

Lagrådsremiss

Sekretess i vissa ärenden om strategiska nettonollprojekt

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 5 juni 2025

Peter Kullgren

Fredrik Nordenfelt
(Klimat- och näringslivsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att sekretess ska gälla för statliga myndigheter i ärenden om erkännande av projekt som strategiska nettonollprojekt enligt EU-förordningen om nettonollindustrin och i ärenden om upphävande av sådana erkännanden. Sekretessen ska gälla till skydd för uppgifter om enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan leda till skada för den enskilde om uppgifterna röjs. Den nya bestämmelsen införs i offentlighets- och sekretesslagen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 december 2025.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	EU-förordningen om nettonollindustrin.....	5
4.1	Förordningens syfte	5
4.2	Strategiska nettonollprojekt.....	5
4.3	Krav på konfidentialitet.....	8
5	Offentlighet och sekretess	9
5.1	Allmänt om offentlighets- och sekretessregleringen	9
5.2	Sekretess vid tillsyn m.m. som utövas av statlig myndighet.....	11
6	Sekretesskydd för uppgifter om affärs- och driftförhållanden	12
6.1	En ny bestämmelse om sekretess för uppgifter om affärs- och driftförhållanden.....	12
6.2	Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter bör inte inskränkas.....	16
7	Ikraftträdande.....	17
8	Konsekvenser.....	17
9	Författningskommentar.....	19
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724.....	20
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorian Strategiska nettnollprojekt – Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om nettonollindustrin	83
Bilaga 3	Promemorians lagförslag.....	84
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	85

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 31 kap. 23 a §, och närmast före 31 kap. 23 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap.

Strategiska nettonollprojekt

23 a §

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om

1. erkännande av ett projekt som strategiskt nettonollprojekt enligt artikel 13.1, 13.3, 13.4 eller 13.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724, eller

2. upphävande av ett erkännande som avses i 1 enligt artikel 14.7 i förordning (EU) 2024/1735.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2025.

3 Ärendet och dess beredning

Den 29 juni 2024 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724, i fortsättningen kallad EU-förordningen om nettonollindustrin, i kraft. Förordningen finns i *bilaga 1*. Med anledning av förordningen utarbetades inom Klimat- och näringslivsdepartementet promemorian Strategiska nettonollprojekt – Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om nettonollindustrin. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissvaren finns tillgängliga i Klimat- och näringslivsdepartementet (KN2025/00239). I lagrådsremissen behandlas promemorians lagförslag.

4 EU-förordningen om nettonollindustrin

4.1 Förordningens syfte

EU-förordningen om nettonollindustrin är en del av EU:s industriplan för den gröna given. Det allmänna målet med förordningen är att förbättra den inre marknadens funktion genom att inrätta en ram för att säkra unionens tillgång till en trygg och hållbar försörjning av s.k. nettonollteknik. Med nettonollteknik avses teknik som behövs för att uppnå klimatneutralitet, t.ex. solpaneler, vindturbiner, värmepumpar, batterier, elektrolysanläggningar och kärnteknik, och viktiga komponenter i sådan teknik, såsom solceller eller blad på vindturbiner. I förordningen finns en förteckning över de nettonolltekniker som omfattas. Dessutom krävs att tekniken måste vara antingen en slutprodukt, en särskild komponent eller en särskild maskin som främst används för produktionen av sådana produkter.

Förordningen uppställer som riktmärke att det inom EU ska tillverkas nettonollteknik som motsvarar minst 40 procent av EU:s årliga användningsbehov av den nettonollteknik som krävs för att uppnå unionens klimat- och energimål för 2030. Vidare fastställs i förordningen ett mål för s.k. injektionskapacitet av koldioxid. Med detta avses den mängd koldioxid som kan bli föremål för geologisk lagring i till exempel olje- och gasfält. Senast 2030 ska den årliga injektionskapaciteten vara 50 miljoner ton koldioxid på lagringsplatser i EU, inbegripet medlemsstaternas ekonomiska zoner och kontinentalsocklar.

4.2 Strategiska nettonollprojekt

Vad är ett strategiskt nettonollprojekt?

Ett strategiskt nettonollprojekt är ett projekt för tillverkning av nettonollteknik som är avgörande för att förbättra och stärka motståndskraften och

oberoendet hos EU:s nettonollindustri. Det kan också vara ett projekt för tillverkning av koldioxidvärdekedjor som omfattar avskiljning, transport och lagring och som syftar till att påskynda utvecklingen av industriella lösningar för koldioxidhantering som industrin kan använda för att fasa ut fossila bränslen i sin verksamhet.

Urvalskriterier för strategiska nettonollprojekt

Ett projekt ska erkännas som ett strategiskt nettonollprojekt om det uppfyller något av urvalskriterierna i artikel 13.1, 13.3, 13.4 eller 13.5 i förordningen. Om projektet omfattas av artikel 13.1 eller 13.3 ställs vissa krav på vad en ansökan om erkännande ska innehålla, se artikel 14.2. Om projektet omfattas av artikel 13.4 eller 13.5 gäller i stället att det ska erkännas efter en ansökan i form av en skriftlig begäran.

Urvalskriterier för tillverkningsprojekt för nettonollteknik

Artikel 13.1 i förordningen innehåller urvalskriterier för tillverkningsprojekt för nettonollteknik. För att en ansökan om ett sådant projekt ska beviljas krävs det att projektet bidrar till att uppnå förordningens mål, inbegripet bidrag till unionens klimat- eller energimål, och att minst ett av de kriterier som anges i artikel 13.1 a–c uppfylls. Kriterierna tar bl.a. sikte på hur projektet bidrar till att öka tillverkningskapaciteten för nettonollteknik i unionen, om det ger europeiska nettonollindustrier tillgång till bästa tillgängliga nettonollteknik eller tillverkningsanläggningen är den första av sitt slag eller om projektet bidrar till att uppnå unionens klimat- eller energimål genom att tillverkningen sker med metoder som ger bättre miljömässig hållbarhet och miljöprestanda.

Tillverkningsprojekt för nettonollteknik som omfattas av artikel 13.4 eller 13.5 i förordningen ska erkännas efter en skriftlig begäran från projektägaren. Ett sådant projekt behöver inte uppfylla något av urvalskriterierna i artikel 13.1. Det gäller bl.a. för projekt som finns i mindre utvecklade regioner och övergångsregioner (Norra Mellansverige är den enda regionen i Sverige som är klassificerad som en övergångsregion) och på territorier som omfattas av Fonden för en rättvis omställning. Vidare gäller det för projekt som bidrar till att uppnå förordningens mål och omfattas av EU:s innovationsfond för utsläppshandelssystemet eller är en del av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, partnerskapet Hydrogen Valleys eller vätgasbanken.

Urvalskriterier för projekt för koldioxidlagring och relaterade projekt

Artikel 13.3 i förordningen innehåller urvalskriterier för projekt om koldioxidlagring. För att få ett sådant projekt erkänt som ett strategiskt nettonollprojekt krävs bl.a. att lagringsplatsen för koldioxid finns på unionens territorium och att projektet bidrar till att uppfylla unionsmålet om att uppnå en årlig injektionskapacitet på minst 50 miljoner ton koldioxid senast 2030. Det krävs också att projektägaren har ansökt om ett tillstånd för projektet i enlighet med det s.k. CCS-direktivet.

Vissa projekt som relaterar till ett projekt för koldioxidlagring som uppfyller urvalskriterierna ska också erkännas som strategiska nettonollprojekt. Det gäller projekt för koldioxidavskiljning eller infrastrukturprojekt för koldioxid som är nödvändigt för transport av avskild koldioxid.

Ansökan om erkännande av ett nettonollprojekt

En projektägare som vill få sitt projekt erkänt som ett strategiskt nettonollprojekt måste ansöka om detta hos den berörda medlemsstaten, se artikel 14.1 i förordningen. Regeringen beslutade den 13 juni 2024 att i respektive regleringsbrev ge Tillväxtverket och Sveriges geologiska undersökning i uppdrag att vara behöriga myndigheter för erkännanden av nettonollprojekt som strategiska nettonollprojekt enligt förordningen (KN2024/01302 och KN2024/01301). Tillväxtverket ansvarar för tillverkningsprojekt för nettonollteknik medan Sveriges geologiska undersökning ansvarar för projekt för koldioxidvärdekedjor.

En ansökan om erkännande av ett projekt som ett strategiskt nettonollprojekt ska lämnas in till berörd medlemsstat. Om ansökan gäller erkännande av ett projekt enligt urvalskriterierna i artikel 13.1 eller 13.3 ska ansökan enligt artikel 14.2 innehålla

- relevanta underlag om uppfyllande av urvalskriterierna som gäller för projektet,
- en affärsplan som utvärderar projektets ekonomiska bärkraft och som är förenlig med målet att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet, och
- ett första utkast till tidsplan med en uppskattning av när projektet skulle kunna börja bidra till unionens riktmärke för tillverkningskapacitet eller unionsmålet för kapacitet för koldioxidinjektion.

När det gäller ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik som ska erkännas efter skriftlig begäran enligt artiklarna 13.4 eller 13.5 i förordningen behöver projektägaren ge in en ansökan i form av en skriftlig begäran till den berörda medlemsstaten. En sådan ansökan behöver inte uppfylla kraven i artikel 14.2. Det behöver dock vara möjligt att bedöma om projektet omfattas av förordningen, dvs. om det är fråga om ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik.

Vad som är ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik definieras inte uttömmande i förordningen. I en bilaga till förordningen finns en förteckning över slutprodukter och särskilda komponenter som anses främst användas för produktion av nettonollteknik. Särskilda komponenter och särskilda maskiner som inte ingår i den bilagan kan dock omfattas av förordningen. Det förutsätter att projektägaren kan bevisa, till exempel genom marknadsundersökningar eller avtal, att de särskilda komponenterna eller särskilda maskinerna främst används för produktion av nettonollteknik, se skäl 12 till förordningen.

Effekterna av ett erkännande av ett nettonollprojekt

Ett projekt som erkänns som ett strategiskt nettonollprojekt har enligt artikel 15 i förordningen en prioritetstatus. Projektet ska anses vara av allmänintresse och kan i förhållande till den miljöpåverkan eller de miljöskyldigheter som avses i vissa artiklar i ett antal andra EU-rättsakter som anges i artikel 15.3 anses vara av ett allt överskuggande allmänintresse och till gagn för allmän hälsa och säkerhet. Vidare gäller enligt artikel 16 kortare tidsfrister för tillståndprocessen för strategiska nettonollprojekt jämfört med andra nettonollprojekt. En tillståndprocess som avser uppförande eller utvidgning av ett strategiskt nettonollprojekt med en årlig tillverkningskapacitet på mindre än 1 gigawatt (GW) får inte ta längre tid

än nio månader. För ett strategiskt nettonollprojekt vars årliga tillverkningskapacitet är 1 GW eller mer är tidsfristen för en motsvarande tillståndsprocess 12 månader. Samma tidsfrist gäller för strategiska nettonollprojekt för vilka den årliga tillverkningskapaciteten inte mäts i GW. För alla tillstånd som krävs för att som ett strategiskt nettonollprojekt driva en lagringsplats för koldioxid samt för alla nödvändiga tillstånd för utbyggnad av och därtill hörande projekt för avskiljning och transport av koldioxid, är tidsfristen för tillståndsprocessen 18 månader. Projektägaren till ett strategiskt nettonollprojekt har därutöver enligt artikel 19.2 rätt att begära att den s.k. plattformen för ett nettonoll-Europa, som inrättas genom förordningen, för diskussion och ger råd om hur finansieringen av projektet kan slutföras.

Upphävande av ett erkännande av ett nettonollprojekt

Enligt artikel 14.7 i förordningen får ett erkännande av ett projekt som strategiskt nettonollprojekt upphävas, om projektet genomgått betydande ändringar, inte längre uppfyller urvalskriterierna eller om erkännandet byggde på en ansökan som innehöll felaktiga uppgifter. Om kommissionen eller medlemsstaten bedömer att det finns förutsättningar för att upphäva ett erkännande ska projektägaren informeras. Det är dock bara medlemsstaten som får besluta att upphäva ett erkännande. Medlemsstaten måste höra projektägaren innan ett upphävande får beslutas.

4.3 Krav på konfidentialitet

I artikel 47 i förordningen finns bestämmelser om behandling av konfidentiella uppgifter. Enligt artikel 47.1 ska uppgifter som tas emot till följd av tillämpningen av förordningen användas enbart för det ändamål för vilket de begärts. Medlemsstaterna och kommissionen ska enligt artikel 47.2 säkerställa skyddet av handels- och affärshemligheter och andra känsliga, konfidentiella och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som mottagits och behandlats vid tillämpningen av förordningen, i enlighet med unionsrätten och relevant nationell rätt. Av artikel 47.5 följer att kommissionen och de nationella myndigheterna, deras tjänstemän, anställda och andra personer som arbetar under dessa myndigheters tillsyn ska säkerställa att de uppgifter som de inhämtar vid utförandet av sina uppgifter och sin verksamhet behandlas konfidentiellt i enlighet med relevant unionsrätt eller nationell rätt.

5 Offentlighet och sekretess

5.1 Allmänt om offentlighets- och sekretessregleringen

Rätten att ta del av allmänna handlingar

Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen (TF) har var och en rätt att ta del av allmänna handlingar. En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 2 kap. 9 eller 10 § TF anses inkommen till eller upprättad hos en myndighet (2 kap. 4 § TF).

Rätten att ta del av allmänna handlingar får enligt 2 kap. 2 § första stycket TF begränsas endast om det krävs med hänsyn till vissa intressen, bl.a. skyddet för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Av andra stycket följer att en sådan begränsning ska anges noga i en bestämmelse i en särskild lag eller, om det anses lämpligare i ett visst fall, i en annan lag som den särskilda lagen hänvisar till. Den särskilda lag som avses i 2 kap. 2 § andra stycket TF är offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

Enligt 1 kap. 7 § TF står det var och en fritt att meddela uppgifter i vilket ämne som helst i syfte att de ska göras offentliga i en tryckt skrift (meddelarfrihet). Meddelarfriheten har vissa begränsningar. Viss tystnadsplikt som har företräde framför meddelarfriheten anges i TF och yttrandefrihetsgrundlagen. I övrigt räknas de tystnadsplikter som har företräde framför meddelarfriheten upp i slutet av varje kapitel i fjärde–sjätte avdelningarna samt i avdelning sju OSL.

Sekretessens omfattning

Sekretess innebär inte bara begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar utan även förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av en allmän handling eller på något annat sätt (3 kap. 1 § OSL). I regel består en sekretessbestämmelse av tre huvudsakliga rekvisit, dvs. förutsättningar för bestämmelsens tillämplighet. Dessa rekvisit anger sekretessens föremål, räckvidd och styrka.

Sekretessens föremål är den information som kan hemlighållas. I lagen anges det genom ordet ”uppgift” tillsammans med en mer eller mindre långtgående precisering av uppgiftens art, t.ex. uppgift om enskilds personliga förhållanden.

En sekretessbestämmelses räckvidd bestäms normalt genom att det i bestämmelsen preciseras att sekretessen för de angivna uppgifterna bara gäller i en viss typ av ärende, i en viss typ av verksamhet eller hos en viss myndighet.

Sekretessens styrka bestäms som regel med hjälp av s.k. skaderekvisit. Man skiljer i detta sammanhang mellan raka och omvända skaderekvisit. Vid raka skaderekvisit är utgångspunkten att uppgifterna är offentliga och att sekretess bara gäller om det kan antas att viss skada uppstår om de lämnas ut. Vid omvända skaderekvisit är utgångspunkten den motsatta. Då är presumtionen att uppgifterna omfattas av sekretess. Uppgifterna får då

lämnas ut endast om det står klart att uppgifterna kan röjas utan att viss skada uppstår.

När det övervägs att införa en ny sekretessbestämmelse i OSL ska det alltid göras en avvägning mellan sekretessintresset och insynsintresset (se prop. 1979/80:2 del A s. 75 och 76). När skälen för att införa en sekretessbestämmelse anses väga tyngre än insynsintresset kommer avvägningen mellan skyddsintresset och allmänhetens intresse av insyn normalt till uttryck genom att sekretessbestämmelsen förses med ett skaderekvisit. Skaderekvisitet säkerställer att inte mer sekretess åstadkoms än vad som är nödvändigt för att skydda det intresse som föranlett bestämmelsen.

Sekretessbrytande bestämmelser

Sekretess gäller som huvudregel inte bara i förhållande till enskilda utan också mellan myndigheter, och i viss utsträckning även inom en myndighet (8 kap. 1 och 2 §§ OSL). För att underlätta samarbetet mellan myndigheter, och för att upprätthålla kraven på förvaltningens effektivitet och rättssäkerhet, är det ofta nödvändigt att myndigheter kan få tillgång till uppgifter från andra myndigheter. Av den anledningen finns det bestämmelser som i olika situationer bryter sekretess. En sekretessbrytande bestämmelse innebär att en sekretessbelagd uppgift får lämnas ut under vissa förutsättningar. Den sekretessbrytande bestämmelsen utformas efter en intresseavvägning mellan de olika organens behov av att utbyta uppgifter och det intresse som den aktuella sekretessbestämmelsen avser att skydda.

Sekretessbrytande bestämmelser som endast bryter sekretessen enligt en viss sekretessbestämmelse eller enligt några få sekretessbestämmelser har placerats i anslutning till berörda sekretessbestämmelser i fjärde–sjätte avdelningarna OSL. Sekretessbrytande bestämmelser som är tillämpliga på alla eller ett stort antal sekretessbestämmelser har samlats i 10 kap. OSL.

Enligt 10 kap. 2 § OSL hindrar inte sekretess att en myndighet lämnar ut uppgifter om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. Bestämmelsen, som ska tillämpas restriktivt, kan användas om det är nödvändigt för en myndighet att lämna en sekretessbelagd uppgift till en annan myndighet för att den senare ska kunna lämna ett remissyttrande (prop. 1979/80:2 del A s. 122, 465 och 494).

Enligt 10 kap. 28 § OSL hindrar inte sekretess att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om det finns en uppgiftsskyldighet som följer av lag eller förordning. Det ska alltså vara fråga om en lag- eller förordningsbestämmelse som är tvingande för myndigheterna att följa och som medför att det inte ska göras någon skadeprövning i det enskilda fallet.

Överföring av sekretess

En grundläggande princip i OSL är att sekretess som huvudregel inte följer med en uppgift när den lämnas till en annan myndighet. Uppgifter som behandlas som hemliga hos en myndighet kan alltså vara offentliga hos en

annan myndighet som har inhämtat dem från den förstnämnda (se prop. 1979/80:2 del A s. 75 och 76).

I OSL finns dock bestämmelser om överföring av sekretess dels i 11 kap., dels i anslutning till berörda sekretessbestämmelser i fjärde–sjätte avdelningarna. Överföring av sekretess innebär att en sekretessbestämmelse som är tillämplig på en uppgift hos en myndighet, ska tillämpas på uppgiften även av en myndighet som uppgiften lämnas till eller som har elektronisk tillgång till uppgiften hos den förstnämnda myndigheten. En bestämmelse om sekretess som en myndighet ska tillämpa på grund av en bestämmelse om överföring av sekretess är en sekundär sekretessbestämmelse (3 kap. 1 § OSL). Om en sådan bestämmelse och en primär sekretessbestämmelse kan tillämpas på en och samma uppgift gäller som huvudregel att den bestämmelse som medför att uppgiften är sekretessbelagd har företräde (7 kap. 3 § OSL, jfr 11 kap. 8 § och 43 kap. 2 och 9 §§ OSL).

5.2 Sekretess vid tillsyn m.m. som utövas av statlig myndighet

Enligt 30 kap. 23 § första stycket 1 OSL får regeringen meddela föreskrifter om sekretess när det gäller myndigheters verksamhet i fråga om utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på näringslivet för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Regeringen har meddelat föreskrifter om sekretess för verksamheter som omnämns i 30 kap. 23 § OSL vilka gäller hos regeringen samt hos Tillväxtverket och Sveriges geologiska undersökning, se 9 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641), och bilagan till förordningen.

Uppgift om enskilda affärs- och driftförhållanden innefattar bl.a. uppgifter om förvärv, överlåtelser, upplåtelser eller användning av egendom, tjänster eller annat, t.ex. elektricitet, gas, vatten eller värme. Även uppgifter om affärshemligheter av mera allmänt slag omfattas, som marknadsundersökningar, marknadsplaneringar, prissättningskalkyler och planer rörande reklamkampanjer samt vissa datorprogram. Vidare kan nämnas sådant som konstruktionsarbeten, utredningar av annat slag, förhandlingar och andra affärshändelser (se prop. 1979/80:2 del A s. 145). Uppfinningar och forskningsresultat är i allmänhet att anse som affärs- eller driftförhållanden.

6 Sekretesskydd för uppgifter om affärs- och driftförhållanden

6.1 En ny bestämmelse om sekretess för uppgifter om affärs- och driftförhållanden

Regeringens förslag: Sekretess ska gälla i ärenden hos en statlig myndighet om erkännande av projekt som strategiska nettonollprojekt och i ärenden om upphävande av sådana erkännanden, för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Sekretessen ska inte gälla för beslut i ärenden.

För uppgifter i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst 20 år.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian föreslås dock inte att sekretess ska gälla i ärenden som avser projekt som omfattas av artikel 13.4 eller 13.5 i EU-förordningen om nettonollindustrin, dvs. projekt som ska erkännas efter en skriftlig begäran från projektägaren.

Remissinstanserna: En majoritet av de remissinstanser som yttrar sig, däribland *Justitiekanslern*, *Kammarrätten i Stockholm*, *Sveamin*, *Svenskt näringsliv* och *Tidningsutgivarna*, är positiva till eller har inga synpunkter på förslaget.

Statens energimyndighet, *Sveriges advokatsamfund* och *Tillväxtverket* anser att sekretessbestämmelsen bör omfatta även projekt som avses i artikel 13.4 och 13.5 i förordningen, eftersom affärskänslig information kan förekomma i en skriftlig begäran om erkännande enligt de artiklarna.

Statens energimyndighet, *Sveriges geologiska undersökning* och *Tillväxtverket* för fram att sekretess också bör gälla hos myndigheter som tar emot uppgifter från Sveriges geologiska undersökning eller *Tillväxtverket*. De två senare myndigheterna kan, för att uppfylla sitt utredningsansvar, behöva begära in ett yttrande från andra statliga myndigheter och då dela uppgifter som skyddas av sekretess. Uppgifterna behöver därför kunna skyddas av sekretess även hos en mottagande myndighet. *Tillväxtverket* föreslår att sekretessen enligt bestämmelsen inte ska avgränsas till att gälla i enbart ärenden och framhåller att en sådan omskrivning innebär att skyddet stämmer bättre överens med artikel 47 i förordningen. *Statens energimyndighet* anser att det bör införas en bestämmelse om överföring av sekretess till andra myndigheter.

Region Dalarna efterfrågar förtydligande av om 20 års sekretess är tillräckligt.

Mobility Sweden anser att transparensen i beslutsprocessen bör säkerställas genom en tydligare avvägning mellan offentlighet och sekretess.

Skälen för regeringens förslag

Behovet av en ny sekretessbestämmelse

En projektägare som vill få sitt projekt erkänt som ett strategiskt nettonollprojekt behöver till den ansvariga myndigheten ge in underlag som visar

att relevant urvalskriterium är uppfyllt. Det kan t.ex. gälla uppgift om bästa tillgängliga nettonollteknik, en tillverkningsanläggning som är den första av sitt slag eller nya tillverkningsmetoder. För ansökningar som omfattas av artikel 14.2 i förordningen gäller därutöver att ansökan ska innehålla en affärsplan som utvärderar projektets ekonomiska bärkraft och som är förenlig med målet att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet, samt ett första utkast till tidsplan för projektet med en uppskattning av när projektet skulle kunna börja bidra till unionens riktmärke för tillverkningskapacitet eller unionsmålet för kapacitet för koldioxidinjektion. Det kan t.ex. vara fråga om uppgifter om förhållanden mellan leverantörer och kunder, sifferuppgifter, uppgifter om tillverkningskapacitet och lokaliseringsöverväganden m.m.

De uppgifter som ska ingå i en ansökan om erkännande kan vara av mycket känslig natur för projektägaren. Ett offentliggörande av sådana uppgifter kan enligt regeringen leda till ekonomisk skada för projektägaren, inte minst om ett konkurrerande företag tar del av uppgifterna. Om sådana känsliga uppgifter inte kan skyddas från att bli offentliga, kan det därför väntas ha en starkt avhållande effekt på projektägars vilja att ansöka om erkännande.

Mot denna bakgrund och med beaktande av syftet med förordningen – att säkra unionens tillgång till en trygg och hållbar försörjning av nettonollteknik – anser regeringen att det finns ett behov av sekretess för uppgifter om enskildas affärs- och driftförhållanden i ärenden om erkännande av projekt som strategiska nettonollprojekt och ärenden om upphävande av sådana erkännanden. Sekretessbehovet för uppgifter i ärenden om att upphäva ett erkännande har sin grund i att det även i ett sådant ärende kan förekomma uppgifter av samma slag som behöver ges in i ett ärende om erkännande.

Eftersom projektägare kan behöva ge in marknadsundersökningar, avtal eller liknande för att bevisa att ett projekt är ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik instämmer regeringen i *Statens energimyndighets*, *Sveriges advokatsamfunds* och *Tillväxtverkets* bedömning att behovet av sekretess även gäller för ärenden om erkännande av projekt som avses i artikel 13.4 och 13.5 i förordningen, samt om upphävande av sådana erkännanden.

Avgörande för vilket behov det finns av en ny sekretessbestämmelse är om det finns någon befintlig sekretessbestämmelse till skydd för enskildas ekonomiska förhållanden som kan tillämpas i de fall som är aktuella här. Den bestämmelse som skulle kunna komma i fråga är 30 kap. 23 § OSL. För att paragrafen ska vara tillämplig måste det vara fråga om uppgift som förekommer i en statlig myndighets verksamhet som består i utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt.

Ett erkännandebeslut innebär inte att en viss verksamhet tillåts och är inte heller en nödvändig förutsättning för att bedriva en verksamhet. Det är alltså inte fråga om tillståndsgivning. Det är inte heller sådan stödverksamhet som avses i 30 kap. 23 § OSL. De andra verksamhetsslagen som paragrafen tar sikte på framstår inte som relevanta för erkännandebesluten. För upphävande av beslut om erkännande är frågan närmast om det kan anses utgöra tillsynsverksamhet i paragrafens mening. Tillsyns-

begreppet i OSL är i många fall vidare än tillsynsbegreppet i förvaltningsrätten. Det omfattar alla de fall där en myndighet har en övervakande eller styrande funktion i förhållande till näringslivet (se prop. 1979/80:2 del A s. 235 och prop. 2008/09:150 s. 356). Att Tillväxtverket och Sveriges geologiska undersökning har i uppdrag att upphäva erkännanden på de grunder som anges i förordningen torde dock inte innebära att de i utförandet av det uppdraget bedriver tillsynsverksamhet på sätt som avses i 30 kap. 23 § OSL. För att säkerställa ett enhetligt skydd bör det i vilket fall säkerställas att en och samma bestämmelse kan tillämpas för att skydda känsliga uppgifter oavsett om de förekommer i ett erkännandearbete eller ett upphävandearbete. Regeringens slutsats är alltså att det behövs en ny sekretessbestämmelse.

Sveriges geologiska undersökning och *Tillväxtverket* framhåller att de i flera fall kommer behöva remittera ansökningar till andra myndigheter. De båda myndigheterna och *Statens energimyndighet* anger därutöver att uppgifter som omfattas av den föreslagna sekretessbestämmelsen kan behöva ingå i det underlag som remitteras till en annan myndighet, för att remitteringen ska fylla sitt syfte. Det kan bl.a. gälla uppgifter om att en anläggning är den första av sitt slag eller om att viss teknik utgör nettonollteknik. Remissinstansernas synpunkter aktualiserar frågan om det finns behov av sekretessbrytande regler och bestämmelser om överföring av sekretess. Frågan behandlas inte i promemorian. Det saknas således beredningsunderlag för att lämna några förslag i den delen i detta lagstiftningsärende. Regeringen avser att bevaka frågan och återkomma med förslag om det visar sig finnas behov av det.

Sekretessens föremål och räckvidd

De uppgifter som behöver skyddas är sådana som gäller projektägarens affärs- eller driftförhållanden.

När det gäller sekretessens räckvidd kan den begränsas till en viss myndighet eller exempelvis genom att sekretess enbart gäller för uppgifter som hänför sig till en viss verksamhet eller i ett ärende enligt en specifik lagstiftning. I detta fall bör sekretessen avgränsas till att gälla för uppgifter hos statliga myndigheter som förekommer i ett ärende om erkännande av projekt som strategiska nettonollprojekt enligt artikel 13.1, 13.3, 13.4 eller 13.5 i förordningen eller om upphävande av sådana erkännanden.

Enligt artikel 14.3 ska erkännandebeslut motiveras samt tillkännages projektägaren och plattformen för ett nettonoll-Europa. När det gäller motiveringsskyldigheten bedöms den innebära att det inte kommer vara tillräckligt att det av ett beslut enbart framgår att ett projekt erkänns eller inte erkänns. Det måste gå att utläsa skälen för bedömningen att projektet uppfyller, eller inte uppfyller, relevant urvalskriterium och om ansökan i förekommande fall i övrigt uppfyller de krav som följer av artikel 14.2. Motiveringsskyldigheten bör inte förstås på så sätt att myndigheten ingående måste redogöra för sakförhållandena i ärendet eller för hur dessa har bedömts. Skälen bör dock presenteras på ett sådant sätt att de blir begripliga för den enskilde (jfr prop. 2016/17:180 s. 186–191, 320 och 321).

Motiveringsskyldigheten bedöms inte innebära att det i beslutet behöver redogöras för sådana skyddsvärda uppgifter om enskildas affärs- och drift-

förhållanden som bör omfattas av sekretess. Några sådana uppgifter bör inte heller behöva förekomma i handläggningsbeslut som inte innebär att ärendet avgörs. Mot denna bakgrund och med hänsyn till insynsintresset föreslås att den nya sekretessbestämmelsen inte ska omfatta beslut i ärenden.

Sekretessens styrka

När det gäller sekretessens styrka är frågan om den föreslagna sekretessbestämmelsen ska ha ett rakt skaderekvisit, ett kvalificerat rakt skaderekvisit eller ett omvänt skaderekvisit. Ett rakt skaderekvisit innebär att uppgifterna som utgångspunkt är offentliga och att sekretess endast gäller om det kan antas att en viss skada uppkommer om uppgiften röjs. Ett kvalificerat rakt skaderekvisit har samma utgångspunkt men ställer högre krav för att sekretessen ska gälla. Det omvända skaderekvisitet innebär i stället att sekretess gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att viss skada uppstår.

För uppgifter om affärs- och driftförhållanden gäller vanligtvis ett rakt skaderekvisit. Ett mer långtgående sekretesskydd kan gälla för sådana uppgifter, bl.a. om de lämnats som följd av en uppgiftsskyldighet eller i en förtroendesituation. De nu aktuella skyddsvärda uppgifterna kommer att ges in till myndigheterna frivilligt och kan inte anses lämnas i en förtroendesituation. Regeringen föreslår mot den bakgrunden att skaderekvisitet i den nya bestämmelsen ska vara rakt. Utgångspunkten är då alltså att uppgifterna är offentliga och att sekretess endast gäller om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Sekretesstid

Sekretess till skydd för enskildas affärs- eller driftförhållanden gäller ofta i högst 20 år. När det gäller ärenden om erkännande av projekt som strategiska nettonollprojekt kan de i vissa fall inledas i ett tidigt skede av projektet. Projektägaren styr dock själv över när ansökan ges in och för strategiska projekt gäller en kort tidsfrist för tillståndsprcessen. Regeringen anser därför att det inte finns anledning att göra avsteg från den vanliga gränsen om 20 år.

Intresseavvägning

Sekretessbehovet måste alltid vägas mot insynsintresset. Rätten att ta del av allmänna handlingar är en grundlagsskyddad rättighet som utgör en viktig del av Sveriges demokratiska statsskick. Insynsintresset bedöms främst bestå i allmänhetens möjlighet att granska vilka projekt som erkänns och vilka omständigheter som legat till grund för sådana beslut.

Mot insynsintresset står de enskilda projektägarnas behov av att kunna ansöka om erkännande av sina projekt utan att riskera ekonomisk skada. Därutöver behövs det vägas in att den avhållande effekt som avsaknaden av en sekretessbestämmelse har på projektägare kan leda till att färre strategiska nettonollprojekt genomförs i Sverige. Möjligheten att ansöka om erkännande av ett projekt kan stärka Sveriges attraktivitet som investeringsland. Om en sådan ansökan är förenad med större ekonomiska risker i Sverige jämfört med andra EU-medlemsstater på grund av att det

inte finns något sekretesskydd för affärs- och driftförhållanden kan detta utgöra en konkurrensnackdel.

Vid en samlad bedömning anser regeringen att behovet av sekretess för uppgifter om affärs- och driftförhållanden i ärenden om strategiska netto-nollprojekt väger tyngre än insynsintresset. Här bör det framhållas att förslaget innebär att det ska gälla ett rakt skaderekvisit och att beslut i ärenden inte omfattas av sekretess. Därmed säkerställs transparens i beslutsprocessen och balans mellan insynsintresset och sekretessbehovet, vilket *Mobility Sweden* efterfrågar.

Sammanfattning av förslaget

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att sekretess ska gälla i ärenden hos en statlig myndighet om erkännande av projekt som strategiska netto-nollprojekt och i ärenden om upphävande av sådana erkännanden, för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Sekretessen ska inte gälla för beslut i ärenden. För uppgifter i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst 20 år. Förslaget tillgodoser att konfidentiella uppgifter får det skydd som föreskrivs i förordningen (artikel 47).

Regeringens förslag gäller skydd för enskild i myndighets verksamhet med anknytning till näringslivet. Regeringen bedömer att myndighets-verksamheten inte rör sådan tillsyn, granskning eller övervakning som avses i 30 kap. OSL. Paragrafen bör därför införas i 31 kap. OSL, som rör sekretess till skydd för enskild i annan verksamhet med anknytning till näringslivet.

6.2 Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter bör inte inskränkas

Regeringens bedömning: Den tystnadsplikt som följer av den nya sekretessbestämmelsen bör inte ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna är positiva eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Sekretess innebär enligt 3 kap. 1 § OSL både handlingssekretess och tystnadsplikt. Den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av 1 kap. 1 och 7 §§ TF och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen har dock som huvudregel företräde framför den tystnadsplikt som följer av en sekretessbestämmelse. Av förarbetena till OSL framgår att varje gång en ny sekretessbestämmelse införs ska det övervägas om den tystnadsplikt som följer av den föreslagna sekretessbestämmelsen i stället bör ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. Utgångspunkten är enligt förarbetena att stor återhållsamhet ska iaktas vid prövningen av om undantag från rätten att meddela och offentliggöra uppgifter bör göras i ett särskilt fall (se prop. 1979/80:2 del A s. 111 och 112).

Enligt den föreslagna sekretessbestämmelsen finns det en presumtion för att uppgifterna inte omfattas av sekretess. Uppgifternas art är inte heller

sådana att en inskränkning i meddelarfriheten är motiverad. Regeringen anser mot denna bakgrund att meddelarfriheten inte bör inskränkas. Denna avvägning stämmer överens med vad som gäller för andra sekretessbestämmelser till skydd för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden i verksamhet med anknytning till näringslivet, se 30 kap. 30 § och 31 kap. 26 OSL.

7 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringen ska träda i kraft den 1 december 2025.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås att den nya paragrafen i offentlighets- och sekretesslagen ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget. *Statens energimyndighet*, *Sveriges advokatsamfund*, *Sveriges geologiska undersökning* och *Tillväxtverket* anser att den nya bestämmelsen bör träda i kraft tidigare än den 1 januari 2026.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelserna i EU-förordningen om nettonollindustrin om erkännande av projekt som strategiska nettonollprojekt och upphävande av sådana erkännanden tillämpas från och med den 29 juni 2024. Det är angeläget att ändringen i offentlighets- och sekretesslagen träder i kraft så snart som möjligt. Avsaknaden av en sekretessbestämmelse riskerar att leda till att projekt som hade kunnat genomföras i Sverige inte genomförs alls eller genomförs någon annanstans. Regeringen bedömer därför att lagändringen bör träda i kraft den 1 december 2025.

8 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslaget medför inte några kostnadsökningar eller konsekvenser för bl.a. berörda statliga myndigheter eller staten i övrigt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna instämmer i eller har inte några synpunkter på bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Förslaget i detta lagstiftningsärende bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för berörda statliga myndigheter eller staten i övrigt, inte heller för kommuner eller regioner. När det gäller företag förväntas konsekvensen bli att fler kommer att ansöka om att projekt ska erkännas som ett strategiskt nettonollprojekt. Förslaget bedöms inte få några samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt.

För berörda statliga myndigheter innebär förslaget en ökad tydlighet om vad som gäller när allmänna handlingar begärs ut vid myndigheten i ärenden som gäller erkännande av projekt som strategiska projekt eller ärenden om upphävanden av sådana erkännanden. Någon ökad arbetsbelastning jämfört med i dag kan inte förväntas.

Förslaget bedöms inte medföra några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen, brottsligheten eller det brottsförebyggande arbetet, sysselsättningen och den offentliga servicen i olika delar av landet, små företag, jämställdheten mellan kvinnor och män eller möjligheten att nå de integrationspolitiska målen.

9 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

31 kap.

Strategiska nettonollprojekt

23 a § Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om

1. erkännande av ett projekt som strategiskt nettonollprojekt enligt artikel 13.1, 13.3, 13.4 eller 13.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724, eller

2. upphävande av ett erkännande som avses i 1 enligt artikel 14.7 i förordning (EU) 2024/1735.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om sekretess i ärenden om erkännande av strategiska nettonollprojekt enligt EU-förordningen om nettonollindustrin och i ärenden om upphävande av sådana erkännanden. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Enligt *första stycket första punkten* gäller sekretess i ärenden som avser erkännande av ett projekt som strategiskt nettonollprojekt enligt artikel 13.1, 13.3, 13.4 eller 13.5 i EU-förordningen om nettonollindustrin. Enligt *andra punkten* gäller sekretess i ärenden om upphävande av sådana erkännanden. Sekretessen gäller för uppgift om enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Av skaderekvisitet, som är rakt, följer att en förutsättning för att en uppgift ska omfattas av sekretess är att det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Ordet enskild syftar inte bara på den som direkt är föremål för ett sådant ärende som avses i paragrafen utan också på annan, t.ex. den som står i affärsförbindelse med den som är föremål för ärendet.

Enligt *andra stycket* ska sekretessen i första stycket inte gälla för beslut i ärenden. Det gäller såväl slutliga beslut som handläggningsbeslut som inte innebär att ärendet avgörs.

I *tredje stycket* anges hur länge uppgifter som ingår i en allmän handling kan omfattas av sekretess enligt första stycket.

2024/1735

28.6.2024

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2024/1735

av den 13 juni 2024

**om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik
och om ändring av förordning (EU) 2018/1724**

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Nettonollomställningen har redan lett till enorma industriella, ekonomiska och geopolitiska skiften runt om i världen, som kommer att bli ännu tydligare i takt med att världen ökar insatserna för avkarbonisering. Unionen måste reagera på denna utveckling samtidigt som den genomför energi-, klimat- och miljöomställningen. En stark tillverkningsbas är en viktig faktor för att säkra tillgången till nettonollteknik och behålla arbetstillfällen av hög kvalitet i unionen. Detta förutsätter att unionen bevarar sin konkurrenskraft, bland annat genom innovation, särskilt när det gäller ren teknik.
- (2) Med anledning av nettonollteknikens komplexa och gränsöverskridande karaktär medför icke samordnade nationella åtgärder för att säkerställa tillgång till denna teknik en risk för snedvridning av konkurrens och fragmentering av den inre marknaden. Sådana åtgärder från medlemsstaternas sida kan medföra att det uppstår skillnader i regelverket om marknadsaktörer, att olika nivåer av försörjning av nettonollteknik erbjuds i medlemsstaterna, bland annat genom skillnader i stödet av tillverkningsprojekt för nettonollteknik, och att det föreskrivs olika regler och icke samordnade former av upphandling, olika processer och längd på tillståndprocesser, vilket således skulle leda till hinder för den gränsöverskridande handeln mellan medlemsstaterna och hindra den inre marknaden från att fungera väl. För att skydda den inre marknads funktion är det därför nödvändigt att inrätta en gemensam rättslig ram på unionsnivå för att gemensamt ta itu med denna centrala utmaning genom att öka unionens resiliens och försörjningstrygghet på området nettonollteknik.
- (3) Unionen har åtagit sig att påskynda avkarboniseringen av sin ekonomi och att genomföra en ambitiös utveckling av förnybara energikällor för att uppnå klimatneutralitet, nämligen nettonollutsläpp eller utsläpp efter avdrag för upptag, senast 2050. Detta mål är centralt för den europeiska gröna given, som fastställs i kommissionens meddelande av den 11 december 2019, med titeln *Den europeiska gröna given*, kommissionens meddelande av den 5 maj 2021, med titeln *Uppdatering av industristrategin 2020: en starkare inre marknad för EU:s återhämtning*, och ligger i linje med unionens åtagande om globala klimatåtgärder enligt Parisavtalet ⁽⁴⁾. För att uppnå unionens mål om klimatneutralitet fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 ⁽⁵⁾ ett bindande klimatmål

⁽¹⁾ EUT C 349, 29.9.2023, s. 179.

⁽²⁾ EUT C, C/2023/254, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj>.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 25 april 2024 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 27 maj 2024.

⁽⁴⁾ Rådets beslut (EU) 2016/1841 av den 5 oktober 2016 om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av Parisavtalet som antagits inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring (EUT L 282, 19.10.2016, s. 1).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).

för unionen om att minska nettoutsläppen av växthusgaser med minst 55 % senast 2030 jämfört med 1990. Det föreslagna 55 %-paketet, som fastställs i kommissionens meddelande av den 14 juli 2021, med titeln 55 %-paketet (*Fit for 55*): nå EU:s klimatmål 2030 för klimatneutralitet, syftar till att uppnå unionens klimatmål till 2030 och medför omarbetningar och uppdateringar av unionsrätten i det hänseendet.

- (4) I den gröna given, som fastställs i kommissionens meddelande av den 1 februari 2023, fastställs dessutom en heltäckande ansats för stöd till utbyggnad av en ren energiteknik som bygger på de fyra pelarna. Den första pelaren syftar till att skapa ett regelverk som förenklar och effektiviserar tillståndsprocesser för nya tillverknings- och monteringsanläggningar för nettonollteknik och underlätta utbyggnaden av unionens nettonollindustri. Den andra pelaren handlar om att främja investeringar i och finansiering av nettonollteknikproduktion genom den reviderade tillfälliga kris- och omställningsram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina som fastställs i kommissionens meddelande av den 17 mars 2023 och inrättandet av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP) som fastställs genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 ⁽⁶⁾ för att unionen ska behålla sitt ledarskap vad gäller kritisk och ny teknik som är av betydelse för den gröna och den digitala omställningen. Den tredje pelaren avser utveckling av de färdigheter som behövs för att genomföra omställningen och öka antalet kompetenta arbetstagare i sektorn för ren energiteknik. Den fjärde pelaren är inriktad på handel och diversifiering av försörjningskedjan för kritiska råvaror. Det omfattar att inrätta en klubb för kritiska råvaror, arbeta med likasinnade partner för att tillsammans stärka försörjningskedjor och frigöra sig från enskilda leverantörer av kritiska råvaror. Den här förordningen ingår bland dessa åtgärder och bidrar till att stärka det affärsmässiga skälet för att avkarbonisera industrin i unionen.
- (5) Den inre marknaden utgör en lämplig miljö för att i den omfattning och i den takt som krävs möjliggöra tillgång till den teknik som krävs för att uppnå unionens ambitioner på klimat- och energiområdet och målet i den europeiska gröna given om att förvandla avkarboniseringen till hållbar konkurrenskraft. Vägen mot en klimatneutral, resurseffektiv nettonollekonomi ger stora möjligheter till en utvidgning av unionens nettonollindustri, där styrkan i den inre marknaden kan utnyttjas, genom att investeringar i nettonollteknik och dess försörjningskedjor främjas. Denna teknik är nödvändig för att uppnå målen i medlemsstaternas integrerade nationella energi- och klimatplaner enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 ⁽⁷⁾, bidrar till unionsindustrins resiliens och konkurrenskraft och möjliggör avkarbonisering av ekonomiska sektorer, från energiförsörjning till transport, byggnader, och industrin i unionen. En stark nettonollindustri i unionen kan i betydande utsträckning bidra till att unionens klimat- och energimål uppnås på ett ändamålsenligt sätt samt till att stödja andra mål i den europeiska gröna given, samtidigt som en industriell bas främjas och arbetstillfällen av hög kvalitet och hållbar tillväxt därigenom skapas.
- (6) För att fullgöra dessa åtaganden måste unionen öka takten i omställningen till en nettonollekonomi, inbegripet genom en ökad andel ren energi i sin energimix, samt genom att öka energieffektiviteten och andelen förnybara energikällor. Detta kommer att bidra till att uppnå de unionsmål som fastställs i handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter för 2030, som är kommissionens bidrag till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades i Göteborg 2017 (*pelaren*).
- (7) De högre energipriserna efter Rysslands orätfärdiga och olagliga militära angrepp på Ukraina har skapat en stark drivkraft för att påskynda genomförandet av den europeiska gröna given och öka resiliensen i energiunionen, som styrs av förordning (EU) 2018/1999, genom att snabba upp omställningen till ren energi och sluta vara beroende av fossila bränslen som exporteras från Ryssland. *REPowerEU-planen*, som fastställs i kommissionens meddelande av den 18 maj 2022, med titeln Planen REPowerEU, spelar en viktig roll för att hantera de svårigheter och störningar på den

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP) och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <https://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

globala energimarknaden som orsakas av Rysslands invasion av Ukraina. Planen syftar till att påskynda energiomställningen i unionen för att minska unionens gas- och elförbrukning och främja investeringar i införandet av energieffektiva och koldioxidsnåla lösningar.

- (8) För att unionens klimat- och energimål ska kunna uppnås måste energieffektivitet prioriteras. Att spara energi är det enklaste, säkraste och renaste sättet att uppnå målen. *Energieffektivitet* först är en övergripande princip för unionens energipolitik och är viktig både för dess praktiska tillämpningar i politiken och för investeringsbeslut. Därför är det viktigt att bygga ut unionens tillverkningskapacitet för energieffektiv teknik, såsom värmepumpar, fjärrvärme och fjärrkyla och teknik för smarta nät, som hjälper unionen att minska och styra sin energiförbrukning.
- (9) Unionens mål om avkarbonisering, trygg energiförsörjning, digitalisering av energisystemet och elektrifiering av efterfrågan, till exempel i fråga om mobilitet och behovet av fler och snabbare laddningsstationer, kräver en enorm utbyggnad av elnäten i unionen, både på överföringsnivå och på distributionsnivå. På överföringsnivå krävs system för högspänd likström, bland annat för anslutning av havsbaserad förnybar energi, medan sammanlänknings- eller leverantörer och styrningen av en flexibel efterfrågan, på distributionsnivå, bygger på investeringar i innovativ nätteknik, exempelvis smart laddning av elfordon, energieffektivitet i byggnader och automatisering och smarta kontroller för industrin, avancerad mätarinfrastruktur och energistyrningssystem för hushåll. Elnätet måste interagera med många aktörer eller enheter på grundval av observerbarhet på detaljnivå, och därmed tillgång till data, för att möjliggöra flexibilitet, smart laddning, smarta byggnader med smarta elnät och småskaliga flexibilitetstjänster för att möjliggöra efterfrågefleksibilitet från konsumenter och införande av förnybara energikällor. Att ansluta nettonollteknik till unionens nät kräver en betydande ökning av tillverkningskapaciteten för elnät på områden som havsbaserade och landbaserade kablar, understationer och transformatorer.
- (10) Ytterligare politiska insatser krävs därför för att unionen ska ha en stark potential för en snabb ökning av tillverkningskapaciteten för att stödja unionens klimatmål för 2030 genom att förbättra marknadsvillkoren för den teknik som är kommersiellt tillgänglig samt försörjningstryggheten för nettonollteknik och dess försörjningskedjor, minska marknadsfragmenteringen och skydda eller stärka den övergripande resiliensen och konkurrenskraften i unionens energisystem. Det inbegriper tillgång till en säker och hållbar källa för bränslen som är bäst i klassen, enligt vad som avses i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214 ⁽⁸⁾.
- (11) Denna förordning bör komplettera Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 ⁽⁹⁾ genom att lägga tonvikten på tillverkning av nettonollteknik i form av slutprodukter, särskilda komponenter och särskilda maskiner som främst används för sådan tillverkning. I förordning (EU) 2024/1252 ligger i stället tonvikten på de föregående leden av försörjningskedjan, särskilt kritiska råmaterial och utvinningen, förädlingen och återvinningen av dessa. Denna teknik är oundgänglig för en lång rad strategiska sektorer, bland annat nettonollteknikindustrin, den digitala industrin samt rymdfarts- och försvarssektorn. Genom att följa samma logik, nämligen att främja affärsnyttan, uppgradera och tillhandahålla lämpliga färdigheter och stödja investeringar, kompletterar den här förordningen och förordning (EU) 2024/1252 varandra för att åstadkomma synergier i fråga om regleringsstöd i hela försörjningskedjan för tillverkning av nettonollteknik i unionen. Den här förordningen är även tillämplig på förädlad material som är en avgörande komponent i nettonollteknik, med undantag för kritiska råmaterial som omfattas av förordning (EU) 2024/1252.
- (12) Slutprodukter och särskilda komponenter som är avgörande för produktionen av nettonollteknik bör anges i en icke uttömmande förteckning i en bilaga. Dessa omfattar slutprodukter och komponenter till dessa som tillverkas och handlas av ett företag, inbegripet förädlad material, dock med undantag för råmaterial som omfattas av förordning (EU) 2024/1252. Syftet med den bilagan är att i möjligaste mån identifiera slutprodukter och särskilda komponenter som är nödvändiga för produktionen av nettonollteknik och som därför rimligen alltid kan anses främst användas för all nettonollteknik som förtecknas i den här förordningen. Särskilda komponenter och särskilda maskiner som

⁽⁸⁾ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214 av den 9 mars 2022 om ändring av delegerad förordning (EU) 2021/2139 vad gäller ekonomiska verksamheter inom vissa energisektorer och delegerad förordning (EU) 2021/2178 vad gäller särskilda offentliga upplysningar för dessa ekonomiska verksamheter (EUT L 188, 15.7.2022, s. 1).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020 (EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

inte ingår i den bilagan kan fortfarande omfattas av den här förordningen om projektägaren, på grundval av underlag som lämnats till en nationell behörig myndighet till exempel genom marknadsundersökningar eller offtake-avtal kan bevisa att de särskilda komponenterna eller särskilda maskinerna främst används för produktion av nettonollteknik, med undantag för kritiska råmaterial som omfattas av förordning (EU) 2024/1252.

- (13) Vissa särskilda komponenter i försörjningskedjan för nettonollteknik produceras genom energiintensiva produktionsprocesser, nämligen inom stål-, aluminium-, icke-järnmetall-, baskemikalie-, cement-, kalk-, glas-, keramik-, gödsel- och massa- och papperssektorerna. Många av dessa processer kännetecknas av en hög energi- och koldioxidintensitet, vilket gör deras koldioxidutsläpp osedvanligt svåra att minska. Samtidigt kräver förordning (EU) 2021/1119 en snabb minskning av koldioxidutsläppen i unionens ekonomi. Mot bakgrund av att energiintensiva industrier stod för 17 % av de totala utsläppen av växthusgaser i unionen 2019 är det absolut nödvändigt att avkarbonisera dessa för att uppnå klimatneutralitet i unionen. Detta innebär att försörjningstryggheten i unionen för särskilda komponenter som används för nettonollteknik också är beroende av intensifierade insatser för avkarbonisering i energiintensiva industrier. Energiintensiva industrianläggningar omfattas av den här förordningen om de relevanta anläggningarna producerar särskilda komponenter som främst används i nettonollteknik. På grund av behovet av att avkarbonisera dessa sektorer som helhet och för att säkerställa tillgången till särskilda komponenter som produceras av dem och som används i försörjningskedjorna för nettonollteknik, till skillnad från andra tillverkningsprojekt för nettonollteknik på vilka den här förordningen är tillämplig, bör den här förordningen också tillämpas på projekt inom energiintensiva industrier som producerar särskilda komponenter som inte uteslutande används i försörjningskedjorna för nettonollteknik. Inkluderandet av sådana anläggningar där en minskning anses vara svår att genomföra i tillämpningsområdet för den här förordningen bör villkoras av att ett projekt som omfattar uppförande eller ombyggnad av en sådan anläggning leder till en betydande minskning av de koldioxidutsläpp som härrör från produktionsverksamheten. Att stödja dessa sektorer på ett målinriktat sätt inom ramen för den här förordningen bidrar till att säkerställa tillgång till hållbar försörjning av nettonollteknik på den inre marknaden, ökar investeringssäkerheten och skapar en drivkraft på efterfrågesidan för banbrytande nettonollteknik och teknik för avkarbonisering.
- (14) I förteckningen över nettonollteknik anges den teknik som är avgörande för unionens avkarboniseringsmål och för att förbättra den inre marknads funktion. Förteckningen omfattar teknik som inte alla medlemsstater godtar som en källa till ren och säker energi. Det är i överensstämmelse med deras rätt att välja mellan olika energikällor, bestämma energiförsörjningens allmänna struktur och fastställa sin egen industripolitik. För att skydda dessa rättigheter påverkar förteckningen över nettonollteknik inte anslagen inom ramen för den fleråriga budgetramen 2021–27, särskilt när det gäller tilldelnings- och berättigandekriterierna med koppling till energiteknik för unionsmedel, inklusive sådana som finansieras genom utsläppshandelssystemets utsläppsrätter eller stöd från Europeiska investeringsbanken (EIB). En medlemsstat bör inte heller vara skyldig att som strategiska erkänna projekt till stöd för en försörjningskedja för teknik som den inte godtar som en del av sin energimix.
- (15) För att säkerställa att unionens framtida energisystem är resiliент bör denna expansion genomföras genom hela försörjningskedjan för tekniken i fråga, vilket är helt i överensstämmelse och komplementaritet med Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1252 och (EU) 2023/1781 ⁽¹⁰⁾.
- (16) För att hantera säkerhets- och försörjningsproblem och samtidigt bidra till stöd för resiliensen i unionens energisystem och insatser för avkarbonisering och modernisering krävs en utbyggnad av tillverkningskapaciteten för nettonollteknik i unionen. Unionen måste säkerställa att regelverket för tillverkare av solcellsteknik gör det möjligt för dem att öka sin konkurrenskraft och förbättra säkerheten ur ett försörjningsperspektiv genom att sikta på att uppnå minst 30 gigawatt operativ tillverkningskapacitet för solceller senast 2030 i hela värdekedjan för solcellsenergi, i linje med de mål som fastställs i europeiska alliansen för solcellsindustrin, vilket stöds inom ramen för unionens solenergi strategi som fastställs i kommissionens meddelande av den 18 maj 2022. Unionen måste säkerställa att regelverket för tillverkare av vind- och värmepumpsteknik gör det möjligt för dem att befästa sin konkurrensfördel och behålla eller öka sina nuvarande marknadsandelar under 2020-talet, i linje med unionens prognoser för teknikutbyggnad som uppfyller energi- och klimatmålen för 2030. Detta innebär en tillverkningskapacitet i unionen för vindkraft på minst 36 GW och för värmepumpar på minst 31 GW senast 2030. Unionens tillverkare av batterier och elektrolysanläggningar behöver hitta ett regelverk som gör det möjligt för dem att konsolidera sitt tekniska ledarskap och aktivt bidra till att forma dessa marknader. För batteriteknik skulle detta innebära att man bidrar till målen för den europeiska batterialliansen och siktar på att närmare 90 % av unionens årliga efterfrågan på batterier kan tillgodoses av unionens batteritillverkare, vilket innebär en tillverkningskapacitet i unionen på minst 550 GWh 2030. För unionens tillverkare av elektrolysanläggningar ställs i REPowerEU-planen en

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1781 av den 13 september 2023 om en ram med åtgärder för att stärka Europas halvledarekosystem och om ändring av förordning (EU) 2021/694 (förordning om halvledare) (EUT L 229, 18.9.2023, s. 1).

prognos på 10 miljoner ton producerad förnybar vätgas inom unionen och upp till 10 miljoner ton importerad förnybar vätgas till 2030. För att säkerställa att unionens tekniska ledarskap leder till kommersiellt ledarskap, vilket stöds inom ramen för kommissionens gemensamma förklaring om elektrolysanläggningar och den europeiska alliansen för ren vätgas, bör unionens tillverkare av elektrolysanläggningar ges möjlighet att ytterligare öka kapaciteten, så att den totala kapaciteten för elektrolysanläggningar uppgår till minst 100 GW vätgas senast 2030. I REPowerEU-planen fastställs dessutom ett mål om att öka den hållbara produktionen av biometan till 35 miljarder kubikmeter fram till 2030. Eftersom dess försörjningskedja till stor del är baserad i Europa idag bidrar biometan redan till unionens resiliens och bör främjas ytterligare. Unionstillverkare av flygbränslen och marina bränslen måste vidareutveckla, producera och utöka produktionen av hållbara alternativa bränslen för att avsevärt bidra till att minska transportsektorns växthusgasutsläpp med 90 % fram till 2050, samt uppfylla de skyldigheter som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2023/2405⁽¹¹⁾ och (EU) 2023/1805⁽¹²⁾. Denna minskning har också starkt stöd från industrialliansen för värdekedjan för förnybara bränslen och koldioxidsnåla bränslen. Unionen måste säkerställa att regelverket och stödramen för producenter av teknik för hållbara alternativa bränslen för luftfart och sjöfart gör det möjligt för dem att öka sin produktionskapacitet i hela värdekedjan för bränslen, från insamling och leverans av råvaror till blandning, inbegripet omvandlings- och raffineringsskapacitet.

- (17) När dessa mål övervägs tillsammans, och även vissa delar av försörjningskedjan beaktas, såsom växelriktare och solceller, paneler och göt för solceller eller katoder och anoder till batterier, är unionens tillverkningskapacitet låg. För att hjälpa till att hantera importberoende och sårbarhetsproblem och för att säkerställa att unionens klimat- och energimål uppnås, bör ett övergripande riktmärke för tillverkningskapaciteten för nettonollteknikprodukter i unionen fastställas, samtidigt som ett liknande riktmärke för nettonollteknik eftersträvas. Unionens årliga kapacitet för nettonollteknik bör sikta på att närma sig eller uppnå ett riktmärke för den årliga tillverkningskapaciteten på minst 40 % av de årliga användningsbehoven till 2030 för nettonolltekniken i dess helhet.
- (18) Samtidigt kommer nettonollteknikprodukter att bidra till unionens resiliens och en trygg försörjning av ren energi. En trygg försörjning av ren energi är en förutsättning för ekonomisk utveckling liksom för allmän ordning och säkerhet. Nettonollteknikprodukter kommer även att generera fördelar för andra strategiskt viktiga ekonomiska sektorer, såsom jordbruk och livsmedelproduktion, genom att säkra tillgången till ren energi och maskiner till konkurrenskraftiga priser, och därmed bidra till unionens livsmedelstrygghet på ett hållbart sätt samt tillhandahålla allt större avsättningsmöjligheter för biobaserade alternativ genom den cirkulära ekonomin. På samma sätt kommer uppfyllandet av unionens klimatambitioner att innebära både ökad tillväxt och ökat social välbefinnande.
- (19) Den globala marknaden för central masstillverkad ren energiteknik kommer 2030 att vara värd omkring 650 miljarder US-dollar per år, vilket är mer än tre gånger så högt som nuvarande nivå. Globalt sett växer nettonollindustrin i allt högre takt. Unionsindustrin kan skapa välstånd för unionens medborgare endast om den är globalt konkurrenskraftig och öppen för den globala marknaden. En sektor för nettonollteknik i unionen som är konkurrenskraftig globalt kommer att stödja utvecklingen av en stark tillverkningskapacitet för nettonollteknik i unionen. Dessutom kommer unionsindustrier som är globalt konkurrenskraftiga inom segment av försörjningskedjorna för nettonollteknik att bidra till den övergripande resiliensen i unionens försörjningskedjor för nettonollteknik och förbättra unionens tillgång till nettonollteknik.
- (20) Tillverkningen av nettonollteknik är beroende av komplexa och globalt sammankopplade värdekedjor. För att upprätthålla konkurrenskraften och minska det nuvarande strategiska importberoendet för nettonollteknikprodukter och deras försörjningskedjor, samtidigt som man undviker att nya beroenden skapas, behöver unionen fortsätta att stärka sin industribas med nettonollutsläpp och bli mer konkurrenskraftig och öppen för innovation. Tillsammans med andra åtgärder för att stärka unionens konkurrenskraft bör åtgärder för att öka tillverkningskapaciteten i unionen också säkerställa att unionen spelar en mer framträdande roll i strategiska delar av den globala värdekedjan, inbegripet slutprodukter, för att säkerställa den försörjningstrygghet som unionen behöver för att uppnå sina klimat- och energimål. Därför bör ett andra övergripande riktmärke fastställas. Unionens tillverknings-

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2405 av den 18 oktober 2023 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport (ReFuelEU Aviation) (EUT L, 2023/2405, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj>).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1805 av den 13 september 2023 om användning av förnybara och koldioxidsnåla bränslen för sjötransport och om ändring av direktiv 2009/16/EG (EUT L 234, 22.9.2023, s. 48).

kapacitet för nettonollteknik bör syfta till att uppnå en ökad andel av världsproduktionen i syfte att nå 15 % av världsproduktionen i värde senast 2040, på grundval av den övervakning som föreskrivs i denna förordning. Det andra riktmärket bör inte tillämpas om unionens ökade tillverkningskapacitet skulle vara betydligt högre än unionens användningsbehov för motsvarande teknik som krävs för att uppnå unionens klimat- och energimål.

- (21) För att tillverkningsprojekt för nettonollteknik, inbegripet strategiska nettonollprojekt, ska kunna införas eller utvidgas så snabbt som möjligt för att säkerställa unionens försörjningstrygghet för nettonollteknik, är det viktigt att säkerställa effektivitet i planerings- och investeringssäkerheten genom att begränsa den administrativa bördan för projektägare till ett minimum. Därför bör medlemsstaternas tillståndprocesser för tillverkningsprojekt för nettonollteknik, inbegripet strategiska nettonollprojekt, effektiviseras, samtidigt som det säkerställs att sådana projekt är trygga, säkra, miljömässigt hållbara och förenliga med miljömässiga, sociala och säkerhetsmässiga krav. I unionens miljö rätt fastställs gemensamma villkor för förfarandet för och innehållet i nationella tillståndprocesser, vilket säkerställer en hög skyddsnivå för miljön. Att beviljas status som strategiskt nettonollprojekt bör inte påverka eventuella tillämpliga villkor för tillståndsgivning för de relevanta projekten, inbegripet de som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG⁽¹³⁾, 2004/35/EG⁽¹⁴⁾, 2010/75/EU⁽¹⁵⁾, 2011/92/EU⁽¹⁶⁾ och 2012/18/EU⁽¹⁷⁾ samt rådets direktiv 92/43/EEG⁽¹⁸⁾.
- (22) Medlemsstaterna bör, mot bakgrund av sin interna organisation, kunna välja om de ska inrätta eller utse sina gemensamma kontaktpunkter på lokal, regional eller nationell nivå eller på någon annan relevant administrativ nivå. De berörda behöriga myndigheterna bör specificera och för den gemensamma kontaktpunkten tillgängliggöra kraven och omfattningen på den information som begärs av en projektägare innan tillståndprocessen inleds. Den gemensamma kontaktpunkten bör ansvara för att vidarebefordra denna information till projektägaren. Den gemensamma kontaktpunkten bör i sin roll som samordnare underlätta tillhandahållandet av information till de behöriga myndigheterna, särskilt för att undvika överlappande begäranden i tillståndprocesser. Sådana begäranden kan omfatta studier, tillstånd eller godkännanden.
- (23) För att minska komplexiteten i tillståndprocessen och öka dess effektivitet och öppenhet bör tillverkningsprojekt för nettonollteknik, inbegripet projektägare för strategiska projekt, kunna ha kontakt med en gemensam kontaktpunkt som ansvarar för att underlätta och samordna hela tillståndprocessen. I detta syfte bör medlemsstaterna inrätta eller utse en eller flera gemensamma kontaktpunkter och säkerställa att projektägare endast behöver samverka med en enda kontaktpunkt. Det bör vara upp till medlemsstaterna att avgöra huruvida en gemensam kontaktpunkt också är en myndighet som beslutar om tillstånd. För att säkerställa ett effektivt genomförande av sina skyldigheter bör medlemsstaterna förse sina gemensamma kontaktpunkter samt varje myndighet som är involverad i tillståndprocessen med tillräcklig personal och tillräckliga resurser.
- (24) För att göra det möjligt för företag och projektägare, även i gränsöverskridande projekt, att direkt utnyttja fördelarna med den inre marknaden utan någon onödig ytterligare administrativ börda fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724⁽¹⁹⁾, genom vilken den gemensamma digitala ingången inrättas, allmänna regler för digitalt tillhandahållande av information, förfaranden och stödtjänster som är relevanta för den inre marknads funktion. De uppgifter som via den berörda gemensamma kontaktpunkten måste lämnas in till relevanta myndigheter som en del av tillståndprocessen enligt den här förordningen ingår i bilaga I till förordning (EU) 2018/1724, och de tillhörande förfarandena ingår i bilaga II till den förordningen, för att säkerställa att

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56).

⁽¹⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EUT L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG (EUT L 197, 24.7.2012, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 (EUT L 295, 21.11.2018, s. 1).

projektägare kan dra nytta av helt onlinebaserade förfaranden och det tekniska engångssystemets tjänster. Gemensamma kontaktpunkter som inrättats eller utsetts enligt den här förordningen ingår i förteckningen över hjälp- och problemlösningstjänster i bilaga III till förordning (EU) 2018/1724.

- (25) Tillverkningsprojekt för nettonollteknik genomgår långdragna och komplexa tillståndprocesser som kan ta mellan två och sju år, beroende på medlemsstatens teknik och värdekedjans segment. Med tanke på hur stora investeringar som krävs – särskilt för projekt av storleken gigafabrik som behövs för att uppnå de förväntade stordriftsfördelarna – skapar otillräckliga tillståndprocesser ett ytterligare och ofta skadligt hinder för ökad tillverkningskapacitet för nettonollteknik i unionen. För att ge projektägare och andra investerare den säkerhet och tydlighet som krävs för att öka utvecklingen av tillverkningsprojekt för nettonollteknik bör medlemsstaterna säkerställa att tillståndprocessen för sådana projekt inte överskrider de på förhand fastställda tidsfristerna. För strategiska nettonollprojekt bör tillståndprocessen inte vara längre än tolv månader för anläggningar med en årlig produktion på mer än 1 GW, nio månader för anläggningar med en årsproduktion på mindre än 1 GW eller 18 månader för alla nödvändiga tillstånd att driva en strategisk lagringsplats för koldioxid och utbyggnaden av och därtill hörande projekt för avskiljning och transport av koldioxid. För tillverkningsprojekt för nettonollteknik bör tillståndprocessen inte vara längre än 18 månader för anläggningar med en årlig produktion på minst 1 GW, och tolv månader för anläggningar med en årsproduktion på mindre än 1 GW. För nettonollteknik för vilken GW-måttet inte är relevant, såsom nät och teknik för avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) eller för teknik för transport och utnyttjande av koldioxid, bör de övre gränserna för dessa tidsfrister gälla. Det första steget i miljökonsekvensbedömningen enligt direktiv 2011/92/EU, som består i att utarbeta en miljökonsekvensbeskrivning, utförs dock ofta huvudsakligen av projektägaren. Detta steg bör därför inte omfattas av de tidsfrister som medlemsstaterna är bundna av enligt tillståndprocessen. Därför bör den gemensamma kontaktpunkten meddela det datum då projektägaren måste lämna in miljökonsekvensbeskrivningen, och eventuell tid mellan det datumet som meddelats och det faktiska inlämnandet av miljökonsekvensbeskrivningen bör inte räknas in i tidsfristen. Samma princip bör gälla om den gemensamma kontaktpunkten, efter de samråd som krävs, meddelar projektägaren att den har möjlighet att lämna ytterligare upplysningar för att komplettera miljökonsekvensbeskrivningen. I undantagsfall som rör det föreslagna projektets karaktär, komplexitet, plats eller storlek bör medlemsstaterna kunna förlänga tidsfristerna. Sådana undantagsfall kan handla om oförutsedda omständigheter som utlöser ett behov av att komplettera eller slutföra miljöbedömningar i anslutning till projektet, eller förseningar på grund av expropriationsförfaranden om så krävs.
- (26) Det är möjligt att erkänna vissa specifika tillverkningsprojekt för nettonollteknik som strategiska nettonollprojekt. De medför ytterligare fördelar, särskilt när det gäller att minska unionens beroenden eller att uppnå energiunionens mål och klimatomål. Tillverkningsprojekt för nettonollteknik kan bidra till att stärka unionens tekniska och industriella resiliens genom att öka tillverkningskapaciteten för ett viktigt segment i en försörjningskedja. Genom att tillföra tillverkningskapacitet i sektorer i vilka unionens tillverkningskapacitet utgör en betydande andel av världsproduktionen och som spelar en avgörande roll för unionens resiliens är det möjligt att stärka unionens ställning i den globala försörjningskedjan för tillverkning av nettonollteknik och bidra till att ta itu med sårbarhetsproblem i fråga om import. Dessa projekt kan dessutom ge ytterligare fördelar när det gäller kompetensutveckling och konkurrenskraft samt stödja unionens avkarboniseringsmål genom att tillämpa cirkulära och hållbara tillverkningsmetoder. Mot bakgrund av eventuella sådana ytterligare fördelar bör dessa projekt väljas ut som strategiska projekt av medlemsstaterna, och de bör omfattas av en ram som möjliggör ett snabbare genomförande, särskilt genom prioriterad status och kortare tidsfrister i tillståndprocessen. Projektägare som vill få status som strategiskt nettonollprojekt måste ansöka om en sådan status formellt hos den berörda medlemsstaten i enlighet med de ansöknings- och erkännandekriterier som fastställs i denna förordning.
- (27) De miljöbedömningar och miljötillstånd som krävs enligt unionsrätten, bland annat när det gäller vatten, mark, luft, ekosystem, livsmiljöer, biologisk mångfald och fåglar, är en integrerad del av tillståndprocessen för ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik och en viktig garanti för att negativa miljöeffekter förebyggs eller minimeras. För att säkerställa att tillståndprocesserna för tillverkningsprojekt för nettonollteknik är förutsebara och hanteras inom rimlig tid bör alla möjligheter att effektivisera de bedömningar och tillstånd som krävs genomföras, utan att sänka nivån på miljöskyddet. I detta bör de nödvändiga bedömningarna kombineras för att förhindra onödigt överlappning, och projektägare och berörda myndigheter bör uttryckligen komma överens om omfattningen av den kombinerade bedömningen innan bedömningen genomförs för att förhindra onödigt uppföljning.

- (28) Konflikter om markanvändning kan skapa hinder för utbyggnaden av tillverkningsprojekt för nettonollteknik. I väl utformade planer, inbegripet fysisk planering och zonindelning, bör det övervägas om tillverkningsprojekt för nettonollteknik bör inkluderas, samtidigt som hänsyn tas till resultaten av offentliga samråd och potentiell miljöpåverkan. Dessa planer kan bidra till att balansera allmänintresset och kollektiva nyttigheter, minska risken för konflikter och påskynda en hållbar utbyggnad av tillverkningsprojekt för nettonollteknik i unionen. De berörda nationella, regionala och lokala myndigheterna bör därför uppmuntras att, när så är lämpligt, inkludera bestämmelser om tillverkningsprojekt för nettonollteknik, inbegripet strategiska nettonollprojekt, när planer utarbetas.
- (29) En gruppering av industriell verksamhet som är inriktad på industriell symbios kan minimera verksamhetens miljöpåverkan och ge effektivitetsvinster för industrin. En gruppering kan på ett betydande sätt bidra till att uppnå målen i denna förordning. I detta avseende främjar denna förordning utvecklingen av nettonollaccelerationskluster (*kluster*). Målen med kluster är att skapa kluster av nettonollindustriverksamhet för att öka unionens attraktionskraft som en plats för tillverkningsverksamhet och ytterligare effektivisera de administrativa förfarandena för upprättande av tillverkningskapacitet för nettonollteknik. Kluster bör ha ett begränsat geografiskt och tekniskt tillämpningsområde för att främja industriell symbios. När medlemsstaterna fastställer tillämpningsområdet bör de ta hänsyn till behovet av att främja flera användningar av de områden som identifierats för att säkerställa utvidgning, återindustrialisering eller skapande av unionens industrikluster för nettonollteknik och tillgången till relevant transport- och nätinfrastruktur, lagring och andra flexibilitetsverktyg. Inrättandet av kluster bör motsvara alla planerade eller befintliga projekt och potentialen att få tillgång till eller organisera utbildningsmöjligheter för att säkerställa tillgången till kvalificerad arbetskraft. Kluster bör utses av medlemsstaterna och varje utnämning bör åtföljas av en plan med konkreta nationella åtgärder för att göra klustret mer attraktivt som en plats för tillverkningsverksamhet. Kluster bör i synnerhet användas som ett verktyg för att stärka industriell nettonollverksamhet i regioner, med beaktande av den rättvisa omställningen och dess mål, särskilt i kolregioner under omställning.
- (30) Medlemsstaterna bör kunna utse och stödja klustren. När ett kluster utses bör medlemsstaterna utarbeta en plan som anger vilken tillverkningsverksamhet för nettonollteknik som ska ingå i klustret (*planen*). Medlemsstaterna bör också genomföra de miljökonsekvensbedömningar som krävs för de tillverkningsverksamheter för nettonollteknik som ska ske i klustret. Sådana konsekvensbedömningar minskar avsevärt företagets behov att utföra dessa bedömningar för att få tillstånd för tillverkningsverksamhet för nettonollteknik inom klustrets tillämpningsområde. Planen bör innehålla resultaten av miljökonsekvensbedömningarna samt de nationella åtgärder som ska vidtas för att minimera eller begränsa den negativa miljöpåverkan. Planen bör också innehålla konkreta nationella åtgärder för att stödja industriell verksamhet inom klustrets tillämpningsområde. Dessa åtgärder bör omfatta insatser för att investera i eller som leder till privata investeringar i energiinfrastruktur, digital infrastruktur och transportinfrastruktur samt insatser för att minska driftskostnaderna för industrin i klustret, såsom differenskontrakt för energipriser. Bland andra åtgärder som bör övervägas finns insatser som stärker skyddet av immateriella rättigheter, inrätta ett innovationsnav i klustret samt locka uppstarts företag till klustret. För att ge industrin investerings säkerhet bör planen också ange hur länge stödåtgärderna ska pågå.
- (31) Medlemsstaterna uppmanas att utse kluster i mindre utvecklade regioner och övergångsregioner samt i stödområden. Investeringar för att inrätta kluster, utrusta sådana kluster med lämplig infrastruktur, omvandla tidigare exploaterad mark och utveckla lokal kompetens kan omfattas av offentligt finansiellt stöd, bland annat genom fonder inom ramen för delad förvaltning, nämligen Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1058 ⁽²⁰⁾, Fonden för en rättvis omställning, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1056 ⁽²¹⁾ och Europeiska socialfonden (ESF+), som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 ⁽²²⁾. I enlighet med reglerna för varje fond och efter de berörda förvaltningsmyndigheternas gottfinnande kan dessa investeringar få de högsta möjliga medfinansieringssatser som varje fond tillåter.

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1058 av den 24 juni 2021 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (EUT L 231, 30.6.2021, s. 60).

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1056 av den 24 juni 2021 om inrättande av Fonden för en rättvis omställning (EUT L 231, 30.6.2021, s. 1).

⁽²²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 av den 24 juni 2021 om inrättande av Europeiska socialfonden+ (ESF+) och om upphävande av förordning (EU) nr 1296/2013 (EUT L 231, 30.6.2021, s. 21).

- (32) Med anledning av klustrens roll när det gäller att samla och slå samman resurser som är relevanta för unionens öppna strategiska oberoende och deras bidrag till unionens försörjningstrygghet för nettonollteknik samt den gröna och den digitala omställningen, bör de berörda tillståndsmyndigheterna anse att kluster är av allmänintresse. Denna åtgärd består i införandet av en bestämmelse som anger att projekt i kluster är av allmänintresse i den mening som avses i unionens relevanta miljölagstiftning. Dessa projekt bör inte ha betydande negativa effekter på miljön som inte kan minskas eller kompenseras. Den berörda tillståndsbeviljande myndigheten kan på grundval av en förhandsbedömning dra slutsatsen att det allmänintresse som projektet tillför i ett kluster väger tyngre än allmänintresset för natur och miljöskydd, och att projektet följaktligen kan godkännas, förutsatt att alla relevanta villkor i direktiv 2000/60/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG⁽²³⁾ och direktiv 92/43/EEG samt unionslagstiftningsakter om restaurering av natur är uppfyllda.
- (33) Oförutsebarheten och komplexiteten i de nationella tillståndsprocesserna och det faktum att de ibland är alltför långdragna undergräver den investeringssäkerhet som är nödvändig för en effektiv utveckling av tillverkningsprojekt för nettonollteknik, inbegripet strategiska nettonollprojekt. För att säkerställa och påskynda ett effektivt genomförande bör medlemsstaterna tillämpa förenklade och effektiva tillståndsprocesser. Dessutom bör medlemsstaterna överväga policyinnovation på detta område. Strategiska nettonollprojekt bör dessutom behandlas som brådskande på nationell nivå och därför ges prioriterad status, om och i den utsträckning sådan brådskande hantering föreskrivs i nationell rätt, i alla rättsliga förfaranden och tvistlösningsförfaranden som rör dem, samtidigt som respekten för rätten till försvar säkerställs, om och i den utsträckning sådan brådskande hantering föreskrivs i nationell rätt. Detta bör göras utan att behöriga myndigheter hindras från att effektivisera tillståndsprocesserna för bland annat andra tillverkningsprojekt för nettonollteknik som inte är strategiska nettonollprojekt.
- (34) För att uppnå målen för 2030 krävs ett särskilt fokus på strategiska nettonollprojekt, även mot bakgrund av deras betydande bidrag till vägen mot nettonollkoldioxidutsläpp senast 2050. Dessa projekt spelar en viktig roll för unionens öppna strategiska oberoende och säkerställer invånarnas tillgång till ren och säker energi till ett överkomligt pris. Med tanke på deras roll bör dessa projekt omfattas av än mer förenklade och effektiva tillståndsförfaranden och få högsta möjliga nationella betydelse enligt nationell rätt samt omfattas av ytterligare stöd för att attrahera investeringar samtidigt som den uppfyller unionens skyldigheter och internationella skyldigheter enligt direktiven 2009/147/EG, 92/43/EEG, unionslagstiftningsakter om restaurering av natur och FN:s ekonomiska kommission för Europas konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, undertecknad i Århus den 25 juni 1998, samt tillämpliga skyldigheter på det social- och arbetsrättsliga området som fastställs i unionsrätten eller nationell rätt.
- (35) Med anledning av deras roll när det gäller att säkerställa unionens försörjningstrygghet i fråga om nettonollteknik och deras bidrag till unionens öppna strategiska oberoende och den gröna och den digitala omställningen, bör den berörda tillståndsbeviljande myndigheten göra bedömningen att strategiska nettonollprojekt är av allmänintresse. En tillståndsbeviljande myndighet kan på grundval av en bedömning i det enskilda fallet dra slutsatsen att det allmänintresse som projektet tillför väger tyngre än allmänintresset för natur och miljöskydd, och att projektet följaktligen kan godkännas, förutsatt att alla relevanta villkor i direktiv 2000/60/EG, 2009/147/EG eller 92/43/EEG, eller i unionslagstiftningsakter om restaurering av natur, är uppfyllda.
- (36) Åtgärder måste också införas för att uppnå unionens mål på 50 miljoner ton årlig operativ kapacitet för koldioxidinjektion senast 2030 och därigenom stödja avkarboniseringen av unionens industri och bekämpa klimatförändringarna.
- (37) År 2020 antog kommissionen en EU-strategi för integrering av energisystem. I den strategin fastställs en vision för en snabbare omställning till ett mer integrerat energisystem som stöder en klimatneutral ekonomi till lägsta kostnad i alla sektorer. Den innefattar tre kompletterande och ömsesidigt förstärkande principer: För det första står ett mer *cirkulärt* energisystem med energieffektivitet i centrum. För det andra, en mer omfattande direkt elektrifiering i slutanvändarsektorer. För det tredje, användning av förnybara och koldioxidsnåla bränslen, inklusive vätgas. Överväganden som rör integrering av energisystem avser lösningar för att fullt ut integrera all el som produceras

(23) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7).

genom anläggningar för förnybar energi i det bredare energisystemet. Det inkluderar att anpassa tekniska lösningar som medger integrering av överskottsel som produceras genom anläggningar för förnybar energi, däribland genom lagring och genom att öka de planerbara fossilfria energikällorna i nätet, i dess olika former och efterfrågestyrning.

- (38) CCS är en teknik som kommer att bidra till att begränsa klimatförändringarna. Den går ut på att koldioxid från industrianläggningar avskiljs, transporteras till en lagringsplats och där injekteras i en lämplig underjordisk geologisk formation för permanent förvaring.
- (39) Utvecklingen av CCS-lösningar har drabbats av samordningsproblem. Trots det faktum att den prissignal i fråga om koldioxid som utsläppshandelssystemet ger gör sådana investeringar ekonomiskt bärkraftiga, är industrier som investerar i avskiljning av koldioxid utsatta för en betydande risk att inte få tillgång till godkända anläggningar för geologisk lagring. Å andra sidan måste investerare i de första lagringsplatserna för koldioxid ta på sig de inledande kostnaderna för att fastställa, utveckla och utvärdera dessa platser innan de kan ansöka om tillstånd för lagring. Öppenhet i fråga om potentiell kapacitet för koldioxidlagring vad gäller geologisk lämplighet för relevanta områden och alla befintliga geologiska data, inbegripet obehandlade data och modelldata, särskilt från prospektering av anläggningar för kolväteproduktion, kan hjälpa marknadsaktörer att planera sina investeringar. Medlemsstaterna bör, samtidigt som de tar hänsyn till konfidentialitet, nationell säkerhet och kommersiellt känsliga aspekter samt lämplig ersättning för privatgenererade och privatägda data, offentliggöra sådana befintliga data och regelbundet rapportera ur ett framåtblickande perspektiv om alla framsteg vad gäller utveckling av lagringsplatser för koldioxid och motsvarande behov av injektions- och lagringskapacitet, för att man tillsammans ska kunna nå unionens övergripande mål för kapacitet för koldioxidinjektion. Dessa skyldigheter avseende öppenhet påverkar inte medlemsstaternas rätt att inte tillåta eller att begränsa utbyggnaden av kapaciteten för koldioxidlagring på sitt territorium.
- (40) För att undvika strandade tillgångar och för att säkerställa att ekonomiskt bärkraftig injektionskapacitet leder till koldioxidminskningar bör ett affärsmässigt argument utarbetas för hela värdekedjan. Därför måste fullständiga och enskilda värdekedjor för CCS, som inbegriper avskiljning, transport och lagring, vara inrättade senast 2030 genom ändamålsenlig unionspolitik och nationell politik med lämpliga bestämmelser som garanterar konkurrens och öppen tillgång.
- (41) En betydande flaskhals för investeringar i koldioxidavskiljning, som i dag i allt högre grad är ekonomiskt bärkraftiga, är tillgången till befintliga lagringsplatser för koldioxid i unionen, vilket ligger till grund för de incitament som härrör från Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG⁽²⁴⁾. För att kunna bygga ut tekniken och öka tillverkningskapaciteten behöver unionen ta fram en försörjningsprognos vad gäller permanenta geologiska lagringsplatser för koldioxid som är tillåtna i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG⁽²⁵⁾ samt infrastruktur för koldioxidtransport. Genom att fastställa ett mål för unionen på 50 miljoner ton årlig operativ kapacitet för koldioxidinjektion senast 2030, i linje med den förväntade kapacitet som behövs senast 2030 och med beaktande av de företag som huvudsakligen är verksamma i medlemsstater som på grund av rättsliga, geologiska, geografiska, tekniska eller marknadsrelaterade begränsningar har mycket begränsad lagringskapacitet, kan de berörda sektorerna samordna sina investeringar mot ett Europa med en transport- och lagringsvärdekedja för koldioxid med nettonollutsläpp som industrin kan använda för att avkarbonisera sina verksamheter. Detta inledande införande kommer även att bidra till ytterligare koldioxidlagring sett mot bakgrund av målet för 2050. Enligt kommissionens uppskattningar kan unionen behöva avskilja upp till 550 miljoner ton koldioxid per år fram till 2050 för att uppnå nettonollmålet, vilket omfattar koldioxidupptag. Ett sådant mål för första lagringskapacitet i industriell skala kommer att minska riskerna för investeringar i koldioxidavskiljning från utsläpp som ett viktigt redskap för att uppnå klimatneutralitet. När denna förordning införlivas i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kommer unionens mål på 50 miljoner ton i årlig operativ kapacitet för koldioxidinjektion senast 2030 att justeras i enlighet med detta. För att säkerställa uppnåendet av unionens mål bör medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att underlätta och skapa incitament för utbyggnad av CCS-projekt. Sådana åtgärder bör även omfatta åtgärder som skapar incitament för utsläppskällor att avskilja utsläpp och investeringsstöd till investerare avseende nödvändig infrastruktur för koldioxidtransport för transport av koldioxid till lagringsplatserna.

⁽²⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

- (42) I internationella avtal om permanent lagring av unionens koldioxid i tredjeländer bör det föreskrivas likvärdiga villkor för att säkerställa permanent säker och miljömässigt säker geologisk lagring av koldioxid som avskilts och säkerställa att lagringen av unionens koldioxid inte används för att öka kolväteproduktionen och att den motsvarar en genuin utsläppsminskning.
- (43) Genom att definiera lagringsplatser för koldioxid och därtill hörande projekt för avskiljning och transport av koldioxid som bidrar till unionens mål 2030 som strategiska nettonollprojekt kan utvecklingen av lagringsplatser för koldioxid påskyndas och underlättas och den ökade efterfrågan i industrin på lagringsplatser kan dirigeras mot de mest kostnadseffektiva lagringsplatserna. Ett allt högre antal olje- och gasfält, som skulle kunna konverteras till säkra lagringsplatser för koldioxid, närmar sig slutet för sin produktiva användning. Dessutom har olje- och gasindustrin bekräftat sin avsikt att inleda en energiomställning och har de resurser, färdigheter och kunskaper som behövs för att utforska och ta fram fler lagringsplatser. För att uppnå unionens mål på 50 miljoner ton årlig operativ kapacitet för koldioxidinjektion senast 2030 behöver den sektorn slå samman sina bidrag för att säkerställa att CCS som klimatlösning finns tillgänglig innan den efterfrågas. För att säkerställa en snabb, unionsövergripande och kostnadseffektiv utveckling av lagringsplatser för koldioxid i linje med unionens mål för injektionskapacitet bör licensinnehavare för olje- och gasproduktion i unionen bidra till detta mål proportionellt till olje- och gasproduktionskapacitet, samtidigt som flexibilitet tillhandahålls vad gäller samarbete och andra bidrag från tredje part beaktas. En värdekedjestrategi bör främjas genom åtgärder som vidtas på både unionsnivå och nationell nivå. Licensinnehavare för olje- och gasproduktion i unionen bör därför göra nödvändiga investeringar och stödja utvecklingen av livskraftiga affärsmodeller för hela värdekedjan för koldioxid.
- (44) För att bidra till unionens mål för kapacitet för koldioxidinjektion kan bidragsskyldiga enheter ingå avtal med icke-bidragsskyldiga enheter för att fullgöra hela eller en del av sin skyldighet. Dessa avtal kan utgöra en del av ett avtal om samriskföretag, varigenom en lagringsplats inrättas, eller genomförs separat mellan parterna för att fullgöra den bidragsskyldiga enhetens bidrag. Om sådana samriskföretag har inrättats före den dag då denna förordning träder i kraft kan den fulla injektionskapaciteten för det relevanta gemensamma projektet för koldioxidlagring användas för att fullgöra de bidragsskyldiga enheternas skyldigheter.
- (45) För att säkerställa att lagringsplatser utvecklas enligt sunda marknadsvillkor bör kommissionen göra en bedömning som undersöker förhållandet mellan den konkreta efterfrågan på injektionskapacitet från projekt för avskiljning av koldioxid och den huvudsakliga infrastruktur som krävs för transporter av koldioxid som pågår eller planeras vara i gång senast 2030 och 2030 års skyldigheter avseende lagringskapacitet.
- (46) Undantag från skyldigheten är ett viktigt verktyg för att förhindra strandade tillgångar under dessa omständigheter. För att tillämpa dessa undantag på ett effektivt sätt bör medlemsstaterna och kommissionen fullt ut samarbeta med de berörda godkända enheterna i alla bedömningar av behovet av ett undantag, särskilt om en godkänd enhet flaggar för behovet av ett undantag. I syfte att uppnå unionens mål för kapacitet för koldioxidinjektion, om inget undantag beviljas på grundval av kommissionens bedömning, eller om den berörda medlemsstaten inte har begärt ett undantag, kommer kommissionen och medlemsstaten att samarbeta med relevanta godkända enheter för att bidra till att undanröja hinder och hinder i syfte att underlätta fullgörandet av skyldigheten.
- (47) Det krävs ytterligare politiska insatser för att säkerställa att planering av gränsöverskridande infrastruktur införs. Tillgänglighet och konnektivitet för alla former av koldioxidtransport spelar en avgörande roll för genomförandet av CCS-projekt och projekt för avskiljning och användning av koldioxid. Dessa transportsätt omfattar fartyg, pråmar, tåg och lastbilar samt fasta anordningar för anslutning och dockning, för kondensering, buffertlagring och omvandlare av koldioxid för vidare transport genom rörledningar och med särskilda transportsätt.
- (48) Det bör vara möjligt för medlemsstaterna att bilda, eller ge stöd till bildandet av, enheter som har som mål att skapa transportnät för koldioxid, inbegripet uppförande av infrastruktur eller tillhandahållande av fartyg eller andra transportmedel.
- (49) Avskiljning, lagring och användning av koldioxid är en ofrånkomlig del av unionens avkarboniserade framtid, inbegripet upptag. Det behövs en välfungerande unionsomfattande marknad för injektionstjänster för avskild koldioxid, koldioxidtransporttjänster och verksamheter för användning av koldioxid. Denna marknad bör uppfylla vissa politiska mål på det ekonomiskt mest fördelaktiga sättet. Ett övergripande mål är en hållbar och kostnadseffektiv avkarbonisering av unionsindustrin genom att säkerställa att alla koldioxidutsläpp som inte kan minskas med tekniska medel, eller där det inte är ekonomiskt lönsamt att minska dessa utsläpp, kan avskiljas och

antingen lagras eller användas, så att försenade utsläpp undviks. Marknaden bör även säkerställa att den geologiska lagringen av avskild koldioxid är säker, hållbar och permanent, och att avskild koldioxid är tillgänglig för verksamheter för användning av koldioxid i linje med unionens klimatmål. En fungerande marknad för koldioxid bör också understödjas av ett nätverk av infrastruktur för koldioxidtransporter med ett minimalt miljövetryck som är tillgängligt för marknadsaktörer på rättvisa, öppna och icke-diskriminerande villkor. Marknaden bör uppfylla unionens miljönormer.

- (50) Genom att använda avskild koldioxid i vissa produktionsprocesser kan koldioxid lagras permanent eller bidra till att minska unionens beroende av fossila bränslen. Därför bör alla enheter som är involverade i den värdekedja som avser den verksamhet för koldioxidinjektion som anges i denna förordning uppmuntras att överväga om den koldioxid som ska lagras kan lagras permanent i nya produkter eller kan stödja unionens mål att minska sitt beroende av fossila bränslen.
- (51) Unionen har bidragit till att bygga upp ett globalt ekonomiskt system som bygger på öppen, transparent och regelbaserad handel, strävat efter att respektera och främja normer för social och miljömässig hållbarhet och klimatomställning och är engagerad till fullo i dessa värden. Unionen strävar efter att skapa lika villkor genom att reformera Världshandelsorganisationen (WTO), bygga nya partnerskap och bekämpa illojala handelsmetoder och överkapacitet i produktionen för att säkerställa en rättvis konkurrenssatt miljö för unionsindustrin, bland annat genom industripartnerskap för nettonollteknik, som erbjuder arbetstillfällen av hög kvalitet till arbetstagare.
- (52) För att säkerställa unionens tillgång till en trygg och hållbar försörjning av den nettonollteknik som behövs för att skydda unionens resiliens och för att uppnå dess klimatneutralitetsmål måste den inre marknaden erbjuda en stödjande miljö som gör att innovation inom nettonollteknik kan äga rum. Innovation kommer att vara en avgörande faktor för att säkerställa unionens konkurrenskraft och uppnå nettonollmålen så snart som möjligt. Med tanke på den snabba utvecklingen inom nettonollteknik och den betydande rättsliga vägledning som ges för den gröna omställningen är det av yttersta vikt, för att uppnå målen i denna förordning, att de potentiella effekterna av unionsrätten och politiska initiativ på innovation beaktas vid utarbetandet, översynen och revideringen genom tillämpning av innovationsprincipen.
- (53) För att återspegla målen i denna förordning skulle kommissionen kunna överväga att uppdatera de omställningsvägar som håller på att utvecklas till följd av kommissionens meddelande från maj 2021 och som skulle kunna identifiera möjliggörande faktorer och flaskhalsar för unionsindustrins omställning och konkurrenskraft, eller beakta denna förordning i eventuella framtida initiativ.
- (54) Enligt den första pelaren för industriplanen i den gröna given ska unionen utveckla och upprätthålla en industriell grund för tillhandahållande av nollnettotekniklösningar för att trygga sin energiförsörjning, och samtidigt leva upp till ambitionerna om klimatneutralitet. För att stödja det målet och undvika beroenden vad gäller försörjningen av nettonollteknik som skulle försena unionens insatser för att minska utsläppen av växthusgaser eller äventyra en trygg energiförsörjning bör denna förordning innehålla bestämmelser för att främja efterfrågan på hållbar och resiliert nettonollteknik.
- (55) Tillämpningen av obligatoriska minimikrav säkerställer att de offentliga utgifternas hävstångseffekt för att öka efterfrågan på bättre fungerande upphandling för nettonollprodukter på området miljömässig hållbarhet ökar på ett strukturerat sätt som är genomförbart för upphandlande myndigheter och upphandlande enheter. Vissa undantag bör säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter undviker specifika oönskade konsekvenser. Dessa undantag avser monopolsituationer, specifika marknadsmisslyckanden eller situationer där upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter kan ställas inför oproportionerliga kostnader eller tekniska oförenligheter. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter bör ha friheten att inkludera ytterligare minimikrav i deras upphandlingsdokument, förutsatt att de uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU ⁽²⁶⁾, 2014/24/EU ⁽²⁷⁾ eller 2014/25/EU ⁽²⁸⁾ och tillämplig sektorslagstiftning. De bör också på

⁽²⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).

⁽²⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽²⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

samma villkor vara fria att använda tilldelningskriterier för att identifiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, såsom pris, kostnad eller andra kriterier.

- (56) När det gäller byggtreprenadkontrakt och byggkoncessioner som omfattas av denna förordning bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter välja ett eller flera särskilda villkor, krav eller kontraktsförpliktelser för att bidra till att uppnå flera mål, såsom att ta itu med sociala eller sysselsättningsrelaterade aspekter för att uppnå ett positivt socialt resultat, i förekommande fall med effektivt beaktande av cybersäkerhetsfrågor, eller uppnå tillräckliga garantier för att de relevanta produkterna kommer att levereras i tid. Dessa aspekter är också viktiga för att främja resiliens. Undantag som rör monopolsituationer, specifika marknadsmisslyckanden eller situationer där upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter kan ställas inför oproportionerliga kostnader eller tekniska oförenligheter bör också föreskrivas.
- (57) I vissa fall bör anbudets bidrag till resiliens i förhållande till vissa tredjeländer uppmärksammas. Om kommissionen har fastställt att andelen nettonollteknik eller dess huvudsakliga särskilda komponenter med ursprung i ett tredjeland står för mer än 50 % av försörjningen av den specifika tekniken eller av dessa komponenter inom unionen, bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter vara skyldiga att inkludera flera villkor i deras upphandlingsdokument för att uppnå ett resiliensresultat. På så sätt bör värdet av den specifika nettonolltekniken eller de huvudsakliga särskilda komponenterna i den specifika nettonolltekniken med ursprung i det berörda tredjelandet inte överskrida en gräns på 50 % på särskilda villkor. Om kommissionen har fastställt att försörjningsandelen inom unionen av dessa produkter eller komponenter med ursprung i ett tredjeland har ökat med i genomsnitt minst 10 procentenheter under två på varandra följande år och har nått minst 40 % av försörjningen inom unionen, bör samma mekanism tillämpas. Detta kommer att göra det möjligt för unionen att på ett effektivt sätt ta hänsyn till nya beroenden. För kontrakt som omfattas av Europeiska unionens tillägg I till Världshandelsorganisationens avtal om offentlig upphandling (WTO-avtalet) eller av andra relevanta internationella avtal som unionen är bunden av bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter inte tillämpa dessa krav på nettonollteknik eller de huvudsakliga särskilda komponenter som har sitt ursprung i försörjningskällor som har undertecknat dessa avtal.
- (58) Om dessa resilienskrav inte uppfylls bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter i deras upphandlingsdokument också kräva att huvudentreprenören är skyldig att betala en proportionell avgift till den berörda upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten på minst 10 % av värdet av den specifika nettonolltekniken i kontraktet, för att säkerställa att mekanismen efterlevs.
- (59) Medlemsstater bör inte diskriminera eller utan grund behandla en leverantör av nettonollteknik från en annan medlemsstat annorlunda. Denna skyldighet återspeglar den redan befintliga skyldigheten för upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, i enlighet med direktiven 2014/23/EU, 2014/24/EU och 2014/25/EU, att behandla ekonomiska aktörer lika och utan diskriminering och att följa de förfaranderegler som fastställs i dessa direktiv för att säkerställa att principerna om likabehandling och icke-diskriminering får praktisk verkan och att offentliga upphandlingsförfaranden öppnas för konkurrens.
- (60) Utan att det påverkar tillämpningen av unionsrätt som är tillämplig på en viss teknik, inbegripet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781⁽²⁹⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542⁽³⁰⁾, och såvida inte annat anges där, bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter vid utvärdering av den miljömässiga hållbarheten för de nettonolltekniklösningar som upphandlas på grundval av den här förordningen kunna ta hänsyn till olika aspekter med inverkan på klimatet och miljön.
- (61) Kommissionen bör tilldelas genomförandebefogenheter för att fastställa vägledande principer för upphandlande myndigheter och upphandlande enheter för att specificera tekniska specifikationer, krav och villkor för fullgörande av kontrakt som rör miljömässig hållbarhet för offentliga kontrakt. Detta bör inte påverka tillämpningen av unionsrätt som är tillämplig på specifik teknik, inbegripet enligt förordning (EU) 2024/1781 och förordning (EU) 2023/1542.

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 av den 13 juni 2024 om upprättande av en ram för fastställande av krav på ekodesign för hållbara produkter, ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG (EUT L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

⁽³⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 av den 12 juli 2023 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG (EUT L 191, 28.7.2023, s. 1).

- (62) I syfte att, inom ett offentligt upphandlingsförfarande eller en auktion, ta i beaktande behovet av att stödja produktion eller förbrukning av energi från förnybara energikällor och behovet av att diversifiera försörjningskällorna för nettonollteknik för att undvika enskilda försörjningskällor, och utan att det påverkar unionens internationella åtaganden, bör försörjningen anses vara otillräckligt diversifierad åtminstone om den särskilda nettonolltekniken eller dess huvudsakliga särskilda komponenter som har sitt ursprung i ett enskilt tredjeland och svarar för mer än 50 % av den försörjningen inom unionen.
- (63) För att främja ett ansvarsfullt företagande hos anbudsgivare, cybersäkerhet och datasäkerhet för den teknik som används, projekt och tillhörande infrastruktur och för att främja ett genomförande av projekten fullt ut och i tid, bör offentliga myndigheter som utformar auktioner för utbyggnad av energi från förnybara energikällor inkludera kriterier för förhandsurval avseende ansvarsfullt företagande, cybersäkerhet och datasäkerhet samt förmågan att genomföra projektet fullt ut och i tid.
- (64) För att stödja målet att utveckla och upprätthålla en industriell grund för tillhandahållandet av teknik för förnybar energi för att trygga unionens energiförsörjning och undvika beroenden för försörjningen av denna teknik som skulle försena unionens insatser för att minska växthusgasutsläppen eller äventyra energiförsörjningstryggheten, bör offentliga myndigheter som utformar auktioner för utbyggnad av energi från förnybara energikällor öka hållbarheten och resiliensen i försörjningen av denna teknik inom unionen. Medlemsstaterna bör bedöma auktionernas bidrag till hållbarhet genom att granska anbudens miljömässiga hållbarhet, deras bidrag till innovation och deras bidrag till integreringen av energisystemet. För detta ändamål bör medlemsstaterna kunna välja att införa kriterier för förhandsurval eller tilldelningskriterier i utformningen av auktionerna. Kriterierna för förhandsurval bör uppfyllas av alla anbudsgivares projekt för att dessa ska kunna delta i auktionen, medan tilldelningskriterierna syftar till att utvärdera och rangordna de olika projekt som deltar i en auktion.
- (65) När offentliga myndigheter som utformar auktioner för utbyggnad av energi från förnybara energikällor beaktar anbudens miljömässiga hållbarhet, antingen i form av kriterier för förhandsurval eller tilldelningskriterier, får de ta hänsyn till olika faktorer som påverkar klimatet och miljön. Dessa faktorer skulle kunna omfatta varaktigheten och tillförlitligheten för lösningen, möjlighet till reparation och underhåll och tillgången till sådana tjänster, möjlighet till uppgradering och återtillverkning, möjlighet till och kvalitet på återvinning, användning av ämnen, förbrukning av energi, vatten och andra resurser under en eller flera av produktens livscyklifaser, vikt och volym för produkten och dess förpackning, införlivande av förnybara material eller återvunna eller begagnade komponenter, mängd, egenskaper och tillgänglighet vad gäller de konsumtionsvaror som behövs för att använda och underhålla produkten korrekt, miljöpåverkan för produkten och dess miljöpåverkan under livscykeln, produktens koldioxidavtryck, utsläpp av mikroplast, utsläpp till luft, vatten eller mark under en eller flera av produktens livscyklifaser, mängden avfall som genereras, och användningsvillkor.
- (66) För att stödja utformningen och produktionen av mer innovativ och avancerad teknik för förnybar energi kan man när det gäller anbudens bidrag till hållbarheten beakta, antingen i form av kriterier för förhandsurval eller tilldelningskriterier, bidraget till innovation genom att föreskriva kriterier för förhandsurval eller tilldelningskriterier som främjar användning av helt nya lösningar eller förbättring av jämförbara toppmoderna lösningar.
- (67) För att stödja integreringen av energi från förnybara energikällor i unionens energisystem och dess fördelar för en kostnadseffektiv avkarbonisering kan man när det gäller anbudens bidrag till hållbarheten beakta bidraget till integreringen av energisystem, till exempel genom energilagring, återvinning av spillvärme och spillkyla och produktionen av förnybar vätgas.
- (68) För att öka resiliensen i försörjningen av nettonollteknik för förnybar energi och undvika alltför stort beroende av länder med en mycket koncentrerad försörjning inom unionen bör offentliga myndigheter med hjälp av förhandsurval eller tilldelningskriterier beakta bidraget till resiliens från de olika projekt som deltar i auktioner för utbyggnad av energi från förnybara energikällor, med beaktande av behovet av att diversifiera försörjningen av teknik för förnybar energi, utan att det påverkar unionens internationella åtaganden. När de offentliga myndigheterna tillämpar kriteriet för resiliens bör de beakta att försörjningen åtminstone bör anses vara otillräckligt diversifierad om mer än 50 % av efterfrågan inom unionen på en specifik nettonollteknik eller av dess huvudsakliga särskilda komponenter kommer från ett enda tredjeland.

- (69) Vid användning av tilldelningskriterier påverkar viktningen av kriterierna för anbudets bidrag till hållbarhet och resiliens i samband med auktioner för utbyggnad av energi från förnybara energikällor inte möjligheten för de myndigheter som utformar dessa auktioner att fastställa ett högre tröskelvärde för kriterierna för miljömässig hållbarhet, innovation och integrering av energisystem om detta är förenligt med eventuella gränser för kriterier som inte rör pris som fastställs enligt regler för statligt stöd. Under alla omständigheter bör tillämpningen av dessa kriterier och deras minsta och sammanlagda vikt i auktionerna säkerställa att auktionerna förblir konkurrenskraftiga och överensstämmer med artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).
- (70) För att öka unionens försörjning av teknik för förnybar energi i syfte att nå de totala årliga riktmärkena för tillverkning senast 2030 inom unionen bör en specifik andel av den volym som auktioneras ut och för vilken icke-prisrelaterade kriterier tillämpas föreskrivas i denna förordning. Denna andel bör utvärderas vartannat år av kommissionen för att fastställa effekterna av icke-prisrelaterade kriterier på utvecklingen av unionens årliga tillverkning av teknik för förnybar energi och utbyggnaden av energi från förnybara energikällor, inbegripet deras ekonomiska konsekvenser och deras inverkan på takten i utbyggnaden, samtidigt som hänsyn också tas till systemets genomförbarhet och tydlighet för projektutvecklare. Om bedömningarna visar att tillämpningen av resiliens- och hållbarhetskriterierna på ett positivt sätt bidrar till försörjningstryggheten i unionen vad avser nettonollteknik, särskilt genom att öka tillverkningskapaciteten i unionen för teknik för förnybar energi, och inte avsevärt hindrar uppnåendet av de mål för förnybar energi som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 ⁽³¹⁾, inbegripet utbyggnaden i varje medlemsstat, bör tillämpningen av dessa bestämmelser stegvis utökas. Varje steg bör bli föremål för en konsekvensbedömning för att säkerställa att högre andelar fortsätter att bidra positivt till försörjningstryggheten för teknik för förnybar energi och att dessa fördelar uppväger effekterna på kostnaderna och hastigheten för utbyggnaden av energi från förnybara energikällor. Fastställandet av andelen av den auktionerade volymen bör, om det är lämpligt och genomförbart, sträva efter att uppnå en gradvis total ökning i syfte att bidra till att uppnå de övergripande målen i denna förordning och uppnå 50 % före utgången av 2029.
- (71) Beroende på medlemsstaternas mål för utbyggnaden av energi från förnybara energikällor och deras nationella strategier för avkarbonisering kan de påverkas mycket olika av tillämpningen av resiliens- och hållbarhetskriterierna. Vid bedömningen av dessa kriteriers inverkan på utbyggnaden av energi från förnybara energikällor bör kommissionen därför undersöka de övergripande ekonomiska konsekvenserna och effekterna på utbyggnaden i unionen samt konsekvenserna för medlemsstaterna och andra berörda parter, inbegripet hushåll och företag. För att fastställa inverkan på utbyggnaden av energi från förnybara energikällor och ta hänsyn till praktiska erfarenheter av att tillämpa icke-prisrelaterade kriterier bör kommissionen, som en del av sin bedömning och på ett strukturerat och öppet sätt, samråda med de nationella myndigheter som genomför auktioner.
- (72) Kriterierna för auktioner kan innebära en alltför stor börda för dem som driver projekt för förnybar energi med liten kapacitet. För att begränsa denna förordnings inverkan på auktioner till stöd för projekt med en maximal kapacitet på 10 megawatt bör medlemsstaterna kunna undanta dessa auktioner från beräkningen av den totala volym kapacitet som auktioneras ut per år.
- (73) Om auktioner för vilka förhandsurval, resiliens och hållbarhetskriterier tillämpas har ett otillräckligt antal anbud bör utbyggnaden av energi från förnybara energikällor inte fördröjas till följd av att medlemsstaterna åläggs att tillämpa dessa kriterier på den andel av auktionsvolymen som har ett otillräckligt antal anbud. Medlemsstaterna bör därför kunna undanta den andel av auktionsvolymen som har ett otillräckligt antal anbud från kraven för auktioner. En auktion anses ha ett otillräckligt antal anbud om de anbud som läggs fram för den auktionen omfattar en volym som understiger den totala volymen av den auktionerade kapaciteten.
- (74) Under inrättandet av program som gynnar hushåll, företag eller konsumenterna som skapar incitament till köp av slutprodukter med nettonollteknik, och utan att det påverkar unionens internationella åtaganden, bör försörjningen anses vara otillräckligt diversifierad om en enskild källa tillhandahåller mer än 50 % av den totala efterfrågan på en viss nettonollteknik inom unionen. För att säkerställa konsekvent tillämpning bör kommissionen offentliggöra en årlig förteckning, från och med den dag då denna förordning börjar tillämpas, över fördelningen av ursprunget för slutprodukter med nettonollteknik som omfattas av denna kategori, uppdelat efter andel av unionens försörjning från olika källor under det senaste år för vilket uppgifter finns tillgängliga.

⁽³¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (75) Genom rådets beslut 2014/115/EU ⁽³²⁾ godkändes bland annat ändringen av WTO-avtalet. Syftet med WTO-avtalet är att fastställa en multilateral ram med balanserade rättigheter och skyldigheter i samband med offentlig upphandling för att liberalisera och öka världshandeln. När det gäller kontrakt som omfattas av unionens tillägg I till WTO-avtalet och andra relevanta internationella avtal som unionen är bunden av, bland annat frihandelsavtal och artikel III.8 a i allmänna tull- och handelsavtalet från 1994, för offentliga organs upphandling av produkter som köps in för kommersiell återförsäljning eller i syfte att användas vid produktion av varor för kommersiell återförsäljning, bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter inte tillämpa resilienskraven på nettonollteknik eller de huvudsakliga särskilda komponenter som har sitt ursprung i försörjningskällor som har undertecknat dessa avtal.
- (76) Tillämpningen av bestämmelserna om resiliens i offentliga upphandlingsförfaranden enligt denna förordning bör inte påverka tillämpningen av artikel 25 i direktiv 2014/24/EU eller artiklarna 43 och 85 i direktiv 2014/25/EU, i linje med kommissionens meddelande av den 24 juli 2019 med titeln *Vägledning om tillträde för anbudsgivare och varor från tredjeländer till EU:s upphandlingsmarknad*. På samma sätt bör bestämmelserna om offentlig upphandling fortsätta att gälla för byggtreprenader, varor och tjänster som omfattas av denna förordning, inbegripet artikel 67.4 i direktiv 2014/24/EU och eventuella genomförandeåtgärder som följer av förordning (EU) 2024/1781.
- (77) För att begränsa den administrativa bördan till följd av behovet av att ta hänsyn till krav som rör anbudets bidrag till hållbarhet och resiliens, särskilt för mindre offentliga upphandlare och för kontrakt av lägre värde som inte har någon betydande inverkan på marknaden, bör tillämpningen av de relevanta bestämmelserna i denna förordning skjutas upp med två år för offentliga upphandlare som inte är inköpscentraler och för kontrakt till ett värde under 25 miljoner EUR.
- (78) Vid tillämpningen av bestämmelserna om offentlig upphandling enligt denna förordning bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, om en produkt omfattas av en delegerad akt som antagits enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 ⁽³³⁾, endast köpa produkter som fullgör skyldigheten i artikel 7.2 i den förordningen.
- (79) Hushåll, företag och slutkonsumenterna står för en stor del av unionens efterfrågan på slutprodukter med nettonollteknik, och offentliga stödssystem genom vilka hushållen, särskilt utsatta hushåll och konsumenter med låg och medellåg inkomst, uppmuntras att köpa sådana produkter är viktiga verktyg för att påskynda den gröna omställningen. Inom ramen för initiativet om solenergi på tak som tillkännagavs i kommissionens meddelande av den 18 maj 2022 bör medlemsstaterna till exempel inrätta nationella program för att stödja en storskalig utbyggnad av solenergi på tak. I REPowerEU-planen uppmanade kommissionen medlemsstaterna att fullt ut utnyttja stödåtgärder som uppmuntrar byte till värmepumpar. Sådana stödssystem som inrättas nationellt av medlemsstaterna eller lokalt av lokala eller regionala myndigheter bör också bidra till att förbättra hållbarheten och resiliensen i unionens nettonollteknik. Myndigheterna bör till exempel ge högre ekonomisk ersättning till stödmottagare som köper sådana slutprodukter med nettonollteknik som bidrar mer till resiliens i unionen. Offentliga myndigheter kan göra stödberättigandet för system beroende av bidraget till hållbarhet och resiliens. I samband med detta uppmanas medlemsstaterna att ta hänsyn till systemets tillgänglighet för medborgare som lever i energifattigdom. Myndigheterna bör säkerställa att deras system är öppna, transparenta och icke-diskriminerande, så att de bidrar till att öka efterfrågan på nettonollteknikprodukter i unionen. Myndigheterna bör också begränsa den ytterligare ekonomiska ersättningen för sådana produkter, för att inte bromsa införandet av nettonollteknik i unionen. För att göra sådana system effektivare bör medlemsstaterna säkerställa att information för både konsumenter och tillverkare av nettonollteknik finns lättillgänglig på en fritt tillgänglig webbplats. Om myndigheterna använder hållbarhets- och resiliensbidrag i system som riktar sig till konsumenter eller hushåll bör detta inte påverka tillämpningen av reglerna om statligt stöd eller WTO:s regler om subventioner.
- (80) När medlemsstaterna, regionala eller lokala myndigheter, offentligrättsliga organ eller sammanslutningar av en eller flera sådana myndigheter, eller ett eller flera sådana offentligrättsliga organ, utformar system som gynnar hushåll, företag eller konsumenter, som ger incitament till inköp av slutprodukter med nettonollteknik bör de säkerställa att

⁽³²⁾ Rådets beslut 2014/115/EU av den 2 december 2013 om ingående av protokollet om ändring av avtalet om offentlig upphandling (EUT L 68, 7.3.2014, s. 1).

⁽³³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU (EUT L 198, 28.7.2017, s. 1).

unionens internationella åtaganden respekteras, bland annat genom att säkerställa att sådana system inte uppnår en omfattning som allvarligt skadar WTO-medlemmarnas intressen.

- (81) Dessutom bör kommissionen kunna hjälpa medlemsstaterna att utforma system riktade till hushåll, företag och konsumenter för att skapa synergier och utbyta bästa praxis. Plattformen för ett nettonoll-Europa (*plattformen*) bör också spela en viktig roll när det gäller att påskynda genomförandet av medlemsstaternas och myndigheternas hållbarhets- och resiliensbidrag i deras praxis avseende offentliga upphandlingsförfaranden och auktioner. Kommissionen bör, efter samråd med plattformen, anta en genomförandeakt som specificerar kriterierna för bedömning av bidraget till hållbarhet och resiliens. I den akten bör särskild uppmärksamhet ägnas små och medelstora företag, som bör ha en rimlig chans att delta på den betydande marknaden för offentlig upphandling. Akten bör också säkerställa att kraven på hållbarhet och resiliens tillämpas på ett sätt som säkerställer rättvis och jämlik konkurrens mellan marknadsaktörer oavsett ägarstruktur.
- (82) För att säkerställa att offentliga upphandlingsförfaranden och auktioner för utbyggnad av förnybara energikällor verkligen bidrar till unionens resiliens måste denna verksamhet vara förutsägbar för industrin. För att industrin ska kunna anpassa sin produktion i tid bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter i förväg informera marknaden om sina uppskattade upphandlingsbehov av nettonollteknikprodukter.
- (83) Utöver åtgärder som är inriktade på allmänhetens och hushållens efterfrågan skulle unionen kunna överväga åtgärder för att underlätta införandet av nettonollteknik i unionens industriella värdekedjor, med särskild uppmärksamhet på små och medelstora företag, särskilt genom att underlätta kopplingen mellan tillgång och efterfrågan från industrin.
- (84) Såsom anges i meddelandet om en industriplan i den gröna given står unionsindustrins marknadsandelar under stark press på grund av subventioner i tredjeländer, vilket undergräver lika villkor. Denna situation utgör en konkurrensutmaning för unionen när det gäller att upprätthålla och utveckla sin egen industri och skapar ett behov av en snabb och ambitiös reaktion från unionens sida när det gäller att modernisera sin rättsliga ram.
- (85) Eftersom unionens mål att minska strategiska beroenden av tredjeländer för nettonollteknik är det nödvändigt att offentliga stödmekanismer, såsom offentliga upphandlingsförfaranden och auktioner, inte förvärrar sådana beroenden. Därför bör, när så är nödvändigt och lämpligt, motiverade begränsningar fastställas för andelen produkter i leveranskontrakt som kommer från tredjeländer om kommissionen har fastställt att de villkor som är kopplade till resiliens i denna förordning är uppfyllda. Dessutom bör ansträngningar göras för att effektivt ta itu med orättvisa subventioner från tredjeländer som undergräver lika villkor, till exempel genom att använda alla möjliga åtgärder som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2022/1031 ⁽³⁴⁾ och (EU) 2022/2560 ⁽³⁵⁾.
- (86) Tillgång till offentlig och privat finansiering är avgörande för att säkerställa unionens öppna strategiska oberoende och för att upprätta en solid och konkurrenskraftig tillverkningsbas för nettonollteknik och dess försörjningskedjor i hela unionen. Merparten av de investeringar som krävs för att uppnå målen i den europeiska gröna given kommer att komma från privat kapital som lockas av både tillväxtpotentialen i nettonollekosystemet och en stabil och ambitiös politisk ram. Valfungerande, djupa och integrerade kapitalmarknader kommer därför att vara avgörande för att anskaffa och kanalisera de medel som krävs för den gröna omställningen och för tillverkningsprojekt för nettonollteknik. Snabba framsteg mot kapitalmarknadsunionen behövs därför för att unionen ska kunna uppnå sina nettonollmål. Agendan för hållbar finansiering (och blandad finansiering) spelar också en avgörande roll för att öka investeringarna i nettonollteknik i hela värdekedjan, samtidigt som sektorns konkurrenskraft garanteras. Såsom anges i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer denna förordning uppgår investerings-

⁽³⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1031 av den 23 juni 2022 om tillträdet för ekonomiska aktörer, varor och tjänster från tredjeländer till unionens marknader för offentlig upphandling och koncession och förfaranden till stöd för förhandlingar om tillträde för ekonomiska aktörer, varor och tjänster från unionen till tredjeländers marknader för offentlig upphandling och koncession (Instrumentet för internationell upphandling – IPI) (EUT L 173, 30.6.2022, s. 1).

⁽³⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2560 av den 14 december 2022 om utländska subventioner som snedvrider den inre marknaden (EUT L 330, 23.12.2022, s. 1).

behovet till cirka 92 miljarder EUR under perioden 2023–2030, med ett intervall på mellan 52 miljarder EUR och cirka 119 miljarder EUR, beroende på olika scenarier, vilket skulle resultera i offentliga finansieringsbehov på 16-18 miljarder EUR. Med tanke på att denna bedömning endast tar hänsyn till sex specifika tekniker är det verkliga investeringsbehovet sannolikt betydligt större.

- (87) Privata investeringar från företag och finansiella investerare har avgörande betydelse. Om enbart privata investeringar inte är tillräckliga kan ett effektivt genomförande av tillverkningsprojekt för nettonollteknik dock kräva offentligt stöd, exempelvis i form av garantier, lån eller kapitalinvesteringar eller investeringar i form av kapital likställt med eget kapital, samtidigt som snedvridning på den inre marknaden undviks. När detta offentliga stöd ges i form av statligt stöd bör det ha en stimulanseffekt och vara nödvändigt, riktat, tillfälligt, lämpligt och proportionerligt, samtidigt som konkurrensen och sammanhållningen på den inre marknaden bevaras. De befintliga riktlinjerna för statligt stöd, som nyligen har genomgått en djupgående översyn i linje med målen för den gröna och den digitala omställningen, ger goda möjligheter att på vissa villkor stödja investeringar i projekt som omfattas av denna förordning. Medlemsstaterna kan spela en viktig roll när det gäller att underlätta tillgången till finansiering för tillverkningsprojekt för nettonollteknik genom att åtgärda marknadsmisslyckanden genom riktat och tillfälligt statligt stöd. Den tillfälliga kris- och omställningsramen som antogs den 9 mars 2023 syftar till att säkerställa lika villkor på den inre marknaden, särskilt i de branscher där produktionen riskerar att flyttas till tredjeländer, medan stödbeloppen ska vara proportionella. Den gör det möjligt för medlemsstaterna att vidta åtgärder för att stödja nyinvesteringar i produktionsanläggningar i definierade nettonollsektorer, bland annat genom skatteförmåner. Om investeringen görs i stödområden kan det tillåtna stödbeloppet ändras till högre stödnivåer och stödtak för att bidra till målet om konvergens mellan medlemsstater och regioner. I syfte att undvika fragmentering av den inre marknaden krävs lämpliga villkor för att kontrollera de konkreta riskerna för att investeringen leds om utanför EES och att det inte finns någon risk för omlokalisering inom EES. För att mobilisera nationella resurser för detta ändamål uppmanas medlemsstaterna att i enlighet med artikel 10.3 i direktiv 2003/87/EG spendera 25 % av de intäkter från utsläppshandelssystemet som medlemsstaterna årligen samlar in från auktioner inom utsläppshandelssystemet.
- (88) All ytterligare mobilisering av statligt stöd bör vara riktad, tillfällig och överensstämma med unionens politiska mål såsom den europeiska gröna given och pelaren. Sådan finansiering bör inte leda till ytterligare skillnader mellan medlemsstaterna i linje med unionens konkurrens- och sammanhållningspolitik.
- (89) Offentligt stöd bör användas för att hantera specifika, angivna marknadsmisslyckanden eller icke-optimala investeringssituationer på ett proportionellt sätt, och åtgärderna bör inte överlappa eller tränga ut privat finansiering eller snedvrida konkurrensen på den inre marknaden. Åtgärderna bör ha ett tydligt mervärde för unionen. Offentliga investeringar kan särskilt inriktas på nödvändiga infrastrukturinvesteringar, främjande av innovation och expansion inom banbrytande teknik.
- (90) Flera av unionens finansieringsprogram, såsom faciliteten för återhämtning och resiliens, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241⁽³⁶⁾, InvestEU, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523⁽³⁷⁾, sammanhållningspolitiska program eller den innovationsfond som inrättats enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG⁽³⁸⁾, är också tillgängliga för att finansiera investeringar i tillverkningsprojekt för nettonollteknik. Dessutom kommer STEP att bidra till att bättre kanalisera befintliga unionsmedel till kritiska investeringar som syftar till att stödja utveckling eller tillverkning av kritisk teknik, inbegripet ren teknik.
- (91) Genom förordning (EU) 2023/435⁽³⁹⁾ frigörs ytterligare 20 miljarder EUR i icke återbetalningspliktigt stöd till medlemsstaterna för att främja energieffektivitet och ersätta fossila bränslen, bland annat genom unionens

⁽³⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽³⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30).

⁽³⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).

⁽³⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1)

nettonollindustriprojekt. Såsom påpekas i kommissionens vägledning om kapitlen om REPowerEU uppmannas medlemsstaterna att i REPowerEU-kapitlet i sina planer för återhämtning och resiliens inbegripa åtgärder som stöder investeringar i tillverkning av nettonollteknik och industriell innovation, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ⁽⁴⁰⁾.

- (92) InvestEU är unionens flaggskeppsprogram för att främja investeringar, särskilt i den gröna och den digitala omställningen, genom att tillhandahålla finansiering och tekniskt stöd, till exempel genom blandfinansieringsinsatser. Detta bidrar till att attrahera ytterligare offentligt och privat kapital. Medlemsstaterna uppmuntras dessutom att bidra till medlemsstatskomponenten inom InvestEU för att stödja finansiella produkter som är tillgängliga för tillverkning av nettonollteknik, utan att det påverkar tillämpningen av tillämpliga regler för statligt stöd.
- (93) Medlemsstaterna kan bevilja stöd från sammanhållningspolitiska program i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ⁽⁴¹⁾ för att uppmuntra användning av strategiska nettonollprojekt och tillverkningsprojekt för nettonollteknik i alla regioner, särskilt i mindre utvecklade regioner, övergångsregioner och territorier som omfattas av Fonden för en rättvis omställning, genom investeringspaket för infrastruktur, produktiva investeringar i innovation, tillverkningskapacitet i små och medelstora företag, tjänster, utbildning och kompetenshöjning, inbegripet stöd till kapacitetsuppbyggnad hos offentliga myndigheter och projektägare. Instrumentet för tekniskt stöd, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240 ⁽⁴²⁾ kan hjälpa medlemsstaterna och regionerna att utarbeta strategier för nettonolltillväxt, förbättra företagsklimatet, minska byråkratin och påskynda tillståndsförfaranden. Medlemsstaterna bör uppmuntras att främja hållbarheten i strategiska nettonollprojekt genom att integrera dessa investeringar i unionens värdekedjor, särskilt med utgångspunkt i interregionala och gränsöverskridande samarbetsnätverk. Antagandet av sådana åtgärder bör särskilt övervägas när det gäller kluster.
- (94) Innovationsfonden är också ett mycket lovande och kostnadseffektivt sätt att stödja en ökad tillverkning och användning av ren vätgas och annan nettonollteknik i unionen, vilket stärker unionens suveränitet när det gäller viktig teknik för klimatåtgärder och energitrygghet.
- (95) För att övervinna begränsningarna i de nuvarande fragmenterade offentliga och privata investeringsinsatserna samt underlätta integration och avkastning på investeringar bör kommissionen och medlemsstaterna på ett bättre sätt samordna och skapa synergier mellan befintliga finansieringsprogram på unionsnivå och nationell nivå, samt säkerställa bättre samordning och samarbete med näringslivet och centrala aktörer inom den privata sektorn. Plattformen har en viktig roll när det gäller att skapa en god överblick över tillgängliga och relevanta finansieringsmöjligheter och diskutera de enskilda finansieringsbehoven för strategiska nettonollprojekt. I syfte att stimulera produktionen av nettonollteknik i unionen kan plattformen diskutera hur finansiering, regelverk samt garantier om investeringar och plats ska hanteras.
- (96) Med tanke på hur viktiga tillverkningsprojekt för nettonollteknik och strategiska nettonollprojekt är för unionens energiförsörjning bör dessutom vissa administrativa restriktioner delvis upphävas eller förenklas för att påskynda genomförandet av sådana projekt.
- (97) Rymddata och rymdtjänster från unionens rymdprogram inrättade genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 ⁽⁴³⁾, särskilt Copernicus, ska i möjligaste mån användas för att ge information om geologi, biologi, ekologi, socioekonomisk utveckling och resurstillgänglighet för miljöbedömningar och miljötillstånd. Sådana data och tjänster, särskilt Copernicus kapacitet för övervakning och kontroll av antropogena koldioxidutsläpp, är relevanta för bedömningen av vilken inverkan industriprojekt och antropogena kolsänkor har på de globala koncentrationerna och flödena av växthusgaser.

⁽⁴⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽⁴¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa fonder och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159.).

⁽⁴²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240 av den 10 februari 2021 om inrättande av ett instrument för tekniskt stöd (EUT L 57, 18.2.2021, s. 1).

⁽⁴³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU (EUT L 170, 12.5.2021, s. 69).

- (98) Kommissionen bör, i enlighet med artikel 10.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 ⁽⁴⁴⁾, begära att en eller flera europeiska standardiseringsorganisationer utarbetar europeiska standarder till stöd för målen för den här förordningen.
- (99) Vätgaskluster med industriella slutanvändningstillämpningar spelar en viktig roll för avkarboniseringen av energiintensiva industrier. REPowerEU fastställer målet att fördubbla antalet vätgaskluster i unionen. För att uppnå detta mål bör medlemsstaterna påskynda tillståndsgivningen och överväga att inrätta regulatoriska sandlådor för nettonollteknik och prioritera tillgång till finansiering. För att stärka resiliensen i nettonollindustrin bör medlemsstaterna säkerställa sammanlänkningen av vätgaskluster över unionens gränser. Industrianläggningar som producerar sin egen energi och som kan bidra positivt till elproduktionen bör i egenskap av energiproducenter uppmuntras att bidra till ett smart elnät, genom en förenkling av regleringskraven.
- (100) Regulatoriska sandlådor för nettonollteknik kan vara ett viktigt verktyg för att främja innovation på området för nettonollteknik och regleringsrelaterad kunskap. Innovation behöver möjliggöras genom försöksutrymmen, eftersom vetenskapliga resultat måste testas i en kontrollerad verklig miljö. Regulatoriska sandlådor för nettonollteknik bör införas för att testa innovativ nettonollteknik eller annan innovativ teknik med potential att möjliggöra övergången till en klimatneutral och ren ekonomi och minska strategiska beroenden, i en kontrollerad verklig miljö under en begränsad tid, vilket förbättrar den regleringsrelaterade kunskapen och den potentiella expansionen och spridningen. En balans mellan rättssäkerhet för deltagare i regulatoriska sandlådor för nettonollteknik och uppnåendet av målen i unionsrätten måste hittas. Medlemsstaterna bör kunna föreskriva undantag för regulatoriska sandlådor för nettonollteknik i nationell rätt samtidigt som efterlevnad av unionsrätten och de grundläggande krav för nettonollteknik som fastställs i nationell rätt säkerställs. Kommissionen offentliggjorde ett dokument med vägledning för sandlådorna under 2023 i enlighet med den nya europeiska agendan för innovation för att stödja medlemsstaterna i utarbetandet av regulatoriska sandlådor för nettonollteknik. Denna innovativa teknik kan så småningom bli avgörande för att uppnå unionens mål för klimatneutralitet och säkerställa försörjningstryggheten och resiliensen i unionens energisystem.
- (101) Unionens strategiska plan för energiteknik (SET-planen), som reviderades i kommissionens meddelande av den 20 oktober 2023, stöder utvecklingen av ren, effektiv och kostnadsmässigt konkurrenskraftig energiteknik genom samordning och samarbete inom forskning och innovation avseende ren energi som sammanför den europeiska industrin, forskningsorganisationer och regeringsföreträdare från SET-planens länder ⁽⁴⁵⁾. Översynen av SET-planen syftar till att anpassa denna plans ursprungliga strategiska mål till den europeiska gröna given, REPowerEU och industriplanen i den gröna given, särskilt denna förordning. Syftet är att främja en enhetlig strategi för att uppnå Europas avkarboniseringsmål, stödja europeisk nettonollteknik och bygga upp en hållbar och resilient framtid vad gäller energi. SET-planen har haft en strukturerande effekt på gemensamma forsknings- och innovationsåtgärder och bidragit till ett snabbare och effektivare uppnående av gemensamma forsknings- och tekniskmål på energiområdet. SET-planen har bidragit till att anpassa forsknings- och innovationsinsatser och till att mobilisera nationella offentliga medel från deltagande länder till stöd för gemensamt överenskomna forsknings- och innovationsprioriteringar genom partnerskapet för omställning till ren energi och partnerskapet för omställning till en hållbar framtid i stadsmiljöer inom ramen för Horisont Europa, inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 ⁽⁴⁶⁾, som ett exempel på framgångsrikt samarbete mellan sektorer i unionen. SET-planen spelar en central roll i genomförandet av energiunionens forsknings-, innovations- och konkurrenskraftsdimension i de nationella energi- och klimatplanerna. Sedan SET-planen lanserades 2007 har den dock varit ett inofficiellt forum. Den här förordningen ger en möjlighet att stärka länken mellan europeisk innovation och tillverkning av ny innovativ teknik.
- (102) Det krävs ytterligare kvalificerad arbetskraft för att möjliggöra den gröna och den digitala omställningen och hållbar tillväxt och konkurrenskraft för unionen, expandera unionens försörjningskedjor för nettonollteknikindustrier och bibehålla arbetstillfällen av hög kvalitet i unionen. Detta innebär stora investeringsbehov i omskolning och kompetenshöjning, även inom yrkesutbildning. Energiomställningen kommer att kräva en betydande ökning av antalet kvalificerade arbetstagare inom en rad sektorer såsom förnybar energi, energilagring och råmaterial och har

⁽⁴⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG (EUT L 316, 14.11.2012, s. 12).

⁽⁴⁵⁾ För närvarande samtliga EU-medlemsstater plus IS, NO och TR.

⁽⁴⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 av den 28 april 2021 om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013 (EUT L 170, 12.5.2021, s. 1).

stor potential att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet. Enligt SET-planen uppskattas kompetensbehoven inom delsektorerna för vätgasbränsleceller enbart inom tillverkningsindustrin att uppgå till 180 000 utbildade arbetstagare, tekniker och ingenjörer senast 2030. Inom sektorn för solcellsenergi behövs det upp till 66 000 arbetstillfällen enbart inom tillverkningsindustrin. Det är därför av yttersta vikt att göra arbetstillfällen inom nettonollteknik attraktiva och tillgängliga och att ta itu med den nuvarande obalansen mellan arbetstagarnas kompetens och företagens behov.

- (103) Eftersom det inte är möjligt att stärka tillverkningskapaciteten för viktig nettonollteknik i unionen utan en tillräckligt stor kvalificerad arbetskraft är det nödvändigt att införa åtgärder för att öka integrationen och få in fler människor på arbetsmarknaden, särskilt kvinnor, unga som varken arbetar eller studerar, personer med invandrarbakgrund, äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Dessutom bör detta omfatta arbetstagare från tredjeländer eftersom unionen endast lockar en liten andel kvalificerade migranter. I linje med målen i rådets rekommendation om att säkerställa en rättvis omställning till klimatneutralitet är det viktigt att stödja övergången mellan arbeten för arbetstagare som drabbas av uppsägningar och sektorer på tillbakagång. Detta innebär investeringar i kompetens för alla, samtidigt som man har en målinriktad strategi för utsatta grupper och övergångsregioner. Slutmålet bör vara att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet i unionen som krävs för nettonollteknik i linje med målen för sysselsättning och utbildning i pelaren, inbegripet rättvisa och tillräckliga löner, förbättrade levnads- och arbetsvillkor och säkerställande av säkra och hälsosamma arbetsplatser samt rätten till livslångt lärande av god kvalitet. Brist på kompetens och arbetskraft kan också bero på oattraktiva jobb och dåliga arbetsvillkor. Att förbättra arbets kvaliteten i sektorer och företag med dåliga arbetsvillkor är därför en viktig faktor för att locka till sig arbetstagare. Med utgångspunkt i och full hänsyn till befintliga initiativ, såsom EU-pakten för kompetens, verksamheter på unionsnivå för kompetensinventering och kompetensprognoser, exempelvis från Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop) och Europeiska arbetsmyndigheten, och strategin för branschsamverkan kring kompetens, är målet att mobilisera alla aktörer för att säkerställa relevans och öka utnyttjandet av utbildningsprogrammen, inklusive medlemsstaternas myndigheter, också på regional och lokal nivå, utbildningsanordnare, arbetsmarknadens parter, näringslivet och industrin, särskilt små och medelstora företag, samt alla typer av universitet, i syfte att fastställa kompetensbehov, utveckla utbildningsprogram och använda dem i stor skala på ett snabbt och operativt sätt. Strategiska nettonollprojekt spelar en viktig roll i detta avseende. Medlemsstaterna och kommissionen bör säkerställa relevant ekonomiskt stöd, bland annat genom att utnyttja möjligheterna i unionens budget genom instrument som ESF+, InvestEU, Fonden för en rättvis omställning, Horisont Europa, Europeiska regionala utvecklingsfonden, faciliteten för återhämtning och resiliens, den genom artikel 10d i direktiv 2003/87/EG inrättade moderniseringsfonden, REPowerEU, programmet för den inre marknaden och STEP. Det ekonomiska stödet bör omfatta såddfinansiering som ska tillhandahållas av kommissionen för att inrätta de europeiska nettonollindustriakademierna (*akademierna*) och för att göra det möjligt för dem att fungera i syfte att bli ekonomiskt hållbara tre år efter inrättandet, bland annat genom att ta emot finansiella bidrag från den privata sektorn.
- (104) Akademierna bör lanseras för att utveckla utbildningsprogram, utbildningsinnehåll och utbildningsmaterial samt intyg som visar att de har använts i syfte att höja kompetensen hos och omskola alla personer i arbetsför ålder som behövs för viktiga nettonollteknikvärdekedjor och erbjuda dessa program, innehåll och material till lämpliga utbildningsanordnare i medlemsstaterna för frivillig användning. Akademierna bör spela en underlättande roll och fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt för yrkesutbildningens innehåll och organisation. Därigenom bör akademierna bidra till det långsiktiga målet att återindustrialisera och samtidigt avkarbonisera unionen, ta itu med brist på kritisk kompetens samt bidra till dess öppna strategiska oberoende och tillgodose behovet av unionstillverkad nettonollteknik genom att stärka unionens kapacitet till innovation och produktion. Akademierna bör lanseras på grundval av en bedömning av kommissionen av kompetensbristen, på grundval av befintliga och objektiva studier, i nettonollteknikindustrier som är avgörande för den industriella omvandlingen och avkarboniseringen. Varje akademi bör utarbeta en handlingsplan med delmål och mål, bland annat avseende antalet studerande, som ska baseras på kompetensbristbedömningen.
- (105) Akademierna bör uppmuntra undervisning i övergripande färdigheter som underlättar yrkesmässig rörlighet, tillsammans med andra färdigheter som krävs. Akademierna bör göra sitt utbildningsinnehåll tillgängligt på olika språk så att så många elever som möjligt kan få tillgång till utbildningsprogrammen. De bör tillhandahålla utbildning på alla kompetensnivåer i den utsträckning som behövs och på så sätt inriktas på alla utbildnings- och kvalifikationsnivåer längs värdekedjan i de berörda sektorerna. Utbildningsanordnare i medlemsstaterna får komplettera utbildningsinnehåll och utbildningsmaterial som tagits fram av akademierna med ytterligare relevant information som utarbetats på medlemsstatsnivå och som till exempel återspeglar nationell rätt om arbets-

tagarrättigheter och sociala rättigheter, tillämpliga kollektivavtal eller territoriella eller sektorsspecifika krav, i förekommande fall med deltagande av arbetsmarknadens och näringslivets parter. Utbildningsinnehållet bör också rikta sig till anställda i nationella och lokala förvaltningar, särskilt de ansvariga för tillstånd, konsekvensbedömningar och regleringar av ny teknik, och på så sätt bidra till kapacitetsuppbyggnad vid nationella förvaltningar och minskade skillnader mellan medlemsstaterna.

- (106) För att stödja transparensen och överföringen avseende arbetstagarnas kompetens samt deras rörlighet kommer akademierna att utveckla utbildningsintyg och verka för att utbildningsanordnarna inför dessa intyg, inbegripet, i tillämpliga fall, mikromeriter, som omfattar utbildningsresultat. De intyg som utvecklas av akademierna kan utfärdas av utbildningsanordnarna eller utfärdande organ i medlemsstaterna, när ett utbildningsprogram som tagits fram av akademierna har slutförts med framgång. Intygen bör utfärdas i form av europeiska digitala utbildningsintyg och skulle kunna integreras i Europass och, när så är relevant och genomförbart, ingå i nationella referensramar för kvalifikationer. Det europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures), som tillhandahåller information, rådgivning och rekrytering eller placering till förmån för arbetstagare och arbetsgivare i hela unionen, kan spela en viktig roll i offentliggörandet av lediga tjänster med anknytning till nettonollteknik och, när så är lämpligt, införandet av europeiska yrkesprofiler.
- (107) Plattformen bör bidra till att vägleda akademiernas arbete och säkerställa att deras innehåll tar upp den kompetensbrist som identifieras i kommissionens bedömning, och att tillhandahålla allmän tillsyn. Medlemsstaterna bör säkerställa att den utsedda nationella företrädaren kan fungera som en bro mellan relevanta nationella ministerier och behöriga myndigheter i medlemsstaterna samt de nationella arbetsmarknadsparterna och branschföreträdarna. Plattformen bör övervaka de framsteg som görs av de olika akademierna, analysera de bakomliggande orsakerna till kompetensbristen och fastställa i vilken utsträckning genomförandet av akademiernas utbildningsprogram tar itu med kompetensbristen inom nettonollteknikindustrier och kompletterar befintliga utbildningsmöjligheter inom nettonollteknik i medlemsstaterna. Plattformen bör rapportera om genomförandet av utbildningsprogrammen, bland annat genom en lägesrapport som ska läggas fram tre år efter inrättandet av varje akademi och med angivande av antalet studerande som omfattas av akademiernas program uppdelade efter industrisektorer, kön, ålder och utbildnings- och kvalifikationsnivå.
- (108) I avsaknad av specifika bestämmelser i unionsrätten som inför minimikrav på utbildning för tillträde till eller utövande av ett reglerat yrke är det medlemsstaternas behörighet att besluta om och hur ett yrke ska regleras. Nationella regler om tillträde till reglerade yrken bör dock inte utgöra ett omotiverat eller oproportionellt hinder för utövandet av dessa grundläggande rättigheter. Behörigheten att reglera tillträdet till ett yrke måste utövas inom ramen för principerna om icke-diskriminering och proportionalitet, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/958 ⁽⁴⁷⁾. Medlemsstaterna bör i sin bedömning ta hänsyn till de eventuella negativa effekter som regleringen av yrken kan ha på tillgången till färdigheter i nettonollindustrin, och sträva efter att begränsa regleringen på dessa områden i största möjliga utsträckning.
- (109) Om medlemsstaterna konstaterar att de utbildningsprogram som utvecklats av akademierna motsvarar de specifika kvalifikationer som i värdmedlemsstaten är nödvändiga för tillträde till en reglerad verksamhet inom ramen för ett yrke av särskilt intresse för nettonollindustrin i den medlemsstaten, bör medlemsstaterna i samband med tillträde till reglerade yrken och i syfte att underlätta rörligheten inom yrken i nettonollindustrin, behandla dessa intyg som tillräckliga belägg för formella kvalifikationer, i linje med Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG ⁽⁴⁸⁾.
- (110) Nettonollteknikens bidrag till unionens avkarboniseringsmål kan förverkligas först när tekniken införts. Detta införande kommer, i viss utsträckning, sannolikt att ske i privata hushåll, men den största delen av avkarboniseringen kommer sannolikt att ske genom avkarbonisering av industriprocesser. För att säkerställa att investeringar för en sådan avkarbonisering görs i unionen, vilket är avgörande för att säkra arbetstillfällen av hög kvalitet och välbefinnande i unionen samt för att uppfylla unionens avkarboniseringsmål, är det av yttersta vikt att denna förordning bidrar till att förbättra investeringsklimatet för industrin i unionen.

⁽⁴⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/958 av den 28 juni 2018 om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken (EUT L 173, 9.7.2018, s. 25).

⁽⁴⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 30.9.2005, s. 22).

- (111) På unionsnivå bör en plattform inrättas. Den ska bestå av medlemsstaterna och kommissionen ska vara ordförande. Plattformen kan ge råd till och bistå kommissionen och medlemsstaterna i specifika frågor och fungera som ett referensorgan där kommissionen och medlemsstaterna samordnar sina åtgärder och underlättar informationsutbytet i frågor som rör denna förordning. Plattformen bör dessutom utföra de uppgifter som anges i denna förordning, särskilt när det gäller tillståndsförfaranden, inbegripet gemensamma kontaktpunkter, strategiska nettonollprojekt, samordning av finansiering, tillgång till marknader, kompetens, regulatoriska sandlådor för nettonollteknik samt stödja kommissionen vid bedömningen av genomförbarheten och proportionaliteten i att föreslå åtgärder om kommissionen drar slutsatsen att förordningens allmänna mål sannolikt inte kommer att uppnås. Vid behov får plattformen inrätta permanenta eller tillfälliga arbetsgrupper och bjuda in tredje parter, såsom experter eller företrädare för nettonollindustrin.
- (112) När så är lämpligt och användbart bör plattformen eftersträva ett nära samarbete med andra relevanta initiativ, plattformar och grupper från kommissionen för att söka synergier, utbyta sakkunskap och information samt främja berörda parter deltagande, samtidigt som dubbelarbete och överlappningar undviks. Plattformen kommer att samarbeta med unionens befintliga industriallianser och därigenom bidra till alliansernas arbete genom att involvera medlemsstaterna. Viktiga allianser för samarbete med plattformen är den europeiska batterialliansen, den europeiska alliansen för solcellsindustrin, den europeiska alliansen för ren vätgas, alliansen för utsläppsfri luftfart, alliansen för processorer och halvledarteknik och industrialliansen för värdekedjan för förnybara bränslen och koldioxidsnåla bränslen. Sektorer som för närvarande inte är representerade i industriallianser har också nytta av den strukturerade ram som plattformen tillhandahåller. När det gäller strategiska nettonollpartnerskap planeras ett nära samarbete med nämnden för kritiska råmaterial när så är relevant.
- (113) Att minska regelbördan och den administrativa bördan och ha ett lämpligt regelverk är särskilt viktigt för att industrin effektivt ska kunna anpassa sig till klimat- och energiomställningen. Unionen bör därför sträva efter att senast 2030 avsevärt minska den allmänna regelbördan för industrin, särskilt bördan i samband med utsläppandet av en ny produkt på den inre marknaden. Sådana ansträngningar bör framför allt göras inom ramen för bättre lagstiftning och inte påverka unionens miljö- och arbetsnormer. Kommissionen bör informera plattformen om utvecklingen när det gäller regelbördan och den administrativa bördan för industrier med nettonollteknik i unionen på grundval av kommissionens rapport av den 24 oktober 2023 med titeln *Läget för konkurrenskraften hos ren energiteknik* och kommissionens årliga undersökning av bördorna från 2022. För att underlätta unionsinstitutionernas arbete för att begränsa regelbördan för nettonollteknikindustrier till ett minimum inrättas genom denna förordning en vetenskaplig rådgivande grupp för nettonollteknikens regelbördor (*den vetenskapliga rådgivande gruppen*). Den vetenskapliga rådgivande gruppen bör utarbeta vetenskapligt baserade råd om hur regelbördan i unionen påverkar nettonollindustrier, med hjälp av en vetenskapligt baserad metod och, när så är lämpligt, med beaktande av verktygslådan för bättre lagstiftning, för att bedöma effekterna av regelbördor. Den rådgivande vetenskapliga gruppens arbete påverkar inte unionsinstitutionernas befogenheter.
- (114) Enligt förordning (EU) 2018/1999 ska medlemsstaterna lämna in uppdaterade utkast till sina nationella energi- och klimatplaner för 2021–2030. Såsom betonas i kommissionens vägledning till medlemsstaterna avseende dessa uppdateringar bör de uppdaterade nationella energi- och klimatplanerna innehålla beskrivningar av medlemsstaternas mål och politik för att underlätta en ökning av tillverkningsprojekt avseende kommersiellt tillgänglig energieffektiv och koldioxidsnål teknik, utrustning och viktiga komponenter inom deras territorium. Dessa planer bör även innehålla beskrivningar av medlemsstaternas mål och politik för att uppnå denna ökning genom diversifieringsinsatser i tredjeländer och för att deras industrier ska kunna avskilja, transportera och lagra koldioxidutsläpp permanent på platser för geologisk lagring. Dessa planer bör utgöra grunden för fastställandet av behovet av nettonollteknik. När medlemsstaterna beaktar den här förordningen vid utarbetandet av sina nationella energi- och klimatplaner bör de ta hänsyn både till den allmänna konkurrenskraften samt till forskning och innovation på området nettonollindustrier på längre sikt.
- (115) Som en del av industriplanen i den gröna given tillkännagav kommissionen sin avsikt att ingå industripartnerskap för nettonollteknik som omfattar nettonollteknik och intensifiera sina insatser för att samarbeta med partner som åtagit sig att följa Parisavtalet. Samarbete genom sådana partnerskap kommer sannolikt att främja antagandet av nettonollteknik globalt och stödja ömsesidigt förstärkta partnerskap mellan unionen och tredjeländer, inbegripet hållbara investeringar och tekniskt bistånd. Industripartnerskapen för nettonollteknik bör vara till ömsesidig nytta för unionen och dess partner och bör bidra till uppnåendet av de globala klimatmålen. Dessa partnerskap kan också bidra till en diversifiering av och resiliens i unionens försörjning med nettonollteknik och dess komponenter, förbättra informationsutbytet mellan unionen och dess partner när det gäller utvecklingen av nettonollteknik och

stödja unionens nettonollindustrier i tillträdet till den globala marknaden för ren energi samtidigt som de stöder framväxande industrier på området ren energiteknik i tredjeländer med tydliga komparativa fördelar. Kommissionen och medlemsstaterna får samordna industripartnerskapen för nettonollteknik inom plattformen och diskutera befintliga relevanta partnerskap och processer, såsom gröna partnerskap, energidialoger och andra former av befintliga bilaterala kontraktssamverkan, samt potentiella synergier med berörda medlemsstaters bilaterala avtal med tredjeländer.

- (116) Unionen bör sträva efter att diversifiera och stimulera den internationella handeln och investeringarna i nettonollteknik och bygga ömsesidigt stärkande partnerskap, samtidigt som globala höga sociala, arbetsrelaterade och miljömässiga standarder främjas. Detta bör ske i nära samarbete och partnerskap med likasinnade länder genom befintliga avtal eller nya strategiska arrangemang. På samma sätt bör ett starkare internationellt samarbete om forsknings- och innovationsåtgärder eftersträvas för att utveckla och införa nettonollteknik i nära samarbete med partnerländer på ett öppet och balanserat sätt och på grundval av ömsesidighet och gemensamma intressen.
- (117) För att identifiera och minska potentiella försörjningsrisker i samband med nettonollteknik bör det vara möjligt att fortlöpande övervaka indikatorer som rör marknadstrender, tillverkningskapacitet, innovation, sysselsättning och kompetens, tillståndstider för nettonollteknik och kapacitet för koldioxidinjektion. För närvarande finns det dock inte tillräckligt med uppgifter av hög kvalitet för att övervaka dessa indikatorer. Eftersom de uppgifter som föreskrivs i denna förordning är beroende av tillgången till uppgifter av hög kvalitet är det nödvändigt att kommissionen i sin övervakning prioriterar bland nettonollteknikerna på grundval av deras betydelse för unionen, samtidigt som den arbetar med att förbättra tillgången till sådana uppgifter. Kommissionen kommer också att ha ett nära samarbete med Eurostat, unionens statistikmyndighet, för att utveckla gemensamma koder för nettonollteknik som krävs för högkvalitativ och långsiktig rapportering och statistik.
- (118) Där befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen enligt denna förordning är det ytterst viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd, inbegripet på expertnivå, under beredningsarbetet och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning⁽⁴⁹⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (119) I den mån någon av de åtgärder som avses i denna förordning utgör statligt stöd ska bestämmelserna om sådana åtgärder inte påverka tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget.
- (120) Eftersom målet för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

INNEHÅLL, TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Innehåll

1. Det allmänna målet med denna förordning är att förbättra den inre marknadens funktion genom att inrätta en ram för att säkra unionens tillgång till en trygg och hållbar försörjning av nettonollteknik, inbegripet genom att öka tillverkningskapaciteten för nettonollteknik och dess försörjningskedjor för att skydda dess resiliens och samtidigt bidra till

⁽⁴⁹⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

att nå unionens klimatmål och klimatneutralitetsmål enligt definitionen i förordning (EU) 2021/1119, i syfte att avkarbonisera unionens ekonomi och samhälle, och genom att bidra till arbetstillfällen av god kvalitet inom nettonollteknik, och därigenom även förbättra unionens konkurrenskraft.

2. För att uppnå det allmänna mål som avses i punkt 1 fastställs i denna förordning åtgärder som syftar till att
 - a) minska risken för försörjningsstörningar kopplade till nettonollteknik som sannolikt skulle snedvrida konkurrensen och fragmentera den inre marknaden, särskilt genom att identifiera och stödja en utbyggnad av tillverkningskapaciteten för nettonollteknik och försörjningskedjorna för denna,
 - b) inrätta en unionsmarknad för koldioxidlagringstjänster,
 - c) främja efterfrågan på hållbar och resilient nettonollteknik genom offentliga upphandlingsförfaranden, auktioner och andra former av offentliga insatser,
 - d) förbättra kompetensen genom stöd till akademierna och därigenom skydda och skapa arbetstillfällen av hög kvalitet,
 - e) stödja innovation genom att skapa regulatoriska sandlådor för nettonollteknik, samordning av forsknings- och innovationsverksamhet genom styrgruppen för den strategiska planen för energiteknik samt genom användning av förkommersiell upphandling och offentlig upphandling av innovativa lösningar,
 - f) förbättra unionens förmåga att övervaka och minska försörjningsrisker med anknytning till nettonollteknik.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Med undantag för artiklarna 33 och 34 i denna förordning, som är tillämpliga på innovativ nettonollteknik och annan innovativ teknik, är denna förordning tillämplig på nettonollteknik. Kritiska råmaterial som omfattas av tillämpningsområdet för förordning (EU) 2024/1252 är undantagna från tillämpningsområdet för denna förordning.
2. När det gäller integrerade produktionsanläggningar för produktion av material som omfattas av både förordning (EU) 2024/1252 och av den här förordningen ska det vara anläggningarnas slutprodukt som avgör vilken förordning som är tillämplig.
3. Med undantag för artiklarna 5, 25, 26 och 28 är denna förordning tillämplig på projekt för avkarbonisering inom energiintensiv industri som ingår i försörjningskedjan för en nettonollteknik och som avsevärt och permanent minskar utsläppen av koldioxidekvivalenter från industriprocesser i en omfattning som är tekniskt genomförbar.

Artikel 3

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *nettonollteknik*: den teknik som förtecknas i artikel 4 om den utgörs av slutprodukter, särskilda komponenter eller särskilda maskiner som främst används för produktionen av dessa produkter.
2. *komponent*: en del av en slutprodukt med nettonollteknik som tillverkas och handlas av ett företag, inbegripet förädlad material.
3. *teknik för förnybar energi*: teknik som producerar energi från förnybara energikällor.
4. *energi från förnybara energikällor*: energi från förnybara källor eller förnybar energi enligt definitionen i artikel 2 andra stycket 1 i direktiv (EU) 2018/2001.

5. *energilagring*: lagring av el och värme samt andra former av lagring som används för att lagra fossilfri energi.
6. *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung*: förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung enligt definitionen i artikel 2 andra stycket 36 i direktiv (EU) 2018/2001.
7. *hållbara alternativa bränslen*: hållbara flygbränslen, koldioxidsnåla syntetiska flygbränslen eller vätgas för luftfart enligt definitionerna i artikel 3.7, 3.13 eller 3.17 i förordning (EU) 2023/2405 avsedda för luftfartssektorn eller bränslen avsedda för sjöfartssektorn som identifierats i enlighet med artikel 10.1 och 10.2 i förordning (EU) 2023/1805.
8. *banbrytande industriteknik för avkarbonisering*: en ökning av tillverkningskapaciteten för banbrytande industriteknik som används för att på ett betydande och varaktigt sätt minska utsläppsnivåerna av koldioxidekvivalenter för ett energiintensivt företags kommersiella anläggning, enligt definitionen i artikel 17.1 a i rådets direktiv 2003/96/EG⁽⁵⁰⁾, i sektorerna för stål, aluminium, icke-järnmetaller, kemikalier, cement, kalk, glas, keramik, gödselmedel samt pappersmassa och papper i den utsträckning som detta är tekniskt genomförbart.
9. *biotekniklösning för klimat och energi*: teknik som bygger på användning av mikroorganismer eller biologiska molekyler såsom enzymer, harts eller biopolymerer som kan minska koldioxidutsläppen genom att ersätta energiintensiva fossila eller kemikaliebaserade insatsvaror i industriella tillverkningsprocesser som är relevanta bland annat för koldioxid-avskiljning, produktion av biobränslen och produktion av biobaserat material, i linje med den cirkulära ekonomins principer.
10. *som främst används*: slutprodukter och särskilda komponenter som är avgörande för produktionen av nettonollteknik, enligt bilagan, eller slutprodukter, särskilda komponenter och särskilda maskiner som är avgörande för produktionen av nettonollteknik på grundval av underlag som projektägaren har lämnat till en nationell behörig myndighet, med undantag för projekt för avkarbonisering inom energiintensiv industri, för vilka sådana underlag inte krävs.
11. *förädlad material*: ett material som har förädlats på ett sådant sätt att det lämpar sig för en specifik funktion i en försörjningskedja för nettonollteknik, med undantag för kritiska råmaterial enligt definitionen i artikel 4 i förordning (EU) 2024/1252.
12. *innovativ nettonollteknik*: nettonollteknik som består av verkliga innovationer som för närvarande inte finns tillgängliga på marknaden och som är tillräckligt avancerade för att testas i en kontrollerad miljö.
13. *annan innovativ teknik*: energi- eller klimatrelaterad teknik med en bevisad potential att bidra till avkarbonisering av industri- eller energisystem och till att minska strategiska beroenden som innefattar verkliga innovationer som för närvarande inte är tillgängliga på unionsmarknaden och som är tillräckligt avancerade för att testas i en kontrollerad miljö.
14. *förkommersiell upphandling*: upphandling av nettonollteknik i en förkommersiell fas, som inbegriper delning av risker och fördelar på marknadsvillkor och konkurrensutsatt utveckling i fasen.
15. *offentlig upphandling av innovativa lösningar*: offentligt upphandlingsförfarande för vilket upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter fungerar som lanseringskund för nettonollteknik och som kan omfatta överensstämmelsestestning.
16. *tillverkningsprojekt av nettonollteknik*: en planerad kommersiell anläggning eller utbyggnad eller ombyggnad av en befintlig anläggning för tillverkning av nettonollteknik, eller ett projekt för avkarbonisering inom energiintensiv industri.
17. *projekt för avkarbonisering inom energiintensiv industri*: uppförande eller omvandling av ett energiintensivt företags kommersiella anläggning enligt definitionen i artikel 17.1.a i direktiv 2003/96/EG i sektorerna för stål, aluminium, icke-järnmetaller, kemikalier, cement, kalk, glas, keramik, gödselmedel samt pappersmassa och papper som är en del av försörjningskedjan för en nettonollteknik och som på ett betydande och varaktigt sätt kommer att minska utsläppsnivåerna av koldioxidekvivalenter i industriella processer i den utsträckning som detta är tekniskt genomförbart.

⁽⁵⁰⁾ Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 31.10.2003, s. 51).

18. *strategiskt nettonollprojekt*: ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik, ett projekt för koldioxidavskiljning, ett projekt för koldioxidlagring eller för infrastruktur för koldioxidtransport i unionen som en medlemsstat har erkänt som ett strategiskt nettonollprojekt enligt artiklarna 13 och 14.
19. *tillståndsprocess*: en process som omfattar alla relevanta tillstånd att bygga, utvidga, omvandla och driva tillverkningsprojekt för nettonollteknik och strategiska nettonollprojekt, däribland bygglov, kemikalietillstånd och tillstånd för nätanslutning samt miljöbedömningar och miljötillstånd där sådana krävs, och som även omfattar alla ansökningar och förfaranden från bekräftelsen på att ansökan är fullständig till meddelandet om det övergripande beslutet om utfallet av förfarandet från den berörda gemensamma kontaktpunkten, samt med avseende på geologisk lagring av koldioxid, tillståndsprocessen för lagring som avser behandling av alla nödvändiga tillstånd för anläggningar ovan jord som krävs för driften av en lagringsanläggning, inbegripet bygglov och tillstånd för rör, och miljötillståndet för injektion och lagring av koldioxid i enlighet med direktiv 2009/31/EG.
20. *övergripande beslut*: beslut eller samling beslut av myndigheter i en medlemsstat där det avgörs om en projektägare ska få tillstånd att genomföra ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik, utan att det påverkar ett beslut som fattas inom ramen för ett överklagandeförfarande.
21. *projektägare*: ett företag eller ett konsortium av företag som utvecklar ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik eller ett strategiskt nettonollprojekt.
22. *regulatorisk sandlåda för nettonollteknik*: en modell som ger företag möjlighet att testa innovativ nettonollteknik och annan innovativ teknik i en kontrollerad verklig miljö, enligt en särskild plan, som är utvecklad och övervakas av en behörig myndighet.
23. *offentligt upphandlingsförfarande*: något av följande:
- a) Alla typer av tilldelningsförfaranden som omfattas av direktiv 2014/24/EU för ingående av ett offentligt kontrakt eller direktiv 2014/25/EU för ingående av ett varu-, byggentreprenad- och tjänstekontrakt.
 - b) Ett förfarande för tilldelning av byggkoncession eller tjänstekoncession som omfattas av direktiv 2014/23/EU.
24. *upphandlande myndighet*: när det gäller offentliga upphandlingsförfaranden, en upphandlande myndighet enligt definitionen i artikel 6 i direktiv 2014/23/EU, artikel 2.1.1 i direktiv 2014/24/EU och artikel 3 i direktiv 2014/25/EU.
25. *upphandlande enhet*: när det gäller offentliga upphandlingsförfaranden, en upphandlande enhet enligt definitionen i artikel 7 i direktiv 2014/23/EU och artikel 4 i direktiv 2014/25/EU.
26. *kontrakt*: när det gäller offentliga upphandlingsförfaranden, offentliga kontrakt enligt definitionen i artikel 2.1.5 i direktiv 2014/24/EU, varu- byggentreprenad- och tjänstekontrakt enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2014/25/EU och koncessioner enligt definitionen i artikel 5.1 i direktiv 2014/23/EU.
27. *auktion*: en mekanism för konkurrensutsatta anbudsförfaranden till stöd för produktion eller förbrukning av energi från förnybara energikällor som inte omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG⁽⁵¹⁾ eller direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU eller 2014/25/EU.
28. *kapacitet för koldioxidinjektion*: den mängd koldioxid som varje år kan injiceras i en fungerande geologisk lagringsplats, enligt vad som tillåts inom ramen för direktiv 2009/31/EG, med syftet att minska utsläppen eller öka koldioxidupptaget, särskilt från storskaliga industrianläggningar, och som mäts i ton per år.
29. *infrastruktur för koldioxidtransport*: nätet av rörledningar, inklusive tillhörande kompressorstationer, för transport av koldioxid till lagringsplatsen, samt alla typer av fartygs-, väg- eller järnvägstransportsätt, däribland kondensering-sanordningar och anläggningar för tillfällig lagring, vid behov, för transport av koldioxid till hamnanläggningarna och lagringsplatsen.

⁽⁵¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76).

30. *integrering av energisystem*: lösningar för planering och drift av energisystemet som helhet, innefattande flera energibärare, infrastrukturer och förbrukningssektorer, genom att skapa starkare kopplingar mellan dessa i syfte att leverera fossilfria, flexibla, tillförlitliga och resurseffektiva energitjänster till lägsta möjliga kostnad för samhället, ekonomin och miljön.
31. *industripartnerskap för nettonollteknik*: ett åtagande mellan unionen och ett tredjeland att öka samarbetet när det gäller nettonollteknik som inrättas genom ett icke-bindande instrument där det fastställs konkreta åtgärder av ömsesidigt intresse.
32. *första av sitt slag*: en ny eller väsentligt uppgraderad anläggning för nettonollteknik som är innovativ i tillverkningsprocessen för en nettonollteknik och som ännu inte finns tillgänglig i väsentlig utsträckning eller som det ännu inte gjorts några åtaganden om att bygga ut inom unionen.
33. *tillverkningskapacitet*: den totala produktionskapaciteten för den nettonollteknik som framställs i ett tillverkningsprojekt eller, om ett tillverkningsprojekt producerar särskilda komponenter eller särskilda maskiner som främst används när sådana produkter produceras snarare än själva slutprodukterna, produktionskapaciteten för de slutprodukter för vilka sådana komponenter eller särskilda maskiner produceras.

Artikel 4

Förteckning över nettonollteknik

1. Den nettonollteknik som omfattas av denna förordning ska vara
 - a) Solenergiteknik, inbegripet teknik för solceller, solvärmeel och solvärme.
 - b) Teknik för landbaserad vindkraft och havsbaserad förnybar energi.
 - c) Teknik för batterier och energilagring.
 - d) Teknik för värmepumpar och geotermisk energi.
 - e) Vätgasteknik, inbegripet elektrolysanläggningar och bränsleceller.
 - f) Teknik för hållbar biogas och biometan.
 - g) CCS-teknik.
 - h) Elnätsteknik, inbegripet laddningsteknik för transport och teknik för att digitalisera nätet.
 - i) Teknik för fissionsenergi, inbegripet teknik för kärnbränslecykeln.
 - j) Teknik för hållbara alternativa bränslen.
 - k) Vattenkraftsteknik.
 - l) Teknik för förnybar energi, som inte omfattas av de föregående kategorierna.
 - m) Teknik för energisystemrelaterad energieffektivitet, inbegripet värmenätsteknik.
 - n) Teknik för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.
 - o) Biotekniklösningar för klimat och energi.
 - p) Banbrytande industriteknik för avkarbonisering som inte omfattas av de föregående kategorierna.
 - q) Teknik för transport och utnyttjande av koldioxid.
 - r) Vind- och elframdrivningsteknik för transport.
 - s) Kärnteknik, som inte omfattas av de föregående kategorierna.

2. Punkt 1 påverkar inte en medlemsstats rätt att välja mellan olika energikällor och bestämma den allmänna strukturen på sin energiförsörjning.
3. Punkt 1 påverkar inte tilldelningen av unionsfinansiering, särskilt inte berättigande- eller tilldelningskriterier, såsom de antagits i enlighet med tillbörliga förfaranden, eller unionsstöd genom EIB.

KAPITEL II

VILLKOR SOM MÖJLIGGÖR TILLVERKNING AV NETTONOLLTEKNIK

AVSNITT I

Riktmärken

Artikel 5

Riktmärken

1. Kommissionen och medlemsstaterna ska stödja tillverkningsprojekt för nettonollteknik i enlighet med detta kapitel för att säkerställa en minskning av strategiska beroenden i unionen av nettonollteknik och dess försörjningskedjor genom att uppnå följande tillverkningskapacitet för denna teknik:
 - a) Ett riktmärke på minst 40 % av unionens årliga användningsbehov för motsvarande teknik som krävs för att uppnå unionens klimat- och energimål för 2030.
 - b) En ökad unionsandel för motsvarande teknik med sikte på att nå 15 % av världsproduktionen senast 2040 på grundval av övervakning enligt artikel 42, utom i de fall där den ökade tillverkningskapaciteten i unionen skulle vara väsentligt högre än unionens användningsbehov för motsvarande teknik som krävs för att uppnå unionens klimat- och energimål för 2040.

AVSNITT II

Effektivisering av administrativa processer och tillståndprocesser

Artikel 6

Gemensamma kontaktpunkter

1. Senast den 30 december 2024 ska medlemsstaterna inrätta eller utse en eller flera myndigheter till gemensamma kontaktpunkter på relevant administrativ nivå. Varje gemensam kontaktpunkt ska ha ansvaret för att underlätta och samordna tillståndprocessen för tillverkningsprojekt för nettonollteknik, även för strategiska nettonollprojekt, och för att tillhandahålla information om effektivisering av de administrativa processerna i enlighet med artikel 7, inklusive information om när en ansökan anses vara fullständig i enlighet med artikel 9.10.
2. Om en medlemsstat inrättar eller utser mer än en gemensam kontaktpunkt enligt punkt 1 i denna artikel ska medlemsstaten tillhandahålla verktyg för att hjälpa projektägare att identifiera den lämpliga inrättade eller utsedda kontaktpunkten på den webbplats som inrättats i enlighet med artikel 7.
3. En gemensam kontaktpunkt som inrättats eller utsetts enligt punkt 1 ska vara den enda kontaktpunkten för projektägaren under tillståndprocessen för ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik, även för ett strategiskt nettonollprojekt. Den ska samordna och underlätta inlämnandet av alla relevanta handlingar och all relevant information och ska underrätta projektägaren om resultatet av det övergripande beslutet.
4. Projektägare ska ha rätt att lämna in handlingar som är relevanta för tillståndprocessen i elektronisk form.
5. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att alla relevanta studier som genomförts eller tillstånd eller godkännanden som utfärdats för ett visst projekt beaktas och att inga upprepade studier, tillstånd eller godkännanden krävs, såvida inte annat krävs enligt unionsrätten eller nationell rätt.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att de sökande enkelt har tillgång till information om och förfaranden för att lösa tvister som rör tillståndsprocessen, däribland, i tillämpliga fall, alternativa tvistlösningsmekanismer, om sådana förfaranden föreskrivs i nationell rätt.
7. Medlemsstaterna ska säkerställa att den gemensamma kontaktpunkten och alla behöriga myndigheter som ansvarar för något steg i tillståndsprocessen, inklusive alla processuella steg, har tillräckligt med kvalificerad personal och tillräckliga ekonomiska, tekniska och teknologiska resurser, även, i tillämpliga fall, för kompetenshöjning och omskolning, för att effektivt kunna utföra sina uppgifter inom ramen för denna förordning.
8. På den plattform som avses i artiklarna 38 och 39 ska återkommande diskussioner hållas om genomförandet av detta avsnitt och artiklarna 15 och 16 och bästa praxis utbytas om hur de gemensamma kontaktpunkterna kan organiseras.
9. De myndigheter som är involverade i tillståndsprocessen och andra berörda myndigheter ska specificera och för den gemensamma kontaktpunkten tillgängliggöra kraven och omfattningen på den information som begärs av en projektägare innan tillståndsprocessen inleds.

Artikel 7

Tillgång till information online

Medlemsstaterna ska ge tillgång till följande information om processer som är relevanta för tillverkningsprojekt för nettonollteknik, även för strategiska nettonollprojekt, online och på ett centraliserat och lättillgängligt sätt:

- a) De gemensamma kontaktpunkter som avses i artikel 6.1.
- b) Tillståndsprocessen, inbegripet information om tvistlösning.
- c) Finansierings- och investeringstjänster.
- d) Finansieringsmöjligheter på unionsnivå eller medlemsstatsnivå.
- e) Tjänster för affärsstöd, vilket innefattar men inte är begränsat till, deklaration av bolagsskatt, lokal skattelagstiftning eller arbetsrätt.

Artikel 8

Påskyndande av genomförande

Medlemsstaterna ska tillhandahålla administrativt stöd till tillverkningsprojekt för nettonollteknik belägna på deras territorium för att underlätta ett snabbt och effektivt genomförande av dem, med särskild uppmärksamhet på små och medelstora företag som är involverade i projekten, däribland genom att tillhandahålla

- a) stöd avseende efterlevnad av tillämpliga administrativa skyldigheter och rapporteringsskyldigheter,
- b) stöd till projektägare för att informera allmänheten i syfte att öka allmänhetens acceptans för projektet,
- c) stöd till projektägare under tillståndsprocessen, särskilt små och medelstora företag.

Artikel 9

Längd på tillståndsprocessen

1. Tillståndsprocessen för tillverkningsprojekt för nettonollteknik får inte överskrida någon av följande tidsfrister:
 - a) Tolv månader för uppförande eller utvidgning av tillverkningsprojekt för nettonollteknik med en årlig tillverkningskapacitet på mindre än 1 GW.

- b) 18 månader för uppförande eller utvidgning av tillverkningsprojekt för nettonollteknik med en årlig tillverkningskapacitet på 1 GW eller mer.
2. Tillståndprocessen för tillverkningsprojekt för nettonollteknik för vilka en årlig tillverkningskapacitet inte mäts i GW får inte överskrida en tidsfrist på 18 månader.
3. Om projekt för avkarbonisering inom energiintensiv industri, även när de erkänns som strategiska projekt, kräver att flera anläggningar eller enheter anläggs på en plats, får projektägaren och den gemensamma kontaktpunkten komma överens om att dela upp projektet i flera mindre projekt så att de tillämpliga tidsfristerna kan följas.
4. Om en miljökonsekvensbedömning krävs enligt direktiv 2011/92/EU ska de steg i bedömningen som avses i artikel 1.2 g i) i det direktivet inte ingå i den längd på tillståndprocessen som avses i punkterna 1 och 2 i den här artikeln.
5. Om samrådet enligt artikel 1.2 g ii) i direktiv 2011/92/EU leder till att miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras med ytterligare information, får den gemensamma kontaktpunkten ge projektägaren möjlighet att lämna in ytterligare information. I sådana fall ska den gemensamma kontaktpunkten underrätta projektägaren om vilken dag den ytterligare informationen senast ska lämnas in, vilket ska vara minst 30 dagar efter dagen för underrättelsen. Perioden mellan den dag då ytterligare information senast ska lämnas in och den dag då informationen lämnas in får inte räknas med i den längd på tillståndprocessen som avses i punkterna 1 och 2 i den här artikeln.
6. I undantagsfall, om det krävs på grund av karaktären eller komplexiteten hos, platsen för eller storleken på det föreslagna tillverkningsprojektet för nettonollteknik eller strategiska nettonollprojektet, får en medlemsstat förlänga de tidsfrister som avses i punkterna 1, 2 och 7 i denna artikel och i artikel 16.1 och 16.2 en gång med högst tre månader innan de löper ut och efter en bedömning i varje enskilt fall.
7. Om en medlemsstat anser att det föreslagna tillverkningsprojektet för nettonollteknik eller strategiska nettonollprojektet medför exceptionella risker för arbetstagares eller allmänhetens hälsa och säkerhet och om det krävs mer tid för att fastställa att åtgärder för att komma tillrätta med identifierbara risker har införts får den förlänga de tidsfrister som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel och i artikel 16.1 och 16.2 med sex månader, inom sex månader från startpunkten för tillståndprocessen.
8. Vid tillämpning av punkt 6 eller 7 ska den gemensamma kontaktpunkten skriftligen informera projektägaren om skälen för förlängningen och om det datum då det övergripande beslutet förväntas.
9. Den gemensamma kontaktpunkt som avses i artikel 6.1 i denna förordning ska underrätta projektägaren om när den miljökonsekvensbeskrivning som avses i artikel 5.1 i direktiv 2011/92/EU senast ska lämnas in, med hänsyn till hur tillståndprocessen organiseras i den berörda medlemsstaten och behovet av att ge tillräckligt med tid för att bedöma beskrivningen. Perioden mellan den dag då miljökonsekvensbeskrivningen senast ska lämnas in och den dag då den lämnas in får inte räknas med i den längd på tillståndprocessen som avses i punkterna 1 och 2 i den här artikeln.
10. Senast 45 dagar efter mottagandet av ansökan om tillstånd ska den berörda gemensamma kontaktpunkten bekräfta att ansökan är fullständig eller, om projektägaren inte har lämnat in all den information som krävs för att behandla ansökan, begära att projektägaren lämnar in en fullständig ansökan utan oskäligt dröjsmål, och samtidigt ange vilken information som saknas. Om den inlämnade ansökan anses vara ofullständig en andra gång får den gemensamma kontaktpunkten, inom 30 dagar från den andra inlämningen, göra en andra begäran om information. Den gemensamma kontaktpunkten får inte begära information på områden som inte omfattas av den första begäran om ytterligare information, och den får endast begära in ytterligare underlag för att komplettera den information som det har konstaterat saknas. Det datum då den gemensamma kontaktpunkt som avses i artikel 6.1 bekräftar att ansökan är fullständig ska vara startpunkten för tillståndprocessen för just den ansökan.
11. Senast två månader efter dagen för mottagandet av ansökan ska den gemensamma kontaktpunkten, i nära samarbete med andra berörda myndigheter, utarbeta en utförlig tidsplan för tillståndprocessen. Denna tidsplan ska inledas från den tidpunkt då den gemensamma kontaktpunkten bekräftar att ansökan är fullständig. Tidsplanen ska offentliggöras av den gemensamma kontaktpunkten på en fritt tillgänglig webbplats.
12. De tidsfrister som anges i denna artikel och i artikel 16 påverkar inte skyldigheter som följer av unionsrätten och internationell rätt och inte heller förfaranden för överklagande av förvaltningsbeslut och rättsmedel inför domstol.
13. De tidsfrister som anges i denna artikel 9 och i artikel 16 för någon av tillståndprocesserna påverkar inte tillämpningen av eventuella kortare tidsfrister som fastställs av medlemsstaterna.

Artikel 10

Miljöbedömningar och miljötillstånd

1. Om en miljökonsekvensbedömning krävs enligt artiklarna 5–9 i direktiv 2011/92/EU får den berörda projektägaren innan ansökan lämnas in begära ett yttrande från den gemensamma kontaktpunkten om omfattningen av och detaljnivån för den information som ska ingå i miljökonsekvensbeskrivningen enligt artikel 5.1 i det direktivet. Den gemensamma kontaktpunkten ska säkerställa att yttrandet utfärdas så snart som möjligt och senast 45 dagar från det datum då projektägaren lämnade in sin begäran om ett yttrande.

2. Om skyldigheten att bedöma effekterna på miljön följer samtidigt av två eller fler av direktiv 2000/60/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG⁽³²⁾, direktiv 2008/98/EG, direktiv 2009/147/EG, direktiv 2010/75/EU, direktiv 2011/92/EU, direktiv 2012/18/EU eller direktiv 92/43/EEG ska medlemsstaterna säkerställa att ett samordnat förfarande eller gemensamma förfaranden som uppfyller samtliga krav i dessa unionslagstiftningsakter tillämpas.

Enligt det samordnade förfarande som avses i första stycket ska en behörig myndighet samordna de olika enskilda bedömningar av miljöpåverkan av ett visst projekt som krävs enligt relevanta unionslagstiftningsakter.

Enligt det gemensamma förfarande som avses i första stycket ska en behörig myndighet föreskriva en enda bedömning av miljöpåverkan av ett visst projekt som krävs enligt relevanta unionslagstiftningsakter. Tillämpningen av det gemensamma eller samordnade förfarandet får inte påverka miljökonsekvensbedömningens innehåll.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna utfärdar den motiverade slutsats som avses i artikel 1.2 g iv i direktiv 2011/92/EU rörande miljökonsekvensbedömningen inom 90 dagar efter det att den erhållit all nödvändig information enligt artiklarna 5, 6 och 7 i det direktivet och efter att ha slutfört de samråd som avses i artiklarna 6 och 7 i det direktivet.

4. I undantagsfall, om det krävs på grund av det föreslagna projektets karaktär, komplexitet, plats eller storlek, får medlemsstaterna förlänga den tidsfrist som avses i punkt 3 med högst 20 dagar innan den löper ut och efter en bedömning i varje enskilt fall. I sådana fall ska den gemensamma kontaktpunkten skriftligen informera projektägaren om skälen för förlängningen och om tidsfristen för dess motiverade slutsats.

5. Tidsramarna för samråd med den berörda allmänheten enligt artikel 1.2 e i direktiv 2011/92/EU och myndigheterna enligt artikel 6.1 i det direktivet avseende miljökonsekvensbeskrivningen enligt artikel 5.1 i det direktivet får inte överstiga 85 dagar och, i enlighet med artikel 6.7 i det direktivet, inte understiga 30 dagar. I de fall som omfattas av artikel 6.4 andra stycket i det direktivet ska denna period förlängas till högst 90 dagar efter en bedömning i varje enskilt fall.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter och andra myndigheter som utsetts enligt artikel 6.1 i direktiv 2011/92/EU har tillräckligt med kvalificerad personal och tillräckliga ekonomiska, tekniska och teknologiska resurser för att fullgöra sina skyldigheter enligt den här artikeln.

Artikel 11

Planering

1. Nationella, regionala och lokala myndigheter som ansvarar för utarbetandet av planer, däribland zonindelning, fysisk planering och markanvändningsplaner, ska i tillämpliga fall överväga att i dessa planer inkludera bestämmelser för utveckling av tillverkningsprojekt för nettonollteknik, även strategiska nettonollprojekt, och i tillämpliga fall accelerationskluster för nettonollindustri samt all nödvändig infrastruktur. Om sådana bestämmelser övervägs ska artificiella och bebyggda ytor, industriområden och tidigare exploaterad mark prioriteras. För att underlätta utvecklingen av tillverkningsprojekt för nettonollteknik ska medlemsstaterna säkerställa att alla relevanta uppgifter om fysisk planering är tillgängliga online i enlighet med artikel 7.

⁽³²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (EGT L 197, 21.7.2001, s. 30).

2. Om planerna innehåller bestämmelser om utveckling av tillverkningsprojekt för nettonollteknik, även strategiska nettonollprojekt, och deras erforderliga infrastruktur, och omfattas av en bedömning enligt direktiv 2001/42/EG och enligt artikel 6 i direktiv 92/43/EEG, ska dessa bedömningar kombineras. I förekommande fall ska denna kombinerade bedömning även behandla inverkan på potentiellt berörda vattenförekomster enligt vad som avses i direktiv 2000/60/EG. Om de berörda medlemsstaterna är skyldiga att bedöma effekterna av befintliga och framtida verksamheter på den marina miljön, däribland samspelet mellan land och hav, enligt vad som avses i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EU⁽⁵³⁾, ska den kombinerade bedömningen även omfatta dessa effekter. Att bedömningarna kombineras enligt denna punkt får inte påverka deras innehåll eller kvalitet. Den kombinerade bedömningen ska utföras på ett sätt som inte leder till att de tidsfrister som fastställs i denna förordning förlängs.

Artikel 12

Tillämplighet för Uneces konventioner

1. Denna förordning påverkar inte skyldigheterna enligt FN:s ekonomiska kommission för Europas (Unece) konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, som undertecknades i Århus den 25 juni 1998, och enligt Uneces konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang, som undertecknades i Esbo den 25 februari 1991, och dess protokoll om strategiska miljöbedömningar, som undertecknades i Kiev den 21 maj 2003.

2. Alla beslut som antas enligt detta avsnitt och artiklarna 8, 15, 16 och 28 ska offentliggöras på ett sätt som är lätt att förstå, och alla beslut som rör ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik eller ett strategiskt nettonollprojekt ska finnas tillgängliga på samma webbplats.

AVSNITT III

Strategiska nettonollprojekt

Artikel 13

Urvalskriterier

1. Medlemsstaterna ska som strategiska nettonollprojekt erkänna de tillverkningsprojekt för nettonollteknik belägna i unionen som bidrar till att uppnå de mål som anges i artikel 1, inbegripet bidrag till unionens klimat- eller energimål, och som uppfyller minst ett av följande kriterier:

a) Tillverkningsprojektet för nettonollteknik bidrar till teknisk och industriell resiliens i unionens nettonollteknik genom att öka tillverkningskapaciteten för en komponent eller ett segment av försörjningskedjan för nettonollteknik genom att

i) tillföra tillverkningskapacitet i unionen för en nettonollteknik, för vilken unionen till mer än 50 % är beroende av import från tredjeländer,

ii) tillföra betydande tillverkningskapacitet genom att göra ett väsentligt bidrag till unionens klimat- eller energimål för 2030, eller

iii) tillföra tillverkningskapacitet eller uppdatera befintlig tillverkningskapacitet i unionen för en nettonollteknik, där unionens tillverkningskapacitet utgör en betydande andel av världsproduktionen och som spelar en avgörande roll för unionens resiliens.

b) Tillverkningsprojektet för nettonollteknik har en tydligt positiv inverkan på unionens försörjningskedja för nettonollindustrin eller sektorer i senare led genom att ge europeiska nettonollindustrier tillgång till bästa tillgängliga nettonollteknik eller till produkter som produceras i en tillverkningsanläggning som är den första av sitt slag, och uppfyller minst ett av följande kriterier:

⁽⁵³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EU av den 23 juli 2014 om upprättandet av en ram för havsplanering (EUT L 257, 28.8.2014, s. 135).

- i) Åtgärder införs för att attrahera, behålla, höja kompetensen hos eller omskola den arbetskraft som krävs för nettonolltekniken, däribland genom lärlingsutbildningar, praktikplatser och fortbildning, i nära samarbete med regionala och lokala myndigheter, utbildningsinstitutioner och arbetsmarknadsparter, däribland fackföreningar.
 - ii) Bidrag görs till små och medelstora företags konkurrenskraft som en del av försörjningskedjan för nettonollteknik.
 - c) Projektet bidrar till att uppnå unionens klimat- eller energimål genom att nettonollteknik tillverkas med metoder genom vilka bättre egenskaper i fråga om miljömässig hållbarhet och miljöprestanda eller cirkularitet genomförs, inbegripet övergripande metoder med energi-, vatten- eller materialeffektivitet och låga koldioxidutsläpp och metoder som avsevärt och permanent minskar utsläppen av koldioxidekvivalenter.
2. Senast den 1 mars 2025 ska kommissionen anta en genomförandeakt med riktlinjer för att säkerställa enhetliga villkor för tillämpningen av de kriterier som fastställs i denna artikel. Dessa riktlinjer ska åtminstone omfatta särskild vägledning om de kriterier som ska användas för att bedöma
- a) om den tillförda tillverkningskapaciteten avser den första av sitt slag eller tillverkningskapacitet av bästa tillgängliga teknik,
 - b) om den extra tillverkningskapaciteten kan anses vara betydande.

Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 45.2.

3. Medlemsstaterna ska som strategiska nettonollprojekt erkänna projekt för koldioxidlagring som uppfyller samtliga följande kriterier:
- a) Lagringsplatsen för koldioxid finns på unionens territorium, i dess ekonomiska zoner eller på dess kontinentalsocklar i den mening som avses i Förenta nationernas havsrättskonvention (Unclos).
 - b) Projektet för koldioxidlagring bidrar till att uppnå det mål som anges i artikel 20.
 - c) Projektet för koldioxidlagring har ansökt om ett tillstånd för säker och permanent geologisk lagring av koldioxid i enlighet med direktiv 2009/31/EG.

Ett projekt för koldioxidavskiljning som relaterar till ett projekt för koldioxidlagring som uppfyller de kriterier som avses i första stycket och ett relaterat infrastrukturprojekt för koldioxid som är nödvändigt för transport av avskild koldioxid ska också erkännas som ett strategiskt nettonollprojekt.

4. Tillverkningsprojekt för nettonollteknik som motsvarar nettonollteknik och finns i "mindre utvecklade regioner och övergångsregioner" och på territorier som omfattas av Fonden för en rättvis omställning och som är berättigade till finansiering enligt reglerna för sammanhållningspolitiken ska, efter det att tilldelningsförfarandet slutförts, av medlemsstaterna på skriftlig begäran av projektägaren erkännas som strategiska nettonollprojekt enligt artikel 14.3 utan att projektägaren behöver lämna in en formell ansökan enligt artikel 14.2.

5. Ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik som finns i unionen och bidrar till uppnåendet av de mål som fastställs i artikel 1.1 och omfattas av EU:s innovationsfond för utsläppshandelssystemet eller är del av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, partnerskapet Hydrogen Valleys eller vätgasbanken, om fonderna stöder investeringar i tillverkningskapacitet, ska av medlemsstaterna på skriftlig begäran av projektägaren erkännas som ett strategiskt nettonollprojekt enligt artikel 14.3, utan att projektägaren behöver lämna in en formell ansökan enligt artikel 14.2.

6. Om ett strategiskt nettonollprojekt bidrar till en värdekedja för en teknik som en medlemsstat inte godtar som en del av den allmänna strukturen på sin energiförsörjning får den medlemsstaten vägra att erkänna det projektet som ett strategiskt projekt. Om det finns nettonollteknik för vilken en medlemsstat har för avsikt att inte erkänna projekt som strategiska projekt ska den medlemsstaten så snart som möjligt och offentligt meddela detta.

*Artikel 14***Ansökan och erkännande**

1. Ansökningar om erkännande av tillverkningsprojekt för nettonollteknik som strategiska nettonollprojekt ska lämnas in av projektägaren till berörd medlemsstat.
2. Den ansökan som avses i punkt 1 ska innehålla följande uppgifter:
 - a) Relevanta underlag avseende uppfyllandet av de kriterier som fastställs i artikel 13.1 eller 13.3.
 - b) En affärsplan som utvärderar projektets ekonomiska bärkraft och som är förenlig med målet att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet.
 - c) Ett första utkast till tidsplan för projektet med en uppskattning av när projektet skulle kunna börja bidra till unionens riktmärke för tillverkningskapacitet som avses i artikel 5 eller unionsmålet för kapacitet för koldioxidinjektion som avses i artikel 20.

Kommissionen ska tillhandahålla ett på förhand fastställt formulär för inlämning av de ansökningar som avses i punkt 1.

3. Medlemsstaterna ska bedöma den ansökan som avses i punkt 1 genom en rättvis och transparent process inom en månad efter mottagandet av den fullständiga ansökan. Om projektägaren inte har skickat all relevant och fullständig information som krävs för att behandla en ansökan, ska medlemsstaten endast en gång begära att projektägaren utan oskäligt dröjsmål lämnar in kompletterande information, för att ansökan ska bli fullständig. Den dag då det bekräftas att inlämnad ansökan är fullständig ska bedömningsprocessen inledas. Det beslut som fattas som ett resultat av denna process ska motiveras och tillkännages projektägaren och den plattform som avses i artiklarna 38 och 39.
4. Om inget beslut fattats inom den tidsfrist som avses i punkt 3 får projektägaren underrätta medlemsstaten och begära att medlemsstaten utan oskäligt dröjsmål ger projektägaren en uppdaterad tidsfrist, som inte får infalla senare än 30 dagar från den ursprungliga tidsfristen.
5. Kommissionen får yttra sig om de godkända strategiska nettonollprojekten. Om en medlemsstat avslår ansökan har den sökande rätt att lämna in sin ansökan till kommissionen, som ska bedöma ansökan inom 20 arbetsdagar. Kommissionens bedömning påverkar inte medlemsstatens beslut.
6. Om kommissionen efter sin bedömning i enlighet med punkt 5 i denna artikel bekräftar medlemsstatens avslag av ansökan ska kommissionen underrätta sökanden om sin slutsats i form av en skrivelse. Om kommissionen gör en annan bedömning än medlemsstaten ska projektet i fråga diskuteras på den plattform som avses i artiklarna 38 och 39.
7. Om kommissionen eller en medlemsstat finner att ett strategiskt nettonollprojekt har genomgått betydande ändringar eller att det inte längre uppfyller de kriterier som fastställs i artikel 13, eller om erkännandet av det som ett strategiskt nettonollprojekt byggde på en ansökan som innehöll felaktiga uppgifter, ska kommissionen eller medlemsstaten informera den berörda projektägaren. Efter att ha hört projektägaren får medlemsstaten upphäva beslutet att erkänna ett projekt som ett strategiskt nettonollprojekt.
8. Ett projekt som inte längre erkänns som ett strategiskt nettonollprojekt ska förlora alla rättigheter med koppling till den statusen enligt denna förordning.
9. Kommissionen ska inrätta och upprätthålla ett offentligt register med strategiska nettonollprojekt.

*Artikel 15***Prioritetsstatus för strategiska nettonollprojekt**

1. Projektägare och alla berörda myndigheter ska säkerställa att relevanta förfaranden för strategiska nettonollprojekt hanteras på snabbast möjliga sätt i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.

2. Utan att det påverkar de skyldigheter som föreskrivs i unionsrätten ska medlemsstaterna, om ett projekt erkänns som ett strategiskt nettonollprojekt, tilldela det strategiska nettonollprojektet statusen högsta möjliga nationella betydelse, om det finns en sådan status i nationell rätt, och detta strategiska nettonollprojekt ska behandlas i enlighet därmed i tillståndsprocesserna, vilket innefattar sådana som avser miljöbedömningar och, om uppgifter finns tillgängliga, fysisk planering.

3. Strategiska nettonollprojekt ska anses bidra till att trygga försörjningen av nettonollteknik i unionen och ska därför anses vara av allmänintresse. När det gäller den miljöpåverkan eller de miljöskyldigheter som avses i artikel 4.7 i direktiv 2000/60/EG, artikel 9.1 a i direktiv 2009/147/EG, artiklarna 6.4 och 16.1 i direktiv 92/43/EEG och i unionslagstiftningsakter om restaurering av natur ska strategiska nettonollprojekt i unionen anses vara av allmänintresse och kan anses vara av ett allt överskuggande allmänintresse och till gagn för allmän hälsa och säkerhet, förutsatt att alla villkor i dessa akter är uppfyllda.

4. Alla tvistlösningsförfaranden, rättstvister, överklaganden och rättsmedel i samband med strategiska nettonollprojekt inför nationella domstolar eller paneler, inbegripet med avseende på medling eller skiljeförfaranden, om sådana finns i nationell rätt, ska behandlas som brådsakande, om och i den utsträckning det i nationell rätt avseende tillståndsprocesser föreskrivs sådana brådsakande förfaranden och förutsatt att normalt tillämplig rätt till försvar av individer eller av lokala samhällen respekteras. Projektägare för strategiska nettonollprojekt ska delta i sådana brådsakande förfaranden, i tillämpliga fall.

Artikel 16

Längd på tillståndsprocessen för strategiska nettonollprojekt

1. Tillståndsprocessen för strategiska nettonollprojekt får inte överskrida
 - a) nio månader för uppförande eller utvidgning av strategiska nettonollprojekt med en årlig tillverkningskapacitet på mindre än 1 GW,
 - b) tolv månader för uppförande eller utvidgning av strategiska nettonollprojekt med en årlig tillverkningskapacitet på 1 GW eller mer,
 - c) 18 månader för alla tillstånd som krävs för att driva en lagringsplats i enlighet med direktiv 2009/31/EG.
2. För strategiska nettonollprojekt för vilka en årlig tillverkningskapacitet inte mäts i GW får tillståndsprocessen inte överskrida tolv månader.
3. Om en miljökonsekvensbedömning krävs enligt direktiv 2011/92/EU ska det steg i bedömningen som avses i artikel 1.2 g i) i det direktivet inte ingå i den längd på tillståndsprocessen som avses i punkterna 1 och 2 i den här artikeln.

Artikel 17

Nettonollaccelerationskluster

1. Medlemsstaterna får besluta att utse nettonollaccelerationskluster (*kluster*) till specifika områden för accelererad industriell nettonollverksamhet, särskilt för ett accelererat genomförande av tillverkningsprojekt för nettonollteknik, inbegripet strategiska nettonollprojekt eller kluster av sådana, eller för att testa innovativ nettonollteknik. Målen för klustren ska vara att skapa kluster för industriell nettonollverksamhet och att ytterligare effektivisera de administrativa förfarandena.
2. Det beslut som avses i punkt 1 ska
 - a) definiera en tydlig geografisk och teknisk räckvidd för klustren,
 - b) beakta områden som omfattar artificiella och bebyggda ytor, industriområden och tidigare exploaterad mark,

- c) omfattas av en miljöbedömning enligt direktiv 2001/42/EG och, i tillämpliga fall, en bedömning enligt artikel 6.3 i direktiv 92/43/EEG; i möjligaste mån ska resultaten av dessa bedömningar underlätta utarbetandet av tillverkningsprojekt för nettonollteknik eller strategiska nettonollprojekt i syfte att uppnå målen i denna förordning och undvika dubbla bedömningar; denna bestämmelse påverkar inte enskilda projekts efterlevnad av tillämplig unionsmiljörätt,
 - d) säkerställa synergier, om så är möjligt, genom att utse accelerationsområden för förnybar energi i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 ⁽⁵⁴⁾.
3. Ett beslut av en medlemsstat att utse ett kluster ska åtföljas av en plan med konkreta nationella åtgärder för att öka dess attraktionskraft som plats för tillverkningsverksamhet, inbegripet åtminstone följande ekonomiska och administrativa stödssystem för att
- a) underlätta utbyggnad av nödvändig infrastruktur i klustret,
 - b) stödja privata investeringar i klustret,
 - c) uppnå lämplig omskolning och kompetenshöjning av den lokala arbetskraften,
 - d) göra information om klustret tillgänglig online i enlighet med artikel 7.

4. Offentliga investeringar för att inrätta kluster, utrusta dem med lämplig infrastruktur, omvandla tidigare exploaterad mark och utveckla lämpligheten hos den lokala kompetenspoolen får, om så är lämpligt, dra nytta av de högsta medfinansieringssatserna enligt förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056 och (EU) 2021/1057.

Artikel 18

Tillståndsgivning i kluster

1. Avsnitten I och II ska tillämpas på enskilda projekt i klustren. En gemensam kontaktpunkt ska utses för varje kluster.
2. För att undvika dubbla bedömningar ska den behöriga myndigheten, när den utfärdar det yttrande som avses i artikel 10.1, beakta resultaten av de bedömningar som utförts enligt artikel 17.2 c.
3. Den gemensamma kontaktpunkten ska tillhandahålla projektägare mallar som specifikt anger vilka tillstånd som krävs för projekt i kluster. Mallarna ska innehålla information om projekttegenskaper och åtgärder som planeras för att undvika eller förebygga betydande negativ miljöpåverkan för att säkerställa att endast projekt med betydande miljöpåverkan blir föremål för en bedömning enligt direktiv 2011/92/EU och för att göra det lättare för en behörig myndighet att avgöra om projektet ska bli föremål för en bedömning enligt artikel 4.2-4.6 i det direktivet.
4. Tillverkningsprojekt för nettonollteknik i kluster ska anses bidra till att trygga försörjningen av nettonollteknik i unionen och ska därför anses vara av allmänintresse. När det gäller den miljöpåverkan eller de miljöskyldigheter som avses i artikel 4.7 i direktiv 2000/60/EG, artikel 9.1 a i direktiv 2009/147/EG, artiklarna 6.4 och 16.1 i direktiv 92/43/EEG och i unionslagstiftningsakter om restaurering av natur ska tillverkningsprojekt för nettonollteknik i kluster i unionen anses vara av allmänintresse och kan anses vara av ett allt överskuggande allmänintresse och till gagn för folkhälsan och säkerheten, förutsatt att alla villkor i dessa akter är uppfyllda.

Artikel 19

Samordning av finansiering

1. På den plattform som inrättas genom artikel 38 ska flaskhalsarna och de unionsomfattande ekonomiska behoven hos strategiska nettonollprojekt undersökas, råd ges om sätt att samordna unionsfinansiering och nationell finansiering med avseende på dessa ekonomiska behov och potentiell bästa praxis samlas in, bland annat i syfte att utarbeta

⁽⁵⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 (EUT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

gränsöverskridande försörjningskedjor i unionen, särskilt på grundval av regelbundna utbyten med och rekommendationer från gruppen för nettonollindustrin och relevanta industriallianser.

2. På plattformen ska på begäran av projektägaren för det strategiska nettonollprojektet diskussioner föras och råd ges om hur finansieringen av projektet kan slutföras, med beaktande av den finansiering som redan säkrats och med beaktande av åtminstone följande faktorer:

- a) Ytterligare privata finansieringskällor.
- b) Stöd genom resurser från EIB-gruppen eller andra internationella finansinstitut, däribland Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling.
- c) Befintliga instrument och program i medlemsstaterna, däribland från nationella utvecklingsbanker, utvecklingsinstitutioner och exportkreditinstitut.
- d) Relevanta program för unionsfinansiering.

3. Senast den 30 september 2024 och därefter vartannat år, ska plattformen utfärda rekommendationer till kommissionen om hur tillräcklig finansiering kan säkerställas, bland annat genom unionens budget, för att eftersträva att målen i denna förordning uppnås.

4. Medlemsstaterna och, i förekommande fall, kommissionen ska vidta åtgärder för att påskynda offentliga investeringar i tillverkningsprojekt för nettonollteknik. Sådana åtgärder får, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget, innefatta råd kring och samordning av stöd till tillverkningsprojekt för nettonollteknik som har svårt att få finansiering.

KAPITEL III

KAPACITET FÖR KOLDIOXIDINJEKTION

Artikel 20

Unionsmål för kapacitet för koldioxidinjektion

1. En årlig injektionskapacitet på minst 50 miljoner ton koldioxid ska uppnås senast 2030 på lagringsplatser, i betydelsen platser för geologisk lagring som är tillåtna enligt direktiv 2009/31/EG, däribland uttömda olje- och gasfält och saltvattensakviferer, belägna på unionens territorium, i dess ekonomiska zoner och på dess kontinentalsocklar i den mening som avses i Förenta nationernas havsrättskonvention, och som inte är kombinerade med förbättrad återvinning av kolväten.

2. Alla lagringsplatser ska vara utformade för att vara i drift i minst fem år och ska respektera principerna om rättvist och öppet tillträde, beviljat på ett transparent och icke-diskriminerande sätt, enligt definitionen i direktiv 2009/31/EG.

3. Senast den 30 juni 2027, och därefter vartannat år, ska kommissionen förelägga Europaparlamentet och rådet en rapport om de framsteg som gjorts mot att uppnå unionens årliga injektionskapacitetsmål, bland annat om marknadsläget för injektionskapacitet. Rapporterna ska innehålla en översikt över lagringsplatsernas geografiska spridning i unionen. I den första rapporten ska det bedömas om det anses nödvändigt att införa ett unionsomfattande mål för 2040 eller tidigare vid behov.

4. De rapporter som avses i punkt 3 ska innehålla en bedömning av kapaciteten för lagring och injektion av koldioxid, med användning särskilt av den information som samlats in enligt artiklarna 21.2 och 23.6. Rapporterna ska

- a) tillhandahålla en detaljerad analys av den geografiska och tidsmässiga planeringen av lagringsplatser för koldioxid och av projekten för avskiljning av koldioxid för koldioxidutsläpp från industrianläggningar inom unionen, med beaktande av koldioxidanvändningens specifika potential att bidra till permanent lagring av koldioxid,
- b) kartlägga den viktigaste infrastruktur som behövs för transport och lagring av koldioxidutsläpp från industrianläggningar i hela unionen,
- c) tillhandahålla en detaljerad analys av eventuella hinder för utvecklingen av marknaden för CCS.

5. Den 31 december 2028 får kommissionen på grundval av den bedömning som avses i punkt 3 lägga fram ett lagstiftningsförslag om att införa ett nytt mål på unionsnivå för kapacitet för koldioxidinjektion fram till 2040 eller tidigare vid behov. Om kommissionen beslutar att inte lägga fram ett lagstiftningsförslag om att införa detta mål ska den informera Europaparlamentet och rådet om skälen för detta beslut.

6. Inom tre månader från unionens undertecknande av ett internationellt avtal som rör detta kapitel ska kommissionen lägga fram en rapport med en bedömning av konsekvenserna av det internationella avtalet, särskilt när det gäller att främja och skydda unionens miljönormer, klimatmål och det potentiella behovet av ytterligare unionsstrategier och unionsåtgärder mot bakgrund av bestämmelserna i det internationella avtalet. På grundval av den rapporten ska kommissionen vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag för Europaparlamentet och rådet om ändring av denna förordning enligt punkt 1.

7. Kommissionen ska offentliggöra riktlinjer om lämpliga nivåer av koldioxidrenhet och spårelement inom koldioxidströmmen för projekt för koldioxidlagring som bidrar till unionens injektionskapacitetsmål.

Artikel 21

Öppenhet för data om kapacitet för koldioxidlagring

1. Senast den 30 december 2024 ska medlemsstaterna

- a) offentliggöra data om alla områden där lagringsplatser för koldioxid kan tillåtas på deras territorium, inbegripet saltvattensakviferer, utan att det påverkar kraven på skydd av konfidentiell information,
- b) ålägga enheter som är eller har varit innehavare av ett tillstånd enligt definitionen i artikel 1.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG ⁽⁵⁵⁾ på deras territorium att utan att kunna göras ekonomiskt ansvariga offentliggöra geologiska data avseende produktionsanläggningar som har avvecklats eller vars avveckling har anmälts till den behöriga myndigheten och, i tillämpliga fall, ekonomiska bedömningar av de respektive kostnaderna för möjliggörande av koldioxidinjektion, såvida inte enheten har ansökt om undersökningstillstånd i enlighet med direktiv 2009/31/EG, inbegripet data om
 - i) huruvida platsen är lämplig för hållbar, säker och permanent injektion och lagring av koldioxid,
 - ii) tillgången till eller behovet av transportinfrastruktur och transportsätt som lämpar sig för säker transport av koldioxid till platsen.

Vid tillämpningen av första stycket a i denna punkt ska data omfatta åtminstone den information som begärs i kommissionens tillkännagivanden om vägledning för medlemsstaterna för integrerade nationella energi- och klimatplaner som meddelats enligt artikel 3.1 i förordning (EU) 2018/1999 och de uppdateringar av dessa som lämnats in enligt artikel 14 i denna (nationella energi- och klimatplaner).

2. Senast den 30 december 2024 och därefter varje år ska varje medlemsstat till kommissionen lämna in en rapport, som ska offentliggöras, utan att det påverkar kraven på skydd av konfidentiell information, och i vilken följande ska beskrivas:

- a) En kartläggning av pågående projekt för avskiljning av koldioxid på dess territorium eller i samarbete med andra medlemsstater och en uppskattning av motsvarande behov av för injektions- och lagringskapacitet samt transport av koldioxid.
- b) En kartläggning av pågående projekt för lagring och transport av koldioxid på dess territorium, däribland tillståndsstatusen enligt direktiv 2009/31/EG, förväntade datum för slutligt investeringsbeslut och idrifttagning.
- c) De nationella stödåtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas för att främja de projekt som avses i leden a och b i denna punkt, samt åtgärder avseende gränsöverskridande transport av koldioxid.

⁽⁵⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG av den 30 maj 1994 om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten (EGT L 164, 30.6.1994, s. 3).

- d) Den nationella strategi och de nationella mål som kommer att fastställas och har fastställts för avskiljning av koldioxid senast 2030, i tillämpliga fall.
 - e) Bilateralt och regionalt samarbete som underlättar gränsöverskridande transport av koldioxid, inbegripet samarbetets inverkan på tillgången till säkra och icke-diskriminerande transportsätt för koldioxid för enheter som avskiljer koldioxid.
 - f) Pågående projekt för koldioxidtransport och en uppskattning av de nödvändiga framtida koldioxidtransportprojektens kapacitet att matcha motsvarande avskiljnings- och lagringskapacitet.
3. Om den rapport som avses i punkt 2 visar att det inte finns några pågående projekt för koldioxidlagring på en medlemsstats territorium ska medlemsstaten rapportera om planer för att underlätta avkarboniseringen av industrisektorer. Detta ska i tillämpliga fall inbegripa gränsöverskridande transport av koldioxid till lagringsplatser i andra medlemsstater samt projekt för användning av koldioxid.

Artikel 22

Infrastruktur för koldioxidtransport

1. För att underlätta uppnåendet av det mål som anges i artikel 20 ska unionen och dess medlemsstater, när så är lämpligt och i samarbete med relevanta företag, göra alla rimliga ansträngningar för att utveckla nödvändig infrastruktur för koldioxidtransport, inbegripet gränsöverskridande infrastruktur, samtidigt som hänsyn tas till de ekonomiska och miljömässiga fördelarna med närheten till avskiljnings- och lagringsplatser.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra tillträde till transportnät för koldioxid och lagringsplatser för geologisk lagring av producerad och avskild koldioxid i den mån det är ekonomiskt genomförbart eller när en potentiell kund är villig att betala, i enlighet med artikel 21 i direktiv 2009/31/EG.
3. Om koldioxid avskiljs och transporteras i en medlemsstat och transporteras och lagras i andra medlemsstater ska medlemsstaterna samordna de åtgärder som de vidtar enligt punkt 2. Kommissionen får underlätta sådan samordning genom att inrätta regionala grupper för CCS när det finns en gemensam begäran från de berörda medlemsstaterna.

Artikel 23

Bidrag från godkända olje- och gasproducenter

1. Varje enhet som innehar ett tillstånd enligt definitionen i artikel 1.3 i direktiv 94/22/EG ska omfattas av ett enskilt bidrag till det unionsövergripande målet för tillgänglig kapacitet för koldioxidinjektion som fastställs i artikel 20 i denna förordning. Dessa enskilda bidrag ska beräknas proportionellt på grundval av varje enhets andel i unionens produktion av råolja och naturgas från och med den 1 januari 2020 till 31 december 2023 och ska bestå av kapacitet för koldioxidinjektion på en lagringsplats som är tillåten i enlighet med direktiv 2009/31/EG och tillgänglig för marknaden senast 2030. Enheter med en produktion av råolja och naturgas som ligger under tröskelvärdet i enlighet med en delegerad akt enligt punkt 12 i den här artikeln ska undantas från denna beräkning och får inte omfattas av något bidrag.
2. Senast den 30 september 2024 ska medlemsstaterna till kommissionen identifiera och rapportera de enheter som avses i punkt 1 och deras volymer vad gäller produktion av råolja och naturgas från och med den 1 januari 2020 till den 31 december 2023.
3. Efter mottagande av de rapporter som lämnas in enligt artikel 21.2 ska kommissionen efter samråd med medlemsstaterna och berörda parter ange bidragen till unionens mål för kapacitet för koldioxidinjektion till 2030 från enheter som avses i punkt 1 i den här artikeln.
4. Senast den 30 juni 2025 ska de enheter som avses i punkt 1 till kommissionen lämna en plan med en detaljerad redogörelse av hur de avser att fullgöra sitt bidrag till unionens mål om kapacitet för koldioxidinjektion senast 2030. Dessa planer ska
 - a) bekräfta enhetens bidrag, uttryckt som målvolym av ny kapacitet för lagring och injektion av koldioxid som tagits i drift senast 2030,
 - b) ange medel och delmål för att uppnå målvolymen.

5. För att uppnå målvolymerna för tillgänglig injektionskapacitet får de enheter som avses i punkt 1
- a) investera i, eller utveckla, projekt för koldioxidlagring, enskilt eller tillsammans med andra,
 - b) ingå avtal med andra enheter som avses i punkt 1,
 - c) ingå avtal med utomstående utvecklare av eller investerare i lagringsprojekt för att fullgöra sitt bidrag.
6. Senast den 30 juni 2026 och därefter varje år ska de enheter som avses i punkt 1 lämna in en rapport till kommissionen med en redogörelse av sina framsteg mot fullgörandet av bidraget. Kommissionen ska offentliggöra dessa rapporter.
7. Genom undantag från punkt 1 får en medlemsstat begära att kommissionen undantar de enheter som avses i den punkten från enskilda bidrag för den produktionsverksamhet som de har bedrivit på den medlemsstatens territorium mellan den 1 januari 2020 och den 31 december 2023, under förutsättning att följande villkor uppfylls:
- a) Den totala årliga injektionskapaciteten vid alla lagringsplatser som drivs av en enhet som har fått lagringstillstånd i den mening som avses i direktiv 2009/31/EG och som har fattat ett slutligt beslut om investering på den medlemsstatens territorium överstiger summan av de enskilda bidragen från de enheter som avses i punkt 1 i denna artikel när det gäller relevant produktionsverksamhet och den årliga injektionskapaciteten för dessa lagringsplatser motsvarar den som anges i lagringstillstånden och i de slutliga investeringsbesluten och bidrar till det unionsövergripande mål för tillgänglig kapacitet för koldioxidinjektion som fastställs i artikel 20 i denna förordning.
 - b) Ansökan ska lämnas in före utgången av 2027.
8. Under förutsättning att de villkor som fastställs i punkt 7 är uppfyllda ska kommissionen anta ett beslut om att undanta de berörda enheterna från enskilda bidrag till den produktionsverksamhet som de har bedrivit på territoriet i den medlemsstat som lämnat in begäran.
9. Enheter som undantas enligt punkt 8 får ingå avtal i enlighet med punkt 5 b och c endast för eventuell injektionskapacitet som överstiger det enskilda bidrag från vilket de beviljats undantag och summan av enskilda bidrag som har undantagits.
10. Ett år efter beslutet om undantag och varje år därefter ska medlemsstaten lämna in en rapport till kommissionen med detaljerade uppgifter om de enligt punkt 8 undantagna enheternas framsteg mot att fullgöra sina bidrag till det unionsövergripande mål för tillgänglig kapacitet för koldioxidinjektion som fastställs i artikel 20. Kommissionen ska offentliggöra dessa rapporter.
11. Senast den 31 december 2028 ska kommissionen på grundval av de rapporter som avses i artikel 42.1 c och 42.8 bedöma förhållandet mellan efterfrågan på injektionskapacitet från projekt för avskiljning av koldioxid och den viktigaste infrastruktur som behövs för transport av koldioxid som pågår eller planeras tas i drift senast 2030 och summan av de enskilda bidragen från de enheter som avses i punkt 1 i den här artikeln i förhållande till produktionsverksamheten på en viss medlemsstats territorium. I händelse av betydande obalans får den berörda medlemsstaten i undantagsfall be kommissionen om ett undantag när det gäller det datum då de enskilda bidragen senast ska fullgöras.
12. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 med avseende på att komplettera denna förordning när det gäller följande:
- a) Reglerna för identifiering av enheter som omfattas av ett bidrag enligt punkt 1, inbegripet det tröskelvärde under vilket enheter undantas från bidrag.
 - b) På vilka sätt avtal mellan enheter som avses i punkt 1 och investeringar i lagringskapacitet som innehas av tredje part beaktas så att de enskilda bidragen enligt punkt 5 b och c kan fullgöras.
 - c) Innehållet i de rapporter som avses i punkt 6.

- d) De detaljerade villkor enligt vilka kommissionen får bevilja ett undantag eller en avvikelse för enheter enligt punkt 7, 8 eller 11.

13. Senast den 30 juni 2026 ska medlemsstaterna fastställa påföljder genom administrativa förfaranden, rättsliga förfaranden eller båda delarna, som är tillämpliga på överträdelser som begås av enheter som avses i punkt 1 med avseende på deras skyldigheter enligt punkt 3. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 24

Regelverk för marknaden för avskild koldioxid

1. Senast den 30 juni 2027 ska kommissionen göra en bedömning av hur marknaden för avskild koldioxid fungerar. Denna bedömning ska baseras på en tydlig metod, ta hänsyn till de årliga rapporter som avses i artikel 21.2 och särskilt avgöra huruvida

- a) skyldigheterna i artikel 23.1 på ett verkningsfullt sätt främjar utvecklingen av marknaden för koldioxidlagring i unionen,
- b) marknaden ger öppet, rättvist och icke-diskriminerande tillträde till, samt säkerhet inom, nätet för lagring och transport av koldioxid,
- c) marknaden ger ett öppet, rättvist och icke-diskriminerande tillträde till avskiljning av koldioxid för användning eller lagring,
- d) transportnätet för koldioxid och övrig infrastruktur i unionen är adekvat för att stödja målen för injektionskapacitet samt för behovet av avskiljning av koldioxid,
- e) koldioxidmarknaden fungerar på ett sådant sätt att tillräcklig tillgång till injektionskapacitet för koldioxidutsläpp som är svåra att minska säkerställs.

2. På grundval av den bedömning som avses i punkt 1 får kommissionen föreslå en lagstiftningsakt för att reglera marknaden i syfte att åtgärda eventuella brister som konstaterats, särskilt när det gäller utsläpp som är svåra att minska.

KAPITEL IV

MARKNADSTILLTRÄDE

Artikel 25

Bidrag till hållbarhet och resiliens i offentliga upphandlingsförfaranden

1. För offentliga upphandlingsförfaranden som omfattas av direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU eller 2014/25/EU, där kontrakt har nettoollteknik som förtecknas i artikel 4.1 a–k i denna förordning som en del av sitt innehåll, eller när det gäller byggtreprenadkontrakt och byggkoncessioner som inbegriper denna teknik, ska upphandlande myndigheter och upphandlande enheter tillämpa obligatoriska minimikrav avseende miljömässig hållbarhet som fastställts i den genomförandeakt som avses i punkt 5 i den här artikeln.

2. Punkt 1 hindrar inte upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter från att använda ytterligare minimikrav eller tilldelningskriterier för miljömässig hållbarhet.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 ska upphandlande myndigheter och upphandlande enheter tillämpa minst ett av följande villkor, krav eller kontraktsförpliktelser för de byggtreprenadkontrakt och byggkoncessioner som avses i punkt 1:

- a) Ett särskilt villkor för sociala eller sysselsättningsrelaterade hänsyn i form av en klausul om fullgörande av kontrakt i den mening som avses i artikel 70 i direktiv 2014/24/EU och artikel 87 i direktiv 2014/25/EU och i de allmänna principerna i direktiv 2014/23/EU.
- b) Ett krav på att visa överensstämmelse med tillämpliga cybersäkerhetskrav som föreskrivs i en förordning om cyberresiliens, inbegripet, när så är lämpligt och om möjligt, genom en relevant europeisk ordning för cybersäkerhetscertifiering.

- c) En särskild kontraktsförpliktelse att fullgöra den del av kontraktet som rör nettonollteknik som förtecknas i artikel 4.1 a–k i tid, som kan ge upphov till en skyldighet att betala en lämplig avgift om denna skyldighet inte fullgörs, och som går utöver kraven i tillämplig nationell lagstiftning, om sådan lagstiftning finns.

4. De obligatoriska minimikrav som avses i punkt 1 ska i tillämpliga fall, och om så är lämpligt, utgöras av

- a) tekniska specifikationer eller krav i den mening som avses i artikel 36 i direktiv 2014/23/EU, artikel 42 i direktiv 2014/24/EU och artikel 60 i direktiv 2014/25/EU, eller
- b) klausuler om fullgörande av kontrakt i den mening som avses i artikel 70 i direktiv 2014/24/EU och artikel 87 i direktiv 2014/25/EU och i de allmänna principerna i direktiv 2014/23/EU.

5. Senast den 30 mars 2025 ska kommissionen anta en genomförandeakt som specificerar minimikrav på miljömässig hållbarhet för det offentliga upphandlingsförfarande som avses i punkt 1.

Vid utarbetandet av den genomförandeakten ska kommissionen beakta följande faktorer:

- a) Marknadssituationen på unionsnivå för den relevanta tekniken.
- b) Bestämmelser om miljömässig hållbarhet i andra unionsrättsakter och icke-lagstiftningsakter som är tillämpliga på offentliga upphandlingsförfaranden som omfattas av den skyldighet som anges i punkt 1.
- c) Unionens internationella åtaganden, inbegripet WTO-avtalet och andra internationella avtal som unionen är bunden av.

Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 45.2.

6. En medlemsstat får inte diskriminera eller utan grund behandla en leverantör eller nettonollprodukter från en annan medlemsstat annorlunda.

7. Anbudets bidrag till resiliensen ska beaktas vid offentliga upphandlingsförfaranden som omfattas av direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU eller 2014/25/EU om sådana kontrakt har nettonollteknik som förtecknas i artikel 4.1 a–k i denna förordning som en del av sitt innehåll, eller när det gäller byggtreprenadkontrakt och byggkoncessioner som avses i punkt 1 som inbegriper denna teknik, samt när det gäller kontrakt som tilldelas på grundval av ett ramavtal där det uppskattade värdet av dessa avtal är lika med eller högre än de värden som anges i artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU och artikel 15 i direktiv 2014/25/EU, i enlighet med denna punkt.

Om kommissionen, vid tidpunkten för anbudsinfordran för ett offentligt upphandlingsförfarande som avses i punkt 1 i denna artikel eller för inledandet av ett sådant förfarande, i enlighet med artikel 29.2 har fastställt att andelen av en specifik nettonollteknik eller dess huvudsakliga särskilda komponenter med ursprung i ett tredjeland står för mer än 50 % av försörjningen av den specifika nettonolltekniken eller dess huvudsakliga särskilda komponenter inom unionen, eller om kommissionen i enlighet med artikel 29.2 har fastställt att andelen av försörjningen inom unionen av en specifik nettonollteknik eller dess huvudsakliga särskilda komponenter med ursprung i ett tredjeland har ökat med i genomsnitt minst tio procentenheter under två på varandra följande år och uppgår till minst 40 % av försörjningen inom unionen, ska upphandlande myndigheter och upphandlande enheter inkludera följande villkor för de offentliga upphandlingsförfaranden som avses i punkt 1 i den här artikeln:

- a) Att under kontraktets löptid inte mer än 50 % av värdet av den specifika nettonollteknik som avses i denna punkt får levereras från varje enskilt tredjeland enligt vad som fastställs av kommissionen.
- b) Att under kontraktets löptid högst 50 % av värdet av de huvudsakliga särskilda komponenterna i den specifika nettonollteknik som avses i denna punkt levereras eller tillhandahålls direkt av den utvalda anbudsgivaren eller av en underleverantör från varje enskilt tredjeland enligt vad som fastställs av kommissionen.
- c) Att tillräckliga bevis avseende led a eller b ska lämnas till upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, på deras begäran, senast när kontraktet har fullgjorts.

d) Att en proportionell avgift ska betalas, om de villkor som anges i led a eller b inte iakttas, på minst 10 % av värdet av den specifika nettonolltekniken i det kontrakt som avses i denna punkt.

8. För kontrakt som omfattas av unionens tillägg I till WTO-avtalet och av andra relevanta internationella avtal som unionen är bunden av får upphandlande myndigheter och upphandlande enheter inte tillämpa kraven i punkt 7, om den specifika nettonolltekniken eller dess huvudsakliga särskilda komponenter har sitt ursprung i försörjningskällor som har undertecknat de avtalen.

9. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter får undantagsvis besluta att inte tillämpa punkterna 1–4 om

a) den nettonollteknik som krävs endast kan tillhandahållas av en specifik ekonomisk aktör och det inte finns något rimligt alternativ eller substitut och om avsaknaden av konkurrens inte beror på en artificiell begränsning av parametrarna i det offentliga upphandlingsförfarandet,

b) inga lämpliga anbud eller lämpliga anbudsansökningar har lämnats in som svar på ett liknande tidigare offentligt upphandlingsförfarande som inletts av samma upphandlande myndighet eller upphandlande enhet under de två åren omedelbart innan det planerade nya upphandlingsförfarandet inleddes,

c) tillämpningen av dem tvingar den upphandlande myndigheten eller den upphandlande enheten att förvärva utrustning som medför oproportionerliga kostnader eller som skulle leda till teknisk inkompatibilitet vid drift och underhåll.

10. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter får anta att uppskattade kostnadsskillnader över 20 %, baserat på objektiva och transparenta data, är oproportionerliga.

11. Om beaktandet av bidraget till resiliens enligt punkt 7 i denna artikel har lett till en situation där inga lämpliga anbud eller lämpliga anbudsansökningar har lämnats som svar på ett offentligt upphandlingsförfarande får de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna undantagsvis

a) besluta att använda det förhandlade förfarandet utan föregående meddelande om upphandling enligt artikel 32.2 a i direktiv 2014/24/EU, artikel 50 a i direktiv 2014/25/EU eller artikel 31.5 i direktiv 2014/23/EU, eller

b) besluta att inte tillämpa punkt 7 i denna artikel vid ett specifikt senare offentligt upphandlingsförfarande som syftar till att tillgodose samma behov som dem som ledde till att det inledande förfarande som avses i denna punkt inleddes.

12. Denna artikel påverkar inte

a) möjligheten att använda ytterligare kriterier som inte rör pris,

b) möjligheten att utesluta onormalt låga anbud enligt artikel 69 i direktiv 2014/24/EU och artikel 84 i direktiv 2014/25/EU,

c) artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget när det gäller icke-konkurrensutsatta offentliga upphandlingsförfaranden.

Artikel 26

Auktioner för att bygga ut förnybara energikällor

1. För den teknik som förtecknas i artikel 4.1 a–j och som är teknik för förnybar energi ska medlemsstaterna, när de utformar auktioner för utbyggnad av energi från förnybara energikällor, inkludera

a) kriterier för förhandsurval avseende

i) ansvarsfullt företagande,

ii) cybersäkerhet och datasäkerhetkriterier, och

iii) förmåga att genomföra projektet fullt ut och i tid,

- b) andra kriterier för förhandsurval eller tilldelningskriterier för att bedöma auktionens bidrag till hållbarhet och resiliens som avses i punkt 2.

Denna punkt påverkar inte tillämpningen av artikel 4 i direktiv (EU) 2018/2001 och artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget, och inte heller unionens internationella skyldigheter.

2. Auktionernas bidrag till hållbarhet och resiliens ska baseras på de kriterier som anges i denna punkt. Dessa kriterier ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande.

Auktioner ska bidra till resiliens, med beaktande av andelen nettonollteknik eller dess huvudsakliga särskilda komponenter som har sitt ursprung i ett tredjeland som står för mer än 50 % av försörjningen av denna specifika nettonollteknik eller dess huvudsakliga särskilda komponenter inom unionen.

Vid tillämpningen av andra stycket i denna punkt ska ursprungslandet fastställas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013⁽⁵⁶⁾.

Auktioner ska också bidra till åtminstone ett av följande:

- a) Miljömässig hållbarhet som går utöver minimikraven i tillämplig lag.
- b) Innovation genom tillhandahållande av helt nya lösningar eller förbättring av jämförbara spetsteknologilösningar.
- c) Integreringen av energisystemet.

Denna punkt förhindrar inte att medlemsstaterna använder ytterligare kriterier som inte rör pris utöver dem som förtecknas i denna punkt.

3. Senast den 30 mars 2025 ska kommissionen anta en genomförandeakt som ytterligare specificerar de kriterier för förhandsurval och tilldelningskriterier som avses i punkt 1.

Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 45.2.

4. Medlemsstaterna ska, när kriterierna för att bedöma auktionens bidrag till hållbarhet och resiliens tillämpas som tilldelningskriterier, ge vart och ett av kriterierna en lägsta viktning på 5 % och en sammanlagd viktning på mellan 15 % och 30 % av tilldelningskriterierna. Detta påverkar inte möjligheten att ge en högre viktning för kriterierna i punkt 2 fjärde stycket i enlighet med varje gräns för kriterier som inte rör pris som fastställs enligt reglerna om statligt stöd.

5. Medlemsstaterna är inte skyldiga att tillämpa överväganden som rör de kriterier för förhandsurval och tilldelning som fastställs i punkt 1, om dessa kriterier genom att tillämpas skulle medföra oproportionerliga kostnader. Medlemsstaterna får anta att uppskattade kostnadsskillnader över 15 % per auktion, baserat på objektiva och verifierbara data, är oproportionerliga.

6. Medlemsstaterna ska, när så är lämpligt, vidta åtgärder för att maximera genomförandegraden för projekt genom lämpliga incitament, till exempel genom att tillämpa prisindexering. Medlemsstaterna får bedöma effekterna av negativa anbud på utbyggnadens hastighet och omfattning.

7. Punkterna 1–4 ska tillämpas på minst 30 % av den volym som auktioneras per år per medlemsstat eller alternativt på minst 6 gigawatt per år per medlemsstat.

8. Senast den 31 december 2027 och därefter vartannat år ska kommissionen göra en heltäckande bedömning av tillämpningen av resiliens- och hållbarhetskriterierna för auktioner för utbyggnad av energi från förnybara energikällor och deras inverkan på den påskyndade utbyggnaden av teknik för förnybar energi. Kommissionen ska särskilt bedöma hur resiliens- och hållbarhetskriterierna påverkar

- a) utvecklingen av unionens årliga tillverkning av teknik för förnybar energi,

⁽⁵⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

- b) utbyggnaden av energi från förnybara energikällor, inbegripet deras ekonomiska inverkan och inverkan på utbyggnadstakten, samtidigt som hänsyn tas till genomförbarheten, inbegripet den administrativa bördan, och systemets tydlighet för projektutvecklare och nationella förvaltningar, på grundval av tillgängliga uppgifter.

Som en del av denna bedömning ska kommissionen samråda med experter från medlemsstaterna inom området auktionering.

9. Om den bedömning som avses i punkt 8 är positiv, särskilt om tillämpningen av resiliens- och hållbarhetskriterierna inte avsevärt har hindrat utbyggnaden av energi från förnybara energikällor, ska kommissionen, när så är lämpligt, lägga fram ett förslag om ändring av punkt 7 för att fastställa de andelar av den volym som auktioneras per år per medlemsstat eller den absoluta volym på vilken punkterna 1–5 är tillämpliga, särskilt i syfte att öka dessa volymer, och för att anpassa tröskelvärden för de uppskattade kostnadsskillnader som avses i punkt 5.

10. Vid tillämpning av beräkningen av de volymer som auktioneras per år per medlemsstat får auktioner för anläggningar med en maximal projektstorlek på 10 MW uteslutas. Vid auktioner för en viss teknik på vilken punkterna 1–5 är tillämplig och som därefter har haft ett otillräckligt antal anbud får den andelen av auktionsvolymen som har haft ett otillräckligt antal anbud undantas från tillämpningen av punkterna 1–5.

11. För att underlätta genomförandet för alla medlemsstater, särskilt för dem med låga volymer av auktioner, får medlemsstater som inte har inlett fler än två auktioner per år under de föregående två åren beräkna den andel auktioner på vilka punkterna 1–5 är tillämpliga under den tvåårsperioden.

Artikel 27

Förkommersiell upphandling och offentlig upphandling av innovativa lösningar

1. Medlemsstaterna ska sträva efter att, när så är lämpligt, använda förkommersiell upphandling och offentlig upphandling av innovativa lösningar för att stimulera innovation inom nettonollteknik och skapandet av ny tillverkningskapacitet för nettonollteknik i unionen. Både förkommersiell upphandling och offentlig upphandling av innovativa lösningar får kompletteras med finansiering på unionsnivå inom ramen för befintliga unionsprogram för gemensam förkommersiell upphandling eller offentlig upphandling i medlemsstaterna.

2. Plattformen ska utarbeta rekommendationer om utformningen av förkommersiell upphandling eller offentlig upphandling av innovativa lösningar.

Artikel 28

Andra former av offentliga insatser

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget och artikel 4 i direktiv (EU) 2018/2001 och i linje med unionens internationella åtaganden ska medlemsstaterna, regionala eller lokala myndigheter, offentligrättsliga organ eller sammanslutningar av en eller flera sådana myndigheter eller ett eller flera sådana organ, när de beslutar att inrätta nya system eller att uppdatera befintliga system som omfattar förmåner till hushåll, företag eller konsumenterna som uppmuntrar inköp av slutprodukter med nettonollteknik, utforma systemen på ett sådant sätt att de främjar stödmottagarnas inköp av slutprodukter med nettonollteknik som ger ett högt bidrag till hållbarhet och resiliens som avses i punkt 4 i den här artikeln, genom att ge ytterligare proportionell ekonomisk ersättning eller genom att villkora systemets stödberättigande på grundval av kriterierna i punkt 4 i den här artikeln och samtidigt överväga systemens tillgänglighet för medborgare som lever i energifattigdom.

2. Den ytterligare ekonomiska ersättning som myndigheterna beviljar i enlighet med punkt 1 i denna artikel, som beror på tillämpningen av kriterierna i punkt 4, i inledningen av första stycket, led b och c i denna artikel, får inte överskrida 5 % av de kostnader som konsumenten betalar för slutprodukten med nettonollteknik, med undantag för system som riktar sig till medborgare som lever i energifattigdom enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955⁽³⁷⁾, för vilka gränsen ska vara 15 %.

⁽³⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 av den 10 maj 2023 om inrättande av en social klimatfond och om ändring av förordning (EU) 2021/1060 (EUT L 130, 16.5.2023, s. 1).

3. När myndigheten utformar och genomför ett system enligt punkt 1 ska den bedöma bidraget till resiliens och hållbarhet för de slutprodukter med nettonollteknik som är tillgängliga på marknaden på grundval av ett öppet, icke-diskriminerande och transparent förfarande. Det ska när som helst vara möjligt att ansöka om att en slutprodukt med nettonollteknik ska omfattas av systemet. Myndigheten ska fastställa en tröskel för slutprodukter med nettonollteknik som ska vara berättigade till ytterligare ekonomisk ersättning inom ramen för stödsystemet.

4. Bidraget till resiliens och hållbarhet från andra former av offentliga insatser ska baseras på deras bidrag till resiliens, med beaktande av andelen nettonollteknik eller dess huvudsakliga särskilda komponenter som har sitt ursprung i ett tredjeland som står för mer än 50 % av försörjningen av den specifika nettonolltekniken inom unionen, och minst ett av följande:

- a) Miljömässig hållbarhet som går utöver minimikraven i tillämplig rätt.
- b) Bidrag till innovation genom tillhandahållande av helt nya lösningar eller förbättring av jämförbara spetsteknologilösningar.
- c) Bidrag till integreringen av energisystemet.

De kriterier som avses i första stycket ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande.

Detta förhindrar inte att medlemsstaterna använder ytterligare kriterier som inte rör pris utöver dem som förtecknas i första punkten.

Vid tillämpningen av det bidrag till resiliens som avses i inledningen av första stycket i denna punkt ska ursprungslandet fastställas i enlighet med förordning (EU) nr 952/2013.

5. Medlemsstaterna ska på en fritt tillgänglig webbplats offentliggöra all information om system enligt punkt 1 för varje relevant slutprodukt med nettonollteknik.

Artikel 29

Samordning av initiativ för marknadstillträde

1. Kommissionen ska i relevanta fall ge vägledning om tillämpningen av kriterierna för att bedöma bidraget till resiliens och hållbarhet från produkter med nettonollteknik som omfattas av de former av offentliga insatser som avses i artiklarna 25, 26 och 28.

2. För bedömningen av bidraget till resiliens ska kommissionen anta en genomförandeakt som föreskriver en förteckning över var och en av slutprodukterna med nettonollteknik och deras huvudsakliga särskilda komponenter. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 45.2.

På grundval av den genomförandeakt som avses i första stycket ska kommissionen tillhandahålla uppdaterad information om andelen av unionens försörjning med ursprung i olika tredjeländer under det senaste år för vilka data finns tillgängliga för varje slag av nettonollteknik och deras huvudsakliga särskilda komponenter. Ursprungslandet ska fastställas i enlighet med förordning (EU) nr 952/2013.

3. På plattformen ska de åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att genomföra artiklarna 25–28 diskuteras och bästa praxis utbytas, bland annat när det gäller den praktiska användningen av kriterierna för bidragen till hållbarhet och resiliens i offentliga upphandlingsförfaranden, eller system som uppmuntrar till inköp av slutprodukter med nettonollteknik.

KAPITEL V

UTVECKLING AV FÄRDIGHETER FÖR ATT SKAPA ARBETSTILLFÄLLEN AV GOD KVALITET

Artikel 30

Europeiska nettonollindustriakademier

1. På grundval av en bedömning från kommissionen, med hjälp av befintliga uppgifter och rapporter, av kompetensbristen i nettonollteknikindustrier som är avgörande för den industriella omvandlingen och avkarboniseringen, och med fullständig respekt för medlemsstaternas behörighet på utbildningsområdet, ska kommissionen, inbegripet genom såddfinansiering, stödja lanseringen av europeiska nettonollindustriakademier (*akademier*), som organisationer, konsortier eller projekt tillhörande berörda parter, som har följande mål:

- a) Utveckling av utbildningsprogram och utbildningsinnehåll samt utbildningsmaterial som medlemsstater och utbildningsanordnare frivilligt kan använda på sina territorier, exempelvis om utveckling, produktion, installation, idrifttagning, drift, underhåll, reparation, ekodesign, återanvändning och återvinning av nettonollteknik, samt om råmaterial liksom om relevanta aspekter som rör hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och om övergripande kompetenser. Detta ska återspegla bedömningen av kompetensbrist samt stödja kapaciteten hos offentliga myndigheter, i synnerhet hos dem som är behöriga att utfärda tillstånd och godkännanden enligt kapitel II och de upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som avses i kapitel IV i denna förordning.
- b) Främjande av frivillig användning av utbildningsprogram, utbildningsinnehåll och utbildningsmaterial bland utbildningsanordnare i medlemsstaterna.
- c) Erbjudande om stöd till utbildningsanordnare som använder de utbildningsprogram, det utbildningsinnehåll och de utbildningsmaterial som akademierna tar fram för att bibehålla kvaliteten på den utbildning som erbjuds, och för att utveckla mekanismer som ska säkerställa kvaliteten på den utbildning som erbjuds.
- d) Utveckling av intyg, om så är lämpligt inbegripet mikromeriter, som medlemsstater och utbildningsanordnare frivilligt kan använda på sina territorier, i syfte att underlätta identifiering av färdigheter och, om lämpligt, erkännande av kvalifikationer för att förbättra möjligheterna för överförbarhet mellan arbetstillfällen och branscher och underlätta arbetskraftens gränsöverskridande rörlighet och att främja matchning med relevanta arbetstillfällen av hög kvalitet genom verktyg som det europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures) och Euraxess samt säkerställa synlighet för att ett utbildningsprogram eller utbildningsinnehåll har utvecklats av en akademi.

2. Akademierna ska involvera relevanta aktörer, såsom nettonollteknikindustri, utbildningsanordnare och arbetsmarknadsparter från en rad medlemsstater. Akademierna ska utarbeta handlingsplaner med bland annat delmål, mål för bland annat antalet studerande som ska baseras på en bedömning av kompetensbrist, samt en finansieringsplan som syftar till att uppnå finansiell hållbarhet. I dessa handlingsplaner ska i förekommande fall särskild uppmärksamhet ägnas åt regioner som genomgår industriell omvandling eller som har hög arbetslöshet.

3. Akademierna ska ta fram innehåll med balans mellan könen, bidra till att motverka könsstereotyper och främja lika tillgång till utbildningsinnehåll för alla, och ägna särskild uppmärksamhet åt behovet av att få in fler kvinnor och unga på arbetsmarknaden, särskilt de som varken arbetar eller studerar, liksom äldre, arbetstagare inom yrken som riskerar att försvinna eller vars innehåll och uppgifter radikalt förändras av ny teknik, och personer som arbetar i övergångsregioner samt personer med funktionsnedsättning. Akademierna ska främja mångfald och inkludering av personer med funktionsnedsättning, migranter och människor i utsatta situationer.

4. Utan att det påverkar budgetmyndighetens respektive befogenheter ska finansiella medel vid behov ställas till förfogande på unionsnivå för att stödja lanseringen av akademierna med såddfinansiering som avses i punkt 1. Dessutom ska medlemsstaterna uppmanas att använda relevanta unionsmedel såsom ESF+ för att stödja spridningen av det utbildningsinnehåll som utvecklats av akademierna.

*Artikel 31***Reglerade yrken inom nettonollteknikindustrin och erkännande av yrkeskvalifikationer**

1. Senast nio månader efter det att en akademi har färdigställt utbildningsinnehållet och utbildningsmaterialen och därefter vartannat år ska medlemsstaterna eftersträva att fastställa huruvida de utbildningsprogram som utvecklats av akademien är likvärdiga med de särskilda kvalifikationer som krävs av värdmedlemsstaten för att få tillträde till reglerad verksamhet inom ett yrke som är av särskilt intresse för nettonollteknikindustrin i den medlemsstaten. Medlemsstaterna ska säkerställa att resultaten av bedömningarna offentliggörs och är lättillgängliga online. Om utbildningsprogrammen inte anses vara likvärdiga med de kvalifikationer som krävs av värdmedlemsstaten för att få tillträde till reglerad verksamhet, eller om en medlemsstat inte har eftersträvat att fastställa likvärdighet, ska den medlemsstaten informera plattformen och lämna relevant information om

- a) skälen till att förfarandet för fastställande inte har slutförts, eller
- b) skillnaderna mellan de utbildningsprogram som utvecklats av akademierna och de särskilda kvalifikationer som krävs av den värdmedlemsstaten, och om hur likvärdighet ska uppnås.

2. Om en medlemsstat konstaterar att de utbildningsprogram som utvecklats av en akademi är likvärdiga med de särskilda kvalifikationer som krävs av värdmedlemsstaten för att få tillträde till reglerad verksamhet ska den underlätta erkännandet av intyg som utfärdats av utbildningsanordnare på grundval av de utbildningsprogram som utvecklats av akademien, enligt avdelning III kapitel I i direktiv 2005/36/EG, om en innehavare av ett sådant intyg begär tillträde till ett reglerat yrke i den mening som avses i artikel 3.1 a i direktiv 2005/36/EG, och som är av särskild betydelse för nettonollteknikindustrin, genom att behandla intyget som ett tillräckligt belägg för formella kvalifikationer i enlighet med artikel 11 i direktiv 2005/36/EG.

3. Om tillträdet till ett yrke som är av särskild betydelse för nettonollteknikindustrin är reglerat i den mening som avses i artikel 3.1 a i direktiv 2005/36/EG ska medlemsstaterna sträva efter att utveckla en gemensam uppsättning minimikunskaper, färdigheter och kompetenser som är nödvändiga för utövandet av detta specifika yrke, i syfte att inrätta gemensamma utbildningsramar enligt artikel 49a.1 i direktiv 2005/36/EG, och därigenom möjliggöra automatiskt erkännande av kvalifikationer. Plattformen får också lägga fram förslag till gemensamma utbildningsramar i enlighet med artikel 49a.3 i direktiv 2005/36/EG.

*Artikel 32***Plattformen för ett nettonoll-Europa och färdigheter**

Plattformen ska stödja och komplettera medlemsstaternas åtgärder för användningen av färdigheter inom nettonollteknik, samtidigt som deras kompetens respekteras, genom att ge råd och bistå kommissionen och medlemsstaterna, inbegripet de behöriga myndigheter, upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som avses i kapitlen II och IV, genom att

- a) bedöma, kontinuerligt övervaka och förutse efterfrågan på och utbudet av arbetskraft med sådana färdigheter som behövs inom nettonollteknik samt tillgången till och utnyttjandet av motsvarande utbildningsmöjligheter, i syfte att tillhandahålla information för verksamheten vid akademierna, beroende på vad som är lämpligt,
- b) övervaka akademiernas verksamhet, på grundval av data och information om hur många människor som har dragit nytta av de utbildningsprogram som utvecklats av akademierna, inbegripet uppdelade data efter industrisektorer, kön, ålder och utbildnings- och kvalifikationsnivåer, främja synergier med initiativ och projekt om färdigheter på unionsnivå och nationell nivå samt stärka och utöka god praxis, bland annat för att locka till sig en diversifierad arbetskraft och sköta den allmänna tillsynen,
- c) analysera de bakomliggande orsakerna till arbetskrafts- och kompetensbrist, inbegripet dem som rör kvaliteten på jobbberbudandet, och därmed bedöma om det behövs ytterligare åtgärder för att locka fler arbetstagare på alla kvalifikationsnivåer i vissa branscher,
- d) bidra till att engagera berörda parter, däribland näringslivet, företag, inbegripet små och medelstora företag, arbetsmarknadens parter och utbildningsanordnare, såsom universitet, för att främja, och i enlighet med nationell praxis deras eventuella deltagande i, införandet av utbildningsprogram som utvecklats av akademierna,

- e) bidra till att införa utbildningsintyg som utvecklats av akademierna i medlemsstaterna i syfte att främja identifiering av kompetens och, i relevanta fall, erkännande av kvalifikationer och matchning av kompetens och arbetstillfällen, bland annat genom att främja giltigheten och godtagandet av intyg på hela unionens arbetsmarknad,
- f) övervaka nyttjandet och erkännandet av utbildningsintyg och bidra till att tillhandahålla lösningar om problem med icke-erkännande upptäcks,
- g) i lämpliga fall underlätta utvecklingen av europeiska yrkesprofiler som medlemsstaterna frivilligt ska kunna använda och som omfattar en gemensam uppsättning kunskaper, färdigheter och kompetenser för viktiga yrken inom nettonollteknik, bland annat med utgångspunkt i de utbildningsprogram som utvecklats av de akademierna och, när så är lämpligt, med användning av terminologin i den europeiska klassificeringen av färdigheter, kvalifikationer och yrken (Esco) för att underlätta transparens och mobilitet mellan arbeten och över gränserna på den inre marknaden,
- h) främja karriärmöjligheter och arbetsvillkor av hög kvalitet, inbegripet tillräckliga löner, för arbeten i nettonollteknikindustrin, integrering på arbetsmarknaden av fler kvinnor och unga, särskilt de som varken arbetar eller studerar, äldre, arbetstagare inom yrken som riskerar att försvinna eller vars innehåll och uppgifter radikalt förändras av ny teknik, personer som arbetar i övergångsregioner och personer med funktionsnedsättning, samt locka kvalificerad arbetskraft från tredjeländer genom instrument såsom EU-blåkortet, i enlighet med nationella befogenheter och nationell rätt och praxis, och därigenom uppnå en mer diversifierad arbetskraft,
- i) uppmuntra och stödja arbetskraftens rörlighet i hela unionen och främja Eures offentliggörande av lediga tjänster med anknytning till nettonollteknik, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 ⁽⁵⁸⁾,
- j) underlätta närmare samordning och utbyte av bästa praxis och know-how mellan medlemsstaterna och inom den privata sektorn för att öka tillgången till färdigheter inom nettonollteknik, bland annat genom att bidra till unionens och medlemsstaternas politik för att locka till sig nya talanger från tredjeländer och från alla utbildningsnivåer, i enlighet med nationella befogenheter och nationell rätt och praxis samt i samordning med redan befintliga strukturer för europeiskt utbildningssamarbete,
- k) söka synergier med befintliga utbildningsprogram, bland annat i syfte att matcha akademiernas utbildningsprogram med unionsindustrins behov.

KAPITEL VI INNOVATION

Artikel 33

Regulatoriska sandlådor för nettonollteknik

1. Senast den 30 mars 2025 ska medlemsstaterna, när de inrättar regulatoriska sandlådor för nettonollteknik, inrätta eller utse en eller flera kontaktpunkter. En enda kontaktpunkt ska ansvara för varje begäran om inrättande av en regulatorisk sandlåda för nettonollteknik enligt denna artikel.
2. Medlemsstaterna får tillsammans med lokala och regionala myndigheter och andra medlemsstater, om lämpligt, på eget initiativ inrätta regulatoriska sandlådor för nettonollteknik. Medlemsstaterna ska inrätta regulatoriska sandlådor för nettonollteknik i nära samarbete med industrin och forskningsinstitut, och i relevanta fall arbetsmarknadens parter och det civila samhället, i enlighet med punkt 1 på begäran av varje företag, organisation eller konsortium som utvecklar innovativ nettonollteknik som uppfyller de berättigande- och urvalskriterier som föreskrivs i punkt 3 andra stycket a och som har valts ut av de behöriga myndigheterna enligt det urvalsförfarande som avses i punkt 3 andra stycket b.

⁽⁵⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 av den 13 april 2016 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013 (EUT L 107, 22.4.2016, s. 1).

3. Arrangemangen och villkoren för inrättande och drift av regulatoriska sandlådor för nettonollteknik enligt punkt 2 ska antas genom genomförandeakter. Dessa arrangemang och villkor ska stödja de behöriga myndigheternas flexibilitet när det gäller att prioritera mellan och godkänna ansökningar om regulatoriska sandlådor för nettonollteknik. De ska främja innovation och regulatoriskt lärande och särskilt beakta de deltagande små och medelstora företagens och uppstarts företagens särskilda omständigheter och kapacitet.

Dessa genomförandeakter ska innehålla gemensamma huvudprinciper i följande frågor:

- a) Berättigandekriterier och urvalsförfarande för deltagande i regulatoriska sandlådor för nettonollteknik.
- b) Förfarande för ansökan till, deltagande i, övervakning av, utträde ur och avslutande av regulatoriska sandlådor för nettonollteknik.
- c) De villkor som gäller för deltagarna.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 45.2.

4. Deltagandet i de regulatoriska sandlådorna för nettonollteknik påverkar inte tillsynsbefogenheterna och de korrigerande befogenheterna för de myndigheter som utövar tillsyn över den regulatoriska sandlådan för nettonollteknik. Testning, utveckling och validering av innovativ nettonollteknik eller annan innovativ teknik ska ske med tillsyn och stöd av de behöriga myndigheterna. De behöriga myndigheterna ska utöva sina tillsynsbefogenheter på ett flexibelt sätt inom ramen för relevant rätt, anpassa befintlig regleringspraxis och använda sitt utrymme för skönsmässig bedömning när de genomför och verkställer rättsliga bestämmelser avseende ett specifikt projekt för en regulatorisk sandlåda för nettonollteknik, i syfte att undanröja hinder, minska regelbördan, minska rättslig osäkerhet och stödja innovativ nettonollteknik eller annan innovativ teknik.

5. För att uppnå syftet med denna artikel ska de behöriga myndigheterna överväga att bevilja avvikelser eller undantag genom nationell rätt i den utsträckning som tillåts enligt relevant unionsrätt. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att planen för den regulatoriska sandlådan för nettonollteknik iakttar kraven i unionsrätten och de viktigaste målen och grundläggande kraven i nationell rätt. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att varje betydande risk för hälsa, säkerhet eller miljö som identifierats under utvecklingen och testningen av innovativ nettonollteknik eller annan innovativ teknik offentliggörs och leder till att utvecklings- och testprocessen omedelbart avbryts till dess att en sådan risk minskas. Om behöriga myndigheter anser att det föreslagna projektet medför exceptionella risker för arbetstagares hälsa och säkerhet, befolkningen i allmänhet eller för miljön, i synnerhet om det handlar om testning, utveckling eller validering av särskilt giftiga ämnen, ska de endast godkänna planen för den regulatoriska sandlådan för nettonollteknik när de har försäkrat sig om att tillräckliga skyddsåtgärder, som står i proportion till den exceptionella risk som identifierats, har vidtagits.

6. Deltagare i den regulatoriska sandlådan för nettonollteknik ska förbli ansvariga enligt tillämplig unionsrätt och medlemsstaternas tillämpliga rätt om ansvarsskyldighet för materiell skada som åsamkas tredje part till följd av den testning som äger rum i den regulatoriska sandlådan för nettonollteknik.

7. Varaktigheten för den regulatoriska sandlådan för nettonollteknik får förlängas genom samma förfarande efter överenskommelse med den nationella behöriga myndigheten.

8. De regulatoriska sandlådorna för nettonollteknik ska utformas och genomföras på ett sådant sätt att de, i förekommande fall, underlättar gränsöverskridande samarbete mellan de nationella behöriga myndigheterna. Medlemsstater som har inrättat regulatoriska sandlådor för nettonollteknik ska samordna sin verksamhet och samarbeta inom ramen för plattformen i syfte att utbyta relevant information med andra medlemsstater. Plattformen kan bjuda in företag som har deltagit i en regulatorisk sandlåda för nettonollteknik att dela med sig av sina erfarenheter av processen. Kommissionen ska, på grundval av information som medlemsstaterna tillhandahåller och de diskussioner som hålls inom plattformen, regelbundet rapportera om resultaten av genomförandet av regulatoriska sandlådor för nettonollteknik, däribland god praxis, tillvaratagna erfarenheter och rekommendationer om deras inrättande och, vid behov, tillämpningen inom den regulatoriska sandlådan för nettonollteknik av denna förordning och annan unionsrätt på ett sätt som är anpassat för den regulatoriska sandlådan för nettonollteknik.

Artikel 34

Åtgärder för små och medelstora företag och uppstarts företag

1. Medlemsstaterna ska göra följande:

- a) De ska ge små och medelstora företag och uppstarts företag prioriterad tillgång till de regulatoriska sandlådorna för nettonollteknik i den mån de uppfyller berättigandevillkoren i artikel 33.

- b) De ska arrangera informationskampanjer om små och medelstora företags och uppstartsföretags deltagande i regulatoriska sandlådor för nettonollteknik.
- c) De ska vid behov inrätta en särskild kanal för kommunikation med små och medelstora företag och uppstartsföretag för att ge vägledning och svara på frågor om genomförandet av artikel 33.

2. Medlemsstaterna ska ta hänsyn till små och medelstora företags och uppstartsföretags särskilda intressen och behov, och tillhandahålla lämpligt administrativt stöd för att delta i de regulatoriska sandlådorna för nettonollteknik. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna informera små och medelstora företag och uppstartsföretag om tillgängligt ekonomiskt stöd för deras verksamhet i regulatoriska sandlådor för nettonollteknik.

Artikel 35

Inrättande av styrgruppen för den strategiska planen för energiteknik

1. Härmed inrättas styrgruppen för den strategiska planen för energiteknik (SET-planens styrgrupp).
2. SET-planens styrgrupp ska utföra de uppgifter som anges i denna förordning.

Artikel 36

SET-planens styrgrupps uppgifter

1. SET-planens styrgrupp ska ge vägledning och inriktning till den strategiska planen för energiteknik.
2. Kommissionen och medlemsstaterna ska arbeta och samordna inom SET-planens styrgrupp för att stödja utvecklingen av ren, effektiv och kostnadsmässigt konkurrenskraftig energiteknik genom samordning och samarbete inom forskning och innovation avseende ren energi och, i förekommande fall, tillsammans med tredjeländer efter inbjudan.
3. SET-planens styrgrupp ska ge råd till och bistå kommissionen vid inrättandet av initiativ som rör de uppgifter som avses i punkterna 1 och 2.

Artikel 37

SET-planens styrgrupps struktur och verksamhet

1. SET-planens styrgrupp ska bestå av medlemsstaterna och kommissionen. En eller flera företrädare för kommissionen ska vara dess ordförande.
2. Varje medlemsstat ska utse en företrädare på hög nivå till SET-planens styrgrupp. När det är relevant med avseende på verksamhet och sakkunskap får en medlemsstat utse fler än en företrädare i förhållande till de olika uppgifter som SET-planens styrgrupp har. Varje företrädare som utsetts för SET-planens styrgrupp ska ha en suppleant.
3. SET-planens styrgrupp ska anta sin arbetsordning med enkel majoritet av sina medlemmar på förslag av kommissionen.
4. SET-planens styrgrupp ska sammanträda regelbundet för att säkerställa ett effektivt utförande av sina uppgifter. Vid behov ska SET-planens styrgrupp sammanträda på grundval av en motiverad begäran av kommissionen eller av en enkel majoritet av sina medlemmar.
5. Kommissionen ska bistå SET-planens styrgrupp genom ett verkställande sekretariat som ger tekniskt och logistiskt stöd.
6. SET-planens styrgrupp får inrätta permanenta eller tillfälliga arbetsgrupper och specialgrupper som arbetar med specifika frågor och uppgifter.

KAPITEL VII

STYRNING

Artikel 38

Inrättande av plattformen för ett nettonoll-Europa och dess uppgifter

1. Plattformen för ett nettonoll-Europa (*plattformen*) inrättas härmed.
2. Plattformen ska utföra de uppgifter som anges i denna förordning.
3. Plattformen får ge råd till och bistå kommissionen och medlemsstaterna med avseende på deras åtgärder för att uppnå de mål som fastställs i kapitel I i denna förordning och därvid undvika en oproportionerlig administrativ börda för medlemsstaterna när så är möjligt och beakta medlemsstaternas nationella energi- och klimatplaner.
4. Plattformens medlemmar ska samordna industripartnerskap för nettonollteknik inom plattformen för att främja införandet av nettonollteknik globalt, samarbeta inom utvecklingen av innovativ nettonollteknik och stödja den roll som unionens industriella kapacitet spelar när det gäller att bana väg för den globala omställningen till ren energi, i enlighet med det allmänna målet för denna förordning enligt artikel 1. Plattformen får regelbundet diskutera bland annat
 - a) hur samarbete, know-how och teknikdelning längs värdekedjan för nettonollteknik mellan unionen och tredjeländer kan förbättras,
 - b) resiliens, bland annat genom ökad konkurrenskraft för de europeiska industrier som omfattas av denna förordning i förhållande till globala värdekedjor och rekommenderade åtgärder för förbättring,
 - c) när så är lämpligt förbättrad samstämmighet mellan denna förordning och andra unionsinitiativ som kan bidra till målen för denna förordning och huruvida rekommendationer ska utfärdas i samband med denna,
 - d) framstegen när det gäller värdekedjor för nettonollteknik, pågående tekniska och industriella förändringar och potentiella framtida framväxande strategiska värdekedjor med hänsyn till målen för denna förordning,
 - e) bästa praxis när det gäller genomförandet av kapitel II avsnitt II och artiklarna 15 och 16 och påskyndande av tillståndsförfarandena,
 - f) hur icke-tariffära handelshinder ska hanteras, till exempel genom ömsesidigt erkännande av bedömning av överensstämmelse eller åtaganden för att undvika exportrestriktioner,
 - g) vilka tredjeländer som kan prioriteras när industripartnerskap för nettonollteknik ingås, med hänsyn till
 - i) det potentiella bidraget till försörjningstryggheten, med hänsyn till deras tillverkningskapacitet för nettonollteknik,
 - ii) om det finns samarbetsavtal mellan ett tredjeland och unionen,
 - iii) huruvida ett tredjlands regelverk och dess genomförande säkerställer övervakning, förebyggande och minimering av miljöpåverkan, användning av socialt ansvarsfulla metoder, inbegripet respekt för mänskliga rättigheter och arbetstagarrättigheter och meningsfull och rättvis dialog med lokalsamhällen, användning av transparenta affärsmetoder och förebyggande av negativa konsekvenser för hur den offentliga förvaltningen fungerar och för rättsstatens principer,
 - iv) kapaciteten för koldioxidinjektion och lagring av koldioxid inom deras territorier,
 - h) hur incitament för produktion av nettonollteknik i unionen kan skapas, genom att ta itu med finansiering, regelverk och garantier om investeringar och plats,

- i) bedömningen av tillämpningen av handelsåtgärder i nettonollindustrier.

Denna punkt påverkar inte rådets befogenheter i enlighet med fördragen när det gäller icke-bindande internationella instrument.

5. Medlemsstaterna får stödja kommissionen i genomförandet av de samarbetsåtgärder som anges i industripartnerskapet för nettonollteknik.
6. Med beaktande av kommissionens rapport av den 24 oktober 2023 med titeln *Läget för konkurrenskraften hos ren energiteknik* och kommissionens årliga undersökning av bördor från 2022 ska kommissionen rapportera till plattformen om utvecklingen av regelbördan för nettonollindustrier i unionen.
7. Plattformen ska regelbundet samarbeta med högnivåforumet för standardisering för att diskutera användning av standardisering i syfte att stödja utvecklingen av nettonollteknik i unionen.

Artikel 39

Plattformens struktur och verksamhet

1. Plattformen ska bestå av företrädare för medlemsstater och kommissionen. En företrädare för kommissionen ska vara dess ordförande.
2. Varje medlemsstat ska utse en företrädare på hög nivå till plattformen. När det är relevant med avseende på verksamhet och sakkunskap får en medlemsstat utse mer än en företrädare i förhållande till plattformens olika uppgifter. Varje medlem som utsetts för plattformen ska ha en suppleant. Endast medlemsstater ska ha rösträtt. Varje medlemsstat ska ha endast en röst oberoende av antalet företrädare.
3. Plattformen ska anta sin arbetsordning med enkel majoritet av sina medlemmar på förslag av kommissionen.
4. Plattformen ska sammanträda regelbundet för att säkerställa ett effektivt utförande av de uppgifter som föreskrivs i denna förordning. Vid behov ska plattformen hålla extra sammanträden på grundval av en motiverad begäran av kommissionen eller en medlemsstat.
5. Kommissionen ska bistå plattformen genom ett verkställande sekretariat som ger tekniskt och logistiskt stöd.
6. Plattformen får inrätta permanenta eller tillfälliga arbetsgrupper som arbetar med specifika frågor och uppgifter som rör denna förordning.

Plattformen ska inrätta minst en arbetsgrupp för att säkerställa ett lämpligt genomförande av akademierna enligt kapitel V.

7. Plattformen ska bjuda in företrädare för Europaparlamentet att delta som observatörer i dess möten, inbegripet mötena i de permanenta eller tillfälliga arbetsgrupper som avses i punkt 6. Europaparlamentet ska få all dokumentation och information som rör plattformens arbete samtidigt som plattformens medlemmar.
8. Plattformen ska inrätta en grupp för nettonollindustrin. Denna grupp ska, på eget initiativ eller på begäran av plattformen, lämna rekommendationer till plattformen i syfte att bidra till att uppnå målen i denna förordning.
9. När så är lämpligt får plattformen och kommissionen bjuda in experter som företräder industrin, det civila samhället, den akademiska världen, fackföreningar och andra tredje parter att delta i plattformens och arbetsgruppernas möten eller att lämna skriftliga bidrag. Dessa experter får inte delta i beslutsfattandet.
10. Plattformen ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa en säker hantering och behandling av konfidentiell och kommersiellt känslig information.
11. Plattformen ska göra sitt yttersta för att fatta beslut genom samförstånd.

12. Plattformen ska samordna och samarbeta med befintliga och relevanta industriallianser och, när så är lämpligt, bjuda in dem att närvara vid dess möten, inbegripet mötena i de permanenta eller tillfälliga arbetsgrupper som avses i punkt 6.

13. Plattformen ska sammanträda minst en gång om året med företrädare för SET-planens styrgrupp, som avses i artikel 35, för att diskutera den senaste utvecklingen, synergier mellan genomförandet av denna förordning och den strategiska planen för energiteknik och utfärda rekommendationer om detta.

Artikel 40

Den vetenskapliga rådgivande gruppen för nettonollteknikens regelbörda

1. Härmed inrättas en vetenskaplig rådgivande grupp för nettonollteknikens regelbörda (*den vetenskapliga rådgivande gruppen*).

2. Den vetenskapliga rådgivande gruppen ska bestå av minst sju ledande vetenskapliga experter från ett brett spektrum av relevanta discipliner. Den vetenskapliga rådgivande gruppens medlemmar ska uppfylla kriterierna i punkt 4.

3. Högst två medlemmar i den vetenskapliga rådgivande gruppen får vara medborgare i samma medlemsstat. Den vetenskapliga rådgivande gruppens medlemmars oberoende ska inte kunna ifrågasättas.

4. Den vetenskapliga rådgivande gruppens medlemmar ska utses för en period på fyra år, som ska kunna förlängas en gång, genom ett öppet, rättvist och transparent urvalsförfarande. Urvalet av medlemmar ska grunda sig på följande kriterier:

a) Vetenskaplig spetskompetens.

b) Erfarenhet av att utföra vetenskapliga bedömningar och tillhandahålla vetenskaplig rådgivning inom medlemmarnas expertisområde.

c) Expertis inom offentlig förvaltning eller andra områden som är relevanta för den vetenskapliga rådgivande gruppens uppgifter.

d) Yrkeserfarenhet från en tvärvetenskaplig miljö i ett internationellt sammanhang.

5. Medlemmarna i den vetenskapliga rådgivande gruppen ska utses på personliga mandat och ska yttra sig helt oberoende av medlemsstaterna och unionsinstitutionerna. Den vetenskapliga rådgivande gruppen ska välja en ordförande bland sina medlemmar för en period på fyra år. Den ska anta sin arbetsordning.

6. Den vetenskapliga rådgivande gruppen ska vid utövandet av sin verksamhet uteslutande ha en rådgivande funktion och agera utan att det påverkar kommissionens initiativrätt, det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning och kommissionens gransknings- och kvalitetskontrollfunktioner i nämnden för lagstiftningskontroll.

7. Den vetenskapliga rådgivande gruppen ska, i enlighet med punkt 6, stödja kommissionens, Europaparlamentets och medlemsstaternas arbete, och samtidigt agera oberoende i utförandet av sina uppgifter, genom att tillhandahålla rådgivande rapporter om unionsrättens rättsliga inverkan på och regelbörda för industriell verksamhet som omfattas av denna förordning. För att ge konsekventa råd ska den vetenskapliga rådgivande gruppen bedöma rättslig inverkan på och regelbörda för industriell verksamhet som omfattas av denna förordning, med hjälp av en vetenskapligt underbyggd metod och, när så är lämpligt, med beaktande av verktygslådan för bättre lagstiftning.

8. Kommissionen ska tillhandahålla sekretariatet för den vetenskapliga rådgivande gruppen.

9. Den vetenskapliga rådgivande gruppen ska regelbundet diskutera sitt arbete med platformen.

Artikel 41

Nationella energi- och klimatplaner

Medlemsstaterna ska beakta denna förordning när de utarbetar sina nationella energi- och klimatplaner, särskilt när det gäller energiunionens dimension forskning, innovation och konkurrenskraft, som återspeglar prioriteringarna i strategin för energiunionen och den strategiska planen för energiteknik, och när de lämnar in sina lägesrapporter vartannat år i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999.

KAPITEL VIII

ÖVERVAKNING

Artikel 42

Övervakning

1. Kommissionen ska fortlöpande övervaka
 - a) unionens framsteg när det gäller de unionsmål som avses i artikel 1, i synnerhet riskerna för försörjningstryggheten hos nettonollteknik som skulle snedvrída konkurrensen eller fragmentera den inre marknaden, och de därmed sammanhängande effekterna av denna förordning,
 - b) unionens framsteg när det gäller att uppnå de riktmärken som avses i artikel 5, med beaktande av begränsningar och möjligheter på den globala marknaden,
 - c) värdet på eller volymen av import till unionens territorium och export till länder utanför unionen av nettonollteknik,
 - d) de framsteg som gjorts när det gäller målen för kapacitet för koldioxidinjektion på unionsnivå som avses i artikel 20 och för tillhörande infrastruktur för koldioxidtransport liksom tillhörande verksamhet för koldioxidavskiljning.
2. Medlemsstaterna och de nationella myndigheter som de utser för det ändamålet ska samla in och tillhandahålla de data och andra belägg som krävs enligt punkt 1.

De ska i synnerhet minst vart tredje år samla in uppgifter om

- a) hinder för handeln med nettonollteknik, eller med varor i vilka nettonollteknik används, på den inre marknaden och deras potentiella drivkrafter, inbegripet när sådana hinder härrör från störningar i den globala försörjningskedjan,
- b) utvecklingen avseende nettonollteknik och marknadstrender samt marknadspriser för respektive nettonollteknik, inbegripet information om auktioner, deras frekvens, tilldelningspriser och volym i enlighet med vad som är relevant för att uppfylla kraven i kapitel IV,
- c) tillverkningskapaciteten för nettonollteknik och relaterad verksamhet, inbegripet uppgifter om sysselsättning och kompetens,
- d) antalet små och medelstora företag som ingår i tillverkningsprojekt för nettonollteknik,
- e) information om tillståndprocesser per nettonollteknik, nämligen
 - i) antalet tillståndprocesser som inletts, antalet ansökningar som avslagits och antalet övergripande beslut som fattats, med uppgift om huruvida de godkände eller avslag projektet,
 - ii) längden på de tillståndprocesser där ett övergripande beslut fattats, inbegripet längden på förlängningar av tidsfristerna,
 - iii) information om de resurser som anslagits till driften av de gemensamma kontaktpunkterna,
- f) antalet regulatoriska sandlådor för nettonollteknik och dessas egenskaper,

g) mängden koldioxid som lagrats varaktigt under jord i enlighet med direktiv 2009/31/EG.

3. Om de inte redan ingår i eller stämmer överens med delarna i de nationella energi- och klimatplanerna ska varje medlemsstat lämna in en rapport till kommissionen med de uppgifter som avses i punkt 2 senast den 15 mars 2027 och därefter vart tredje år.

4. Den rapporteringsskyldighet som avses i punkt 3 i denna artikel är inte tillämplig om medlemsstaterna anser att det skulle strida mot deras väsentliga säkerhetsintressen enligt artikel 346 i EUF-fördraget.

5. Kommissionen får anta genomförandeakter för att tillhandahålla en mall för de rapporter som avses i punkt 3 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 45.2.

6. Kommissionen ska utifrån de rapporter som lämnas in enligt punkt 3 i denna artikel övervaka unionens framsteg enligt punkt 1 a i denna artikel, och offentliggöra tillhörande rekommendationer som en del av de årliga lägesrapporterna om konkurrenskraften på området ren energiteknik, enligt artikel 35.2 m i förordning (EU) 2018/1999. I rekommendationerna ska det även övervägas huruvida all nettonollteknik som är nödvändig för att uppnå de mål som föreskrivs i artikel 1 ska omfattas av den här förordningen.

7. På grundval av de utkast till tillståndsansökningar som lämnats in enligt artikel 10 i direktiv 2009/31/EG och de rapporter som lämnats in enligt artiklarna 21.2, 23.4 och 23.6 i denna förordning, ska kommissionen övervaka framstegen för att uppnå det unionsomfattande mål för kapacitet för koldioxidinjektion som avses i punkt 1 d i den här artikeln. Kommissionen ska årligen rapportera om detta till Europaparlamentet och rådet.

8. Kommissionen ska informera plattformen om sina slutsatser avseende denna artikel.

KAPITEL IX

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 43

Delegering av befogenhet

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 44 för att ändra arrangemangen för hur avtal mellan enheter som avses i artikel 23.1 och investeringar i lagringskapacitet som innehas av tredje part beaktas för att uppfylla deras enskilda bidrag enligt artikel 23.5 och att fastställa innehållet i de rapporter som avses i artikel 23.6.

Artikel 44

Utövande av delegering

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 23.12, 43 och 46.7 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 29 juni 2024. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden på fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 23.12, 43 och 46.7 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 23.12, 43 eller 46.7 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 45

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011. I frågor som rör artikel 25 ska kommissionen biträdas av den rådgivande kommitté för offentliga upphandlingskontrakt som inrättats genom rådets beslut 71/306/EEG ⁽⁵⁹⁾. I frågor som rör artikel 26 i den här förordningen ska kommissionen biträdas av den energiunionskommitté som inrättats genom artikel 44 i förordning (EU) 2018/1999.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 46

Utvärdering

1. Kommissionen ska senast den 30 juni 2028 och därefter vart tredje år utvärdera förordningen och lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.
2. I den utvärdering som avses i punkt 1 ska följande bedömas:
 - a) Huruvida de mål för denna förordning som föreskrivs i artikel 1, särskilt dess bidrag till den inre marknadens funktion, har uppnåtts, denna förordnings inverkan på företagsanvändare, särskilt små och medelstora företag, och slutanvändare, samt målen för den europeiska gröna given.
 - b) Huruvida denna förordning är lämplig för att uppnå resultat efter 2030 och i riktning mot det långsiktiga klimatneutralitetsmål för 2050 som avses i artikel 1, med beaktande av bland annat möjligheten att i denna förordning inkludera annan teknik som kan spela en viktig roll för att uppnå klimatneutralitet senast 2050.
 - c) Huruvida riktmärken för specifik teknik behövs för att uppnå försörjningstrygghet när det gäller denna teknik för unionen.
3. Vid utvärderingen ska följande beaktas:
 - a) Resultatet av det övervakningsförfarande som avses i artikel 42.
 - b) De teknikbehov som härrör från uppdateringarna av de nationella energi- och klimatplanerna, inbegripet den strategiska planen för energiteknik, med beaktande av den senaste rapporten om tillståndet i energiunionen.
4. Inom samma period som avses i punkt 1 i denna artikel, samt efter varje förnyelse eller uppdatering av de nationella energi- och klimatplanerna och efter samråd med plattformen, ska kommissionen bedöma behovet, och vid behov lägga fram ett förslag om att utöka den förteckning över nettonollteknik som anges i artikel 4.
5. Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska förse kommissionen med all relevant information som de har och som kommissionen kan komma att behöva för att utarbeta den rapport som avses i punkt 1.

⁽⁵⁹⁾ Rådets beslut 71/306/EEG av den 26 juli 1971 om inrättande av en rådgivande kommitté för offentliga bygg- och anläggningskontrakt (EGT L 185, 16.8.1971, s. 15).

6. Om kommissionen på grundval av den rapport som avses i punkt 1 i denna artikel drar slutsatsen att unionen sannolikt inte kommer att uppnå de mål som fastställs i artikel 1.1 ska kommissionen efter samråd med plattformen bedöma genomförbarheten och proportionaliteten i att föreslå åtgärder för att säkerställa att målen uppnås.

7. Senast den 30 mars 2025 ska kommissionen anta en delegerad akt i enlighet med artikel 44 för att ändra bilagan på grundval av förteckningen över nettonollteknik i artikel 4, i syfte att identifiera underkategorierna inom nettonollteknik och den förteckning över särskilda komponenter som används för denna teknik. Den delegerade akten ska grundas på en heltäckande bedömning för att identifiera särskilda väsentliga komponenter som rimligen kan anses främst användas för nettonollteknik. Denna bedömning ska baseras på en metodisk analys av försörjningskedjorna för nettonollteknik, med särskilt beaktande av komponenternas kommersiella tillgänglighet, lämplig detaljnivå och teknisk utveckling. Kommissionen får se över den delegerade akten på grundval av den bedömningen.

Artikel 47

Behandling av konfidentiella uppgifter

1. Uppgifter som inhämtats vid tillämpningen av denna förordning får endast användas för de ändamål som anges i denna förordning och ska skyddas av relevant unionsrätt och nationell rätt.

2. Medlemsstaterna och kommissionen ska säkerställa skyddet av handels- och affärshemligheter och andra känsliga, konfidentiella och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som erhållits och behandlats vid tillämpningen av denna förordning, bland annat rekommendationer och åtgärder som ska vidtas, i enlighet med unionsrätten och relevant nationell rätt.

3. Kommissionen och medlemsstaterna ska säkerställa att det inte beslutas att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som tillhandahållits eller utbytt enligt denna förordning ska placeras på en lägre säkerhetsskyddsklassificeringsnivå eller att de inte längre ska vara säkerhetsskyddsklassificerade utan föregående skriftligt medgivande från upphovsmannen i enlighet med relevant unionsrätt eller nationell rätt.

4. Om en medlemsstat anser att röjandet av aggregerade uppgifter enligt artikel 23 kan äventyra dess nationella säkerhetsintressen, får den genom ett motiverat meddelande motsätta sig kommissionens röjande av dessa uppgifter.

5. Kommissionen och de nationella myndigheterna, deras tjänstemän, anställda och andra personer som arbetar under dessa myndigheters tillsyn ska säkerställa att de uppgifter som de inhämtar vid utförandet av sina uppgifter och sin verksamhet behandlas konfidentiellt i enlighet med relevant unionsrätt eller nationell rätt. Denna skyldighet gäller även alla företrädare för medlemsstaterna, observatörer, experter och andra deltagare som deltar i plattformens sammanträden enligt artikel 39.

Artikel 48

Ändring av förordning (EU) 2018/1724

Förordning (EU) 2018/1724 ska ändras på följande sätt:

1. I bilaga I ska i den första kolumnen en ny rad, "R. Tillverkningsprojekt för nettonollteknik", läggas till.

2. I bilaga I, i den andra kolumnen på rad "R. Tillverkningsprojekt för nettonollteknik", ska följande punkter läggas till:

"1. uppgifter om tillståndsprocessen.

2. finansierings- och investeringstjänster.

3. finansieringsmöjligheter på unionsnivå eller medlemsstatsnivå.

4. tjänster för affärsstöd, vilket innefattar men inte är begränsat till, deklaration av bolagsskatt, lokal skattelagstiftning och arbetsrätt".

3. I bilaga II ska i den första kolumnen en ny rad, "Tillverkningsprojekt för nettonollteknik", läggas till.
 4. I bilaga II, i andra kolumnen, raden "Tillverkningsprojekt för nettonollteknik", ska följande punkt läggas till:
"Förfaranden för alla relevanta tillstånd att bygga, utvidga, omvandla och driva tillverkningsprojekt för nettonollteknik och strategiska nettonollprojekt, däribland bygglov, kemikalietillstånd och tillstånd för nätanslutning, miljöbedömningar och miljötillstånd där sådana krävs, och som omfattar alla ansökningar och förfaranden."
 5. I bilaga II tredje kolumnen ska följande punkt läggas till på raden "Tillverkningsprojekt för nettonollteknik":
"Alla resultat som rör förfarandena, från bekräftelsen av att ansökan är fullständig till meddelandet om det övergripande beslutet om utfallet av förfarandet från den utsedda kontaktpunkten."
 6. I bilaga III ska följande punkt läggas till:
"8. Gemensamma kontaktpunkter som inrättats eller utsetts, enligt artikel 6.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 (*), inbegripet för tillämpningen av artikel 18.1 i den förordningen och kontaktpunkter som inrättats eller utsetts enligt artikel 33.1 i den förordningen."
- (*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (EUT L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>)."

Artikel 49

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Den ska tillämpas från och med den 29 juni 2024.
3. Fram till den 30 juni 2026 ska artikel 25.1 endast tillämpas på kontrakt som ingås av inköpscentraler enligt definitionen i artikel 2.1.16 i direktiv 2014/24/EU och artikel 2.1.12 i direktiv 2014/25/EU och på kontrakt vars värde är lika med eller högre än 25 miljoner EUR.
4. Artiklarna 26 och 28 ska tillämpas från och med den 30 december 2025.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 13 juni 2024.

På Europaparlamentets vägnar

R. METSOLA

Ordförande

På rådets vägnar

H. LAHBIB

Ordförande

BILAGA

**Förteckning över slutprodukter och särskilda komponenter som anses främst användas för
produktion av nettonollteknik**

	Underkategorier inom nettonollteknik	Komponenter som främst används för nettonollteknik
Solenergiteknik	Solcellsteknik	
	Solvärmeelteknik	
	Solvärmeteknik	
	Annan solenergiteknik	
Teknik för landbaserad vindkraft och havsbaserad förnybar energi	Teknik för landbaserad vindkraft	
	Teknik för havsbaserad förnybar energi	
Teknik för batterier och energilagring	Teknik för batterier	
	Teknik för energilagring	
Teknik för värmepumpar och geotermisk energi	Värmepumpsteknik	
	Teknik för geotermisk energi	
Vätgasteknik	Elektrolysanläggningar	
	Vätgasbränsleceller	
	Annan vätgasteknik	
Teknik för hållbar biogas och biometan	Teknik för hållbar biogas	
	Teknik för hållbar biometan	
CCS-teknik	Teknik för avskiljning av koldioxid	
	Teknik för lagring av koldioxid	

	Underkategorier inom nettonollteknik	Komponenter som främst används för nettonollteknik
Elnätteknik	Elnätteknik	
	Laddningsteknik för transport	
	Teknik för att digitalisera nätet	
	Annan elnätsteknik	
Teknik för fissionsenergi	Teknik för fissionsenergi	
	Teknik för kärnbränslecykeln	
Teknik för hållbara alternativa bränslen	Teknik för hållbara alternativa bränslen	
Vattenkraftsteknik	Vattenkraftsteknik	
Annan teknik för förnybar energi	Teknik för saltgradientenergi	
	Teknik för omgivningsenergi, utom värmepumpar	
	Biomassateknik	
	Teknik för deponigas	
	Gasteknik för gas från avloppsreningsanläggningar	
	Annan teknik för förnybar energi	
Teknik för energisystemrelaterad energieffektivitet	Teknik för energisystemrelaterad energieffektivitet	
	Värmenätsteknik	
	Annan teknik för energisystemrelaterad energieffektivitet	

	Underkategorier inom nettonollteknik	Komponenter som främst används för nettonollteknik
Teknik för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung	Teknik för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung	
Biotekniklösningar för klimat och energi	Biotekniklösningar för klimat och energi	
Banbrytande industrideknik för avkarbonisering	Banbrytande industrideknik för avkarbonisering	
Teknik för transport och utnyttjande av koldioxid	Teknik för transport av koldioxid	
	Teknik för utnyttjande av koldioxid	
Vind- och elframdrivningsteknik för transport	Vindframdrivningsteknik	
	Elframdrivningsteknik	
Annan kärnteknik	Annan kärnteknik	

Sammanfattning av promemorian Strategiska nettnollprojekt – Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om nettonollindustrin

Bilaga 2

I promemorian föreslås kompletterande bestämmelser på förordningsnivå för förfarandet för erkännande av projekt som strategiska nettonollprojekt och för upphävande av sådana erkännanden samt att en ny sekretessbestämmelse införs i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) till skydd för uppgift om enskilds affärs- eller driftförhållanden i vissa sådana ärenden. För sådana uppgifter föreslås att sekretess ska gälla om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 31 kap. 23 a §, och närmast före 31 kap. 23 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap.

Strategiska nettonollprojekt

23 a §

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om

1. erkännande av ett projekt som strategiskt nettonollprojekt enligt artikel 13.1 eller 13.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724, eller

2. upphävande av ett erkännande som avses i 1 enligt artikel 14.7 i förordning (EU) 2024/1735.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Remissyttranden har lämnats av Drivkraft Sverige, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Uppsala, Jernkontoret, Justitiekanslern, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Halland län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Mobility Sweden, Naturvårdsverket, Regelrådet, Region Dalarna, Region Gotland, Region Gävleborg, Region Norrbotten, Region Värmland, Region Västerbotten, Statens Energimyndighet, Svebio, Svenska Journalistförbundet, Svemin, Svenska Kraftnät, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges geologiska undersökning, Tidningsutgivarna (TU), Tillväxtverket, Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt och Verket för innovationssystem.

Följande remissinstanser har antingen inte svarat på remissen eller angett att de avstår från att yttra sig: Birdlife Sverige, EIT InnoEnergy, Energiföretagen, Energigas Sverige har avstått från att yttra sig. Företagarna, IKEM, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Naturskyddsföreningen, Näringslivets regelnämnd, RISE Research Institutes of Sweden AB, SKGS, Skogsindustrierna, Stockholm Exergi, Svensk Betong, Svenska Kyl & Värmepumpsföreningen, Svensk Vattenkraftförening, Svensk Vindenergi, Sveriges hamnar, Teknikföretagen, Utgivarna, Västra Götalandsregionen, Vätgas Sverige och WWF.

Därutöver har yttrande inkommit från Drivkraft Sverige.